

**MAKROGAZDASÁGI,
ÁLLAMHÁZTARTÁSI
HELYZETKÉP
2023. I. FÉLÉVÉRŐL**

ECO-VISTA Kft.
2023. SZEPTEMBER 8.

MAKROGAZDASÁGI, ÁLLAMHÁZTARTÁSI HELYZETKÉP 2023. I. FÉLÉVÉRŐL

ÖSSZEFOGLALÓ	2
I. Makrogazdasági helyzetkép	11
Gazdasági recesszió vagy a kilábalás lehetőségei	12
A GDP termelési oldala	13
Ipar	14
Mezőgazdaság	18
Építőipar	19
A GDP felhasználási oldala	21
Beruházások	21
Külkereskedelem	24
Kiskereskedelem	27
Turizmus	30
II. A gazdasági folyamatokat befolyásoló kockázati tényezők	33
A fejlődés belső és külső korlátja	34
EU támogatások	36
„Ár-bér spirál” veszélye	37
III. Monetáris és fiskális ellentmondások	39
Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság	40
Az inflációs folyamat alakulása	43
IV. Társadalmi folyamatok	48
Lakossági jövedelmek változásai	49
Foglalkoztatottság, munkanélküliség	52
Szociális helyzet alakulása	54
Családtámogatások	54
Nyugdíjasok helyzete	55
V. A hazai 2021. évi előrejelzések összevetése	57
Kockázati tényezők	57
Előrejelzések 2022-2023-ra	59
Mellékletek	62
Grafikonok	63
Táblázatok	71
Felhasznált adatbázisok, források	83
(IMF, OECD, Eurostat, KSH, MNB, PM, NFSZ, ÁKK, MÁK statisztika adatbázisai, CD mellékletben csatolva)	

ÖSSZEFOGLALÓ

A 2023. első félévi folyamatok továbbra is bizonytalansággal terhelt hónapokat jeleznek, és hosszú ideje a fogyasztói árak emelkedésének szinte mindenre kiterjedő hatását mutatja. Az előző év összességében még viszonylag kedvező gazdasági növekedése már négy negyedéve folyamatosan lassult és recesszióba fordult. 2023 elejétől ikerdeficittel terhelt, komoly fiskális-monetáris nehézségekkel küszködő gazdasági visszaeséssel küszködtünk. Az orosz-ukrán háború az egész európai gazdaságra káros, hazánkban is minden gazdasági-pénzügyi folyamatra kiterjed. A vállalkozásokra, a háztartásokra nehezedő folyamat jelentős támogatásokkal kezelhető lenne, de a tartalékok felhalmozásának korábban elhalasztott lehetősége miatt a legtöbb gazdálkodó szervezet, a családok és szinte valamennyi intézmény számára nehéz időszakot jelez.

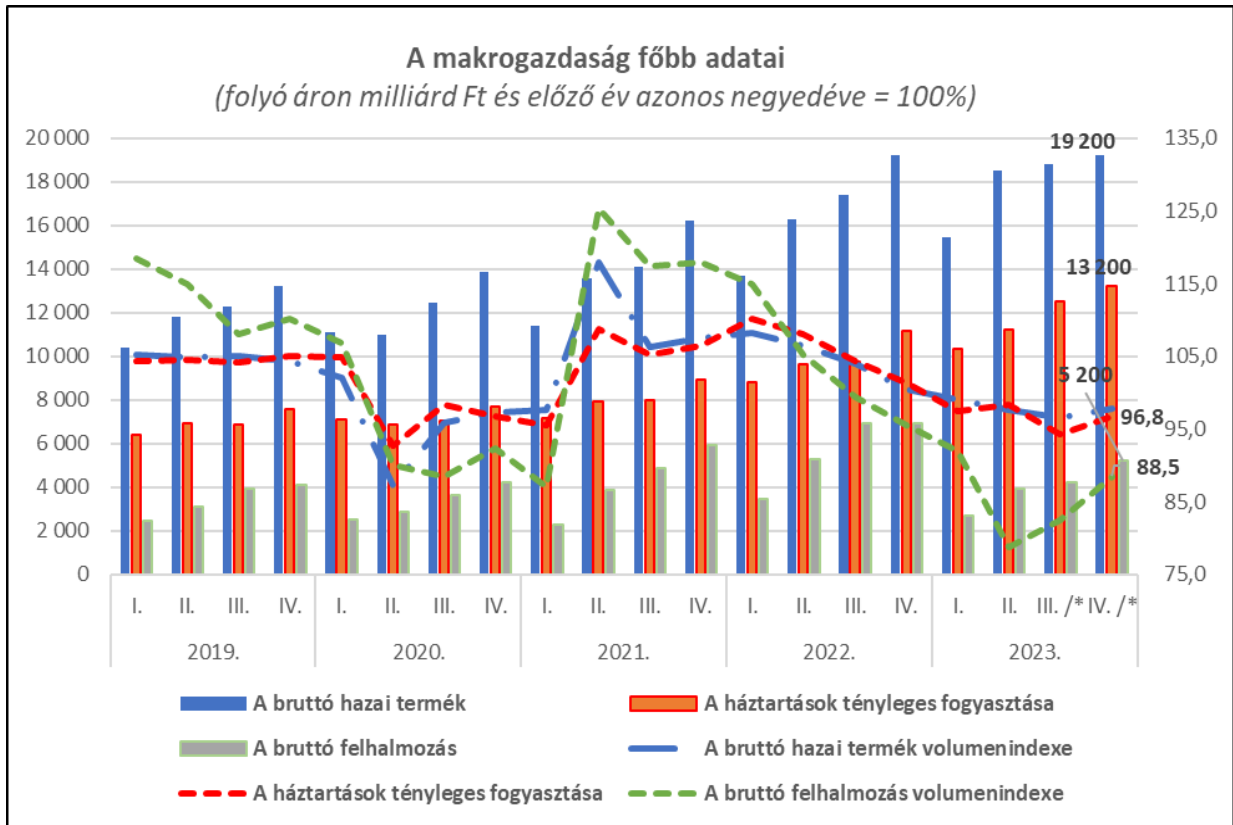
A gazdasági növekedés üteme jelentősen lelassult és szinte valamennyi ágazatban visszaesett. 2023. I. negyedévében a bruttó hazai termék 1,1 százalékkal csökkent a megelőző év azonos időszakához és 0,3 százalékkal az előző negyedévhez képest.

A GDP termelési oldalán az első félévében az ipar hozzáadott értéke 4,8 százalékkal, ezen belül a feldolgozóiparé 3,4 százalékkal csökkent a múlt év azonos időszakához képest. Az építőipar hozzáadott értéke jelentősen, 7,0 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól, míg a mezőgazdaság teljesítménye számottevően, – a rendkívül alacsony bázishoz képest – 20,2 százalékkal nőtt. A felhasználást vizsgálva, a háztartások tényleges fogyasztása 1,3 százalékkal, ezen belül a háztartások fogyasztási kiadása 2,1 százalékkal csökkent, míg a közösségi fogyasztás 0,2 százalékkal, a végső fogyasztás 0,8 százalékkal esett vissza 2022 második negyedével egybevetve. A bruttó állóeszköz-felhalmozás 1,4 százalékkal nőtt, az összes bruttó felhalmozás 3,7 százalékkal visszaesett.

Az év végéig a mezőgazdaság teljesítménye fog növekedni, az alacsony előző évi bázis hatására akár 50 százalékkal is. A többi ágazattól azonban ez évben nem várható érdemi fejlődés.

A költségvetésnek az állami intézmények kiadásait érintő korlátozásokon túl komolyabb megszorításokra lehet szüksége, hogy a hosszabb ideje magas költségvetési hiány csökkenhessen és a gazdaságot ne terhelje az amúgy is nagyon magas – már most évi 2.500

milliárd Ft fölé becsülhető - adósságszolgálat további emelkedése. A rezsicsökkentés, az ársapkák fenntartása több szempontból is, így a gazdasági folyamatok lassulása miatt is csak részlegesen, változtatásokkal képzelhető el.

Forrás: KSH, */ saját becslés

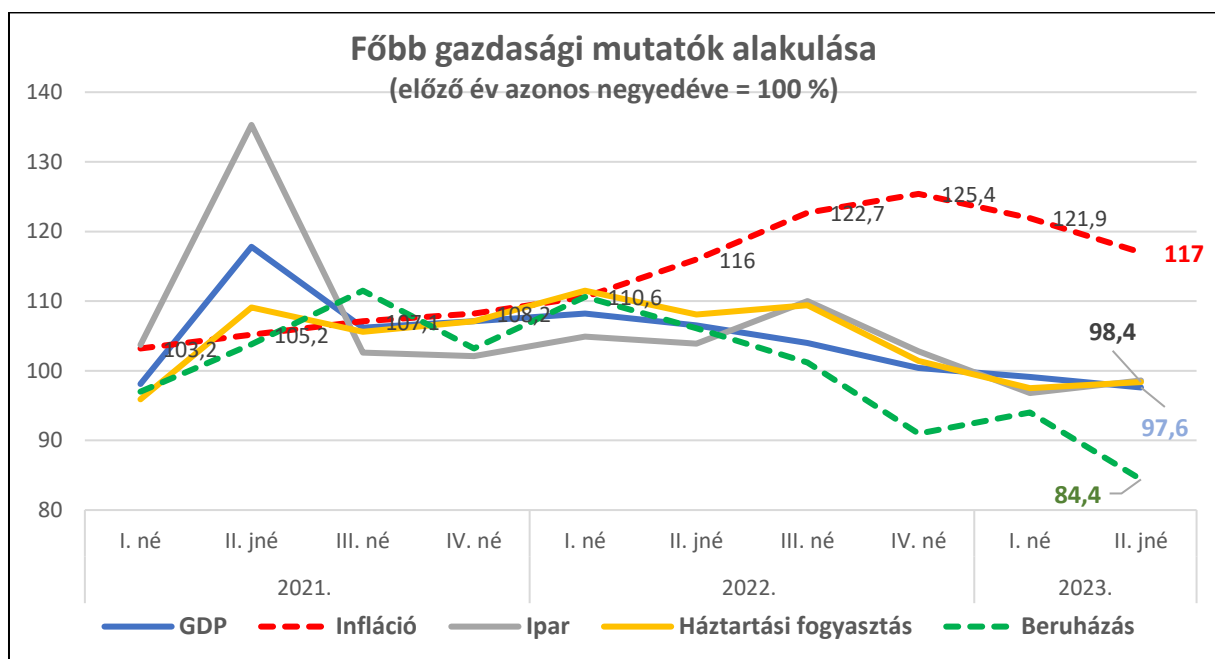
Az éves szinten várhatóan 15 százalékos infláció üteme 2023 végére sem szelődül egyszámjegyre, emellett a forint volatilitása és kialakult gyenge szintje – ha nem is romlik tovább – kérdésessé teszi az egyensúly gyors helyreállítását. A monetáris politika kényszerű pályája jelentősen nehezíti a hitelezési folyamatok javulását, bizonytalanságot jelent az év folyamán a forint árfolyamára. Erősödnek a vállalatok gazdálkodásának feszültségei, a munkaerőpiac és főleg a bérszint emelésének akadályai.

Az átmeneti javulás után szinte „ostorcsapásként” érintette az elmúlt hónapokban a családokat az elkerülhetetlen reáljövedelem-szűkülés, amely javulására rövid távon nincs is esély. A kereslet jelentős szűkülése, a kiskereskedelmi forgalom komoly mértékű visszaesése, a beruházások kényszerű visszafogása-lassítása-felfüggesztése ugyanakkor a külkereskedelmi mérlegben hosszabb idő után végre javulást hozott. Az export relatív növekedése és az import

jelentősebb szűkülése a fizetési mérleg javulását eredményezi. A feltehetően még sokáig elhúzódó háború miatti ellátási nehézségek – esetleges a következő években is elképzelhető újabb energia-krízis – sőt a korábbi pandémia fellángolása is valós veszélyhelyzetet jelentenek.

A gazdasági teljesítmény megint mélyponton ...

A 2022 harmadik negyedében bekövetkezett recesszió 2023 második félévében enyhülhet és éves szinten talán már nem esik vissza a GDP sem. Az infláció az előző év 14,5 százalékos mértéke után még mindig magas, 15 százalék körüli lesz és csak 2024-re várható érezhető csökkenése. A költségvetés 2023 első féléves igen magas hiánya – sőt augusztus végére szinte a teljes évi hiány elérése - nem tesz lehetővé jelentős fejlesztéseket. A 2024 évi költségvetés pedig egyértelműen a szigorú gazdálkodás lépéseit vázolja. A finanszírozás kényszerűen magas kamatokkal valósítható meg és így jelentősen megnőnek az adósságfinanszírozás terhei. Az államadósság csökkenése jövőre is csak kis mértékben lehetséges.

Forrás: KSH, */ saját szerkesztés

2023-tól a covid-válság utáni gyors helyreállítás megakadt és újra jelentkeznek a korábban is nehezen megoldható problémák. Érezhető az alacsony innovativitás, az importált tudás és technológia szűkössége. Szinte valamennyi ágazatban változatlanul probléma az alacsony termelékenység és hatékonyság miatti alacsony nyereségesség. A különösen Európában

megoldatlan energiaellátási problémák felszínre hozták hazánkban a magas energia-intenzitást, és a jelentősen kritikus környezeti terhelést. Most érzik a vállalatok a korábbi lassú belső erőforrás fejlesztés okozta hiányokat is.

Az autóipar és akkumulátor gyártás kivételével kritikus helyzetben működnek a többi ipari termelői ágazatok. A külső és belső egyensúlyi mutatók gyengülése és a nagyon magas infláció jelzik, hogy 2023 folyamán nem várható gazdasági bővülés. A folyamatok jellemzői a kereslet jelentős visszaesése, a kereskedelmi forgalom zuhanása, az idegenforgalom teljesítményeinek csökkenése.

A fizetési mérlegre ugyanakkor kedvező, hogy 2023 első félévének végére az elmúlt negyedévekhez képest az export gyorsabban bővül, mint az import. Az egy évvel ezelőtti helyzethez viszonyítva (euróban számolva) a kivitel 5,2 százalékkal nagyobb, az import 5,5 százalékkal kisebb. Az import csökkenésének oka elsősorban az energiaárak jelentős mérséklődése, és további csökkentő hatása a lakossági fogyasztás visszaesése, azaz a csökkenő energiabehozatali igény. Az exportban az elmúlt évek során – és a jelenleg is gyors ütemben tervezett - kapacitásbővítő beruházások következtében, alapvetően a jármű- és akkugyártó ágazatok termékei iránti külső kereslet oldaláról mutat növekedési lehetőséget. 2023-ban – ha nem lesz érezhető további sokk – mintegy 2 milliárd euró külkereskedelmi mérleg többlet is lehetséges.

A költségvetés helyzete labilis ...

Az első félévben - a gazdasági visszaesés okozta problémákon túl – komoly mértékben romlott a költségvetés helyzete és a következő évekre nehezen megoldható, és bizonytalanságokkal terhelt pénzügyi helyzetre utal. A fiskális és monetáris politika disszonanciái már 2021-től elbizonytalanították az inflációval és az árfolyamalakulással összefüggő várakozásokat, és most további jelentős kockázatokat mutatnak.

A változatlanul fennálló veszélyhelyzet eddig is szükségszerűen megnövelt forrás-felhasználást jelentett és a fiskális folyamataink később nehezen helyrehozható romlását okozta. A megelőző év költségvetési lazítása, a rendkívüli – a jóváhagyott büdzsében nem is tervezett – kiadásnövelések, azaz a fizetéseket, a nyugdíjakat, a családtámogatásokat és a vállalkozásokat

is érintő jövedelemnövelő-adócsökkentő intézkedések további fenntartása komoly korlátozásokkal valósulhat meg.

A múlt év végén módosított 2023 évi költségvetés – most már láthatóan túl optimistán - 1,5 százalékos GDP növekedéssel, csökkenő hiánnyal és mérséklődő államadóssággal számol és további módosításokat igényel. A kormány a korábban meghatározottnál magasabban, a GDP 3,9 százalékában határozta meg az új hiánycélt, amelyet már a félév elteltével újra emelni kellett, a következő évi költségvetés reális tervezését is megnehezítve. Ezek következtében az adósságráta csökkenése is csak kisebb ütemben lehetséges.

Az év elejétől bekövetkezett folyamatok alapján a fogyasztáshoz kapcsolt adókból az első öt hónapban 3.504 milliárd forintot fizettek be, ami 7,3 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Általános forgalmi adóból az egy évvel korábbinál 2,5 százalékkal, jövedéki adóból 10,1 százalékkal több bevétel érkezett.

A bruttó államadósság 2022 év végén 48.837 milliárd forintot ért el, az idei első negyedév végén pedig a bruttó államadósság már 51.175 milliárd forint volt. azaz három hónap alatt a GDP 73,3 százalékáról 2023 március végére 74,9 százalékára nőtt. Az államháztartás – önkormányzatok nélküli – pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya május végén 2.763 milliárd forint lett, ami az éves hiánycél mintegy négyötöde (81,3 százaléka). A központi költségvetés hiánya május végén 2.752 milliárd forint volt, ez az előirányzott éves deficit 77,3 százaléka.

2023 második felében tehát – már a tavaly december végén bejelentett költségvetési szigorításokon túl – újabb komolyabb változtatásokra lesz szükség, hogy a hosszabb ideje magas költségvetés hiány csökkentése megvalósulhasson. Az egyes állami beruházások leállításával mellett újra előkerül az állami vagyon privatizálása, így mintegy kilencven értékes ingatlan eladása.

Az egyensúlyi folyamatok megbomlása – a 2021 második felétől bekövetkezett - egyre növekvő fogyasztói áremelkedést és az ikerdeficit 13 éve nem tapasztalt kialakulását okozta. A 2022 évi 114,5 százalékos és az idén 15 százalék körüli várt infláció mérséklődés majd csak jövőre várható 108 százalék körülire. A szinte egyedülállóan magas magyar infláció okai között

figyelemre méltó a vállalatok túlárzási gyakorlata is, amelyet a jelentős kereslet-visszaesés állíthat meg.

A háztartások szempontjából jelentős ársapkák, árkorlátozások „elfojtott” inflációt jelentettek, és okoztak a beszerzési és az értékesítési árak különbségeiből adódó vállalati veszteségeket. Ezeket a különbséget a költségvetésnek előbb-utóbb meg kell fizetnie. Ez pedig egyértelműen a fogyasztók, illetve az állampolgárok terhe.

Az infláció magas üteme mellett a forint volatilitása és átlagos gyenge szintje is nehezíti az egyensúly helyreállítását. Az irányadó kamatszint – régiós országokhoz viszonyítva is - nagyon magas. A költségvetés deficitje csak jelentős megszorításokkal kezelhető, az eu-s források ez évben minden bizonnyal elmaradnak és fokozottan szükségessé válik a pénzügyi források bevonása. A gazdaság és az adósságfinanszírozás viszont a forint szélsőséges árfolyamhullámozása mellett nehéz, a magasabb kamatkörnyezet miatt drágul az ország finanszírozása, ami nagyobb kamat terhekben jelentkezik.

A monetáris szigorítás során az elmúlt hónapokban 18 százalékra emelt magas egynapos kamat szintjének a jelenlegi 13 százalékos alapkamat szintjéhez igazítás/csökkentés az év végéig megtörténhet. Elképzelhető lenne az MNB régóta fennálló 3 százalékos inflációs célkitűzésének a megemlése is, ez segíthetné, hogy az infláció a meghatározott sávba kerüljön. Az infláció elfogadható szintrenek elérése mindenképpen eltarthat két-három évig is. Nehézséget okoz a jegybank magasra – mintegy 2000 milliárd forintra nőtt – vesztesége is, amelynek eltüntetése a jegybanki törvény módosításával és az EKB engedélyével a következő években az MNB forrásaiból – és nem költségvetési pénzekből válik megoldhatóvá.

A romló pénzügyi mutatók közül a költségvetési hiány minimum a GDP 4,7 százalékára nőhet és az államadósság is magasabb lehet a tervezettnél, a GDP 72 százaléka. A Ft/euró árfolyam éves átlagban 395-410 lehet, ezt valószínűsíti a nemzetközi hitelminősítők legújabb értékelése is, azaz az eddigi – egyenlőre nem romló - minősítések megerősítése.

A költségvetés szerkezetére és kiadási tételeire komoly hatása lehet az egyes meghatározó rendszerek átalakításának folytatása, így jellemzően az egészségügyi ellátásoknak, az oktatásban dolgozók munkafeltételeinek és bérezésének megváltoztatása.

A vállalati csődök száma növekszik ...

A vállalati gazdálkodás mutatói 2023 első félévében romlottak, a korábbi viszonylag nagyobb összegű, olcsó források már nem támogatják a cégek beruházásait. 2022 végétől több ágazatban és szakmában már komoly gazdálkodási nehézségek jelentkeztek, részben a gazdálkodásukat nehezítő árstop-árkorlátozás, de a kereslet nagysága és struktúrája is bizonytalanná vált. 2023 elejétől sok vállalkozás nem is indítja a korábban tervezett beruházását. Stagnálnak a cégek bizalmi indexei, pesszimizmusukat erősíti az infláció magas szintje, érezhető az árfolyam volatilitás miatti bizonytalanság, és a munkaerőpiaci helyzet nehézségei. A bankok 2021-től megvalósult vállalati és lakossági hitelállomány bővülését a recesszió kialakulásával 2023-ban a kamatok jelentős emelkedése gátolja.

A vállalatok nagy részének gondot jelentett már 2022-ben is a kötelező minimálbéremelés – hiszen a mintegy 20 százalékos növekedés jelentős béregyenlőtlenséget, munkahelyi feszültségeket és a munkaerőköltségek kitermelésének nehézségeit okozta. 2023-ban pedig az infláció mértéke már meghiúsítja a reálbér-emelkedést. A bér-árspirál tényleges veszélyé válhat, több tényező is az elhúzódó magas inflációs folyamatot erősíti, míg a béremeléseknek most már komoly gazdasági korlátjai vannak.

A bruttó átlagkereset 2023 első félévében 556.700 forint volt, 13,6 százalékkal több, mint egy évvel azelőtt. A bruttó medián kereset 437.900 ezer forint, 16,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A teljes foglalkoztatotti körre számított reálkereset (370.200,- Ft) jelentősen, 13,5 százalékkal csökkent, a közszférában számottevően, 19,9 százalékkal esett vissza. A foglalkoztatottak száma 0,5 százalékkal emelkedett, a munkanélküliségi ráta pedig 3,6 százalék. A nyilvántartott munkanélküliek 9,8 százaléka 25 éven aluli fiatal, 53,9 százalékuk első munkahelyét kereste, A munkanélküliek egyharmadának nincs szakképzettsége. Az álláskeresők 42 százaléka legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

A társadalmi folyamatok kedvezőtlenek ...

A 2023. II. félévében a lakossági jövedelmek és a fogyasztás hatalmasat zuhant, mélyponton van a magyar háztartások fizetőképessége. A rezsicsökkentés részleges megszüntetése és a

magas szinten beragadt infláció a háztartások mintegy negyedének költségvetését ellehetetleníti.

Az első félév során a 20 százalékos feletti infláció, különösen a napi megélhetést nehezítő még magasabb – az átlagnál szinte kétszeres – élelmiszerár emelkedés miatt egyre jobban zsugorodik a lakásvásárlásra fordítható jövedelem is. Emellett a lakásvásárlók egyre jobban eladósodnak és az ingatlanárak és a banki kamatok növekedése miatt növekvő összegű és kamatozású hiteleket kell felvenniük.

A nyugdíjas háztartások helyzete különösen aggasztó. Várható, hogy a havi nyugdíjak reálértéke jelentősen csökkenni fog és egyre jobban nyílik az átlagnyugdíj és kereset közötti olló. De jelentősen lassabb az átlagnyugdíj növekedése a háztartások minimális megélhetési költségének emelkedéséhez viszonyítva is.

Az egészségügy, a lakástámogatások és a családtámogatások esetében készül a kormány a kiadások átfogó felülvizsgálatára, amely alapján intézkedési tervet is készít. Ennek megvalósulása középtávon átalakíthatja az állami kiadások szerkezetét is.

A háztartási felvételekből az is kitűnik, hogy csökken a szociális érzékenység és a segítőkészség, a lakosság növekvő hányada keresné külföldön a boldogulását. Ugyanakkor a magasabb jövedelmi helyzetű családok körében látható a pénzügyi gyarapodás. A lakosság pénzügyi vagyona összességében folyamatosan nő, az MNB adatai szerint 2023-ban már jóval meghaladja az éves GDP összegét. A lakosság jobb anyagi helyzetben lévő rétegei a pénzügyi megtakarítását részben a hazai privátbanki szolgáltatóknál helyezik el. E cégek által kezelt vagyont mintegy 55 ezer számlán vezetnek és azokon egy ügyfél átlagban legalább 55-60 millió forintot tart. Emellett a kormány a már egyéb formákban lévő lakossági pénzek fokozottabb bevonását „gerjeszti” az állampapírok kedvezőbb kamatozásával is.

A legfontosabb gazdasági mutatók várható alakulást valamennyi – gazdasági prognózist készítő - szervezet folyamatosan értékeli. **A legfrissebb előrejelzések arra utalnak, hogy ebben az évben még csak lassan közelítünk ahhoz, hogy megszűnhessen a recesszió és újra növekedési pályára állhasson a magyar gazdaság.**

A makrogazdaság helyzete (előző év = 100%)

	2020.	2021.	2022.	2023.*	2024.*
GDP volumen alakulás	95,0	107,1	104,6	99,5-100	103-103,5
Mezőgazdasági termelés	92,2	98,1	68,8	140	120
Ipari termelés	92,3	106,2	105,4	100	103
Építőipari termelés	91,4	109,2	103	95	103
Kiskereskedelmi forgalom	101,7	107,0	104,6	97	102
Idegenforgalom	55,5	143,2	127,5	101	104
Információ, kommunikáció	106,5	121,7	107,5	102	106
Háztartások fogyasztása	98,1	104,3	106	97	99
Állóeszköz-felhalmozás	92,9	105,2	102,2	96	100
Folyó fizetési mérleg egyenleg (GDP%)	2,8	-0,6	-2,0	2	2,5
Külkereskedelmi behozatal (import)	96,1	109,1	109,5	99	102
Külkereskedelmi kivitel (export)	93,9	110,3	110,3	102	106
Bruttó átlagkereset	109,7	108,7	106,5	107,5	108,5
Munkanélküliségi ráta	4,3	4,1	3,6	4,0	3,9
Fogyasztó árszínvonal alakulása (előző év=100)	103,3	105,1	114,5	115	108
Költségvetési hiány (a GDP%)	-7,8	-6,8	-6,1	-5,2	-3,6
Államadósság (a GDP%)	80,4	79,9	73,3	72,0	69,0
Forint/euró árfolyam, Ft	351.17	358,52	391,33	395-410	380-395

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

I. Makrogazdasági helyzetkép

A világgazdasági kilátások továbbra is kedvezőtlenek. Az európai növekedés lassul, az USA-nak komoly adósságproblémái okoznak gondot, míg Kína pénzügyi stabilitással küzd és nem igazán sikerül javítani a csökkenő gazdasági teljesítményén.

Hazánk bruttó hazai terméke a második negyedévben 2,4 százalékkal - szezonálisan és naptárhatással kiigazítva, a kiegyensúlyozott adatok alapján 2,3 százalékkal – esett vissza **2022 azonos negyedévéhez képesidőszakához képest**. Ez a korábbi visszaesés, azaz 2020 óta a legrosszabb teljesítmény. Az ipar teljesítménye 5,7 százalékkal csökkent, ezen belül a feldolgozóipar 4 százalékkal, az építőipar hozzáadott értéke 6 százalékkal alacsonyabb lett.

Egyedül csak a mezőgazdaság jó teljesítménye fogta vissza a még rosszabb gazdasági eredményt, ez ugyanis 67,9 százalékkal haladta meg az előző év második negyedévi eredményét, amikor a rendkívüli szárazság miatt visszaesett a mezőgazdaságban a termelés. Kedvező lesz idén a tavaszi csapadékos időjárás, így kiemelkedő lehet idén a mezőgazdaság teljesítménye.

Egyértelműen kedvezőtlen az is, hogy a szolgáltatások bruttó hozzáadott értéke összességében csökkent 2,4 százalékkal. Ezen belül a humán-egészségügy – egyértelműen a magánegészségügy teljesítményének köszönhetően - 10,2 százalékkal növelte teljesítményét. A szolgáltatások egyéb tevékenységei azonban kisebb-nagyobb mértékben visszaestek:

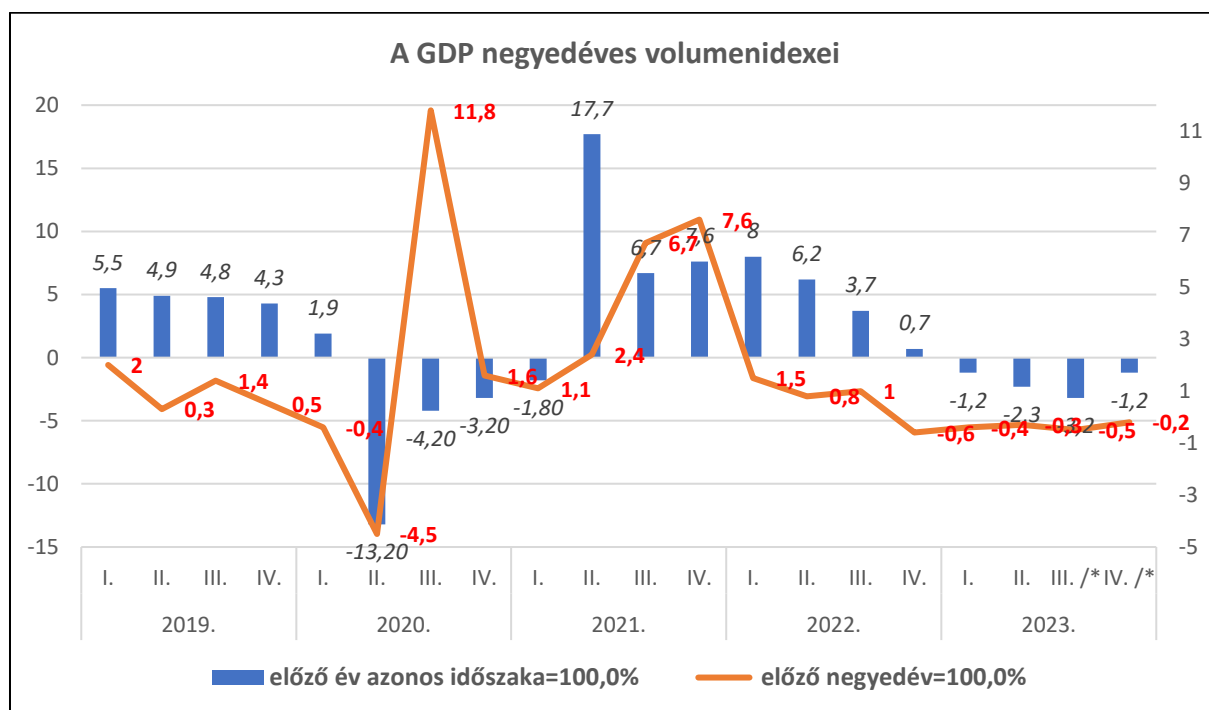
- a kereskedelem 12,6 százalékkal,
- a logisztikai tevékenységek 6,2 százalékkal,
- a turizmus és vendéglátás szolgáltatásai 2,9 százalékkal,
- a művészeti, szórakoztató, szabadidős szolgáltatások tevékenységei 1,4 százalékkal.

Az egész évre kedvezőtlen folyamatra utal, hogy a háztartások tényleges fogyasztása összességében 1,6 százalékkal lett alacsonyabb. A családok bolti vásárlásai a nem tartós- és féltartós termékeknél 9, illetve 4,2 százalékkal csökkentek, ami azt jelenti, hogy a boltokban kevesebbet vásároltak az emberek, de a szolgáltatásokra a háztartások a korábbiaknál kissé többet költöttek, e fogyasztási tétel 0,7 százalékkal nőtt.

A második negyedévi bruttó termelés további jellemzője, hogy 21,3 százalékkal visszaesett az előző év második negyedévéhez képest a bruttó felhalmozás. Csupán az export növekedett minimálisan, 0,2 százalékkal.¹

Gazdasági recesszió vagy a kilábalás lehetőségei

2023 második negyedévében a magyar gazdaság teljesítménye **0,3 százalékkal elmaradt az előző negyedétől**. A GDP volumene az egymást követő negyedekben esik vissza, ez pedig azt jelenti, hogy már egy éve recesszióban van a magyar gazdaság.

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

A négy negyedéve tartó gyenge gazdasági teljesítmény több – részben elkerülhetetlen, részben gazdaságirányítási - okra visszavezethető, amelyek akár tartósan fennmaradó helyzetet jeleznek. Az egyes ágazatok második negyedéves adataiból is láthatók ezek a folyamatok:

¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2306>

Az egész világgazdaságot – így hazánkat is - érintik a drasztikus energiaellátási nehézségek. Az energia árak emelkedése komoly költségvetési terhet okoz, és a termelésben és fogyasztásban jelentős multiplikatív hatásokkal jár. Így költségnövekedést okoz, számos termelő cég teljesítményét visszavetette, és nagy mértékű jövedelmeket vesz el a gazdaságból, a nagy energia felhasználó ipari ágazatok eredményei mutathatják ezt.

A beruházások és a keresletet szűkítését okozzák a költségvetés kiigazító lépései. Ez jól látszik a szállítás, raktározás ágazat teljesítményének alakulásából is.

Több éve húzódó és nehezen megoldandó feladatnak tűnik az uniós támogatások/források hiányának pótlása. Ez nagyon komoly mértékű egyéb külső forrás bevonását szükségelteti. Nyilvánvalóan érezhető hiányokat okoz és jelentősen szűkíti az állami, a magánszektor fejlesztési kapacitásait és a lakossági jövedelmi-fogyasztási folyamatokra is hat. Kérdéses a magas kamatok csökkentésének esélye, pedig ez lehetővé tenné a gazdaság élénkülését.

Mindezek megalapozzák az infláció folyamatos növekedését, magas mértékét és így egyúttal okozzák a jövedelmek reálértékének szűkülését. A következő negyedévekben pedig érezhető lesz a lakossági fogyasztás esetleges további stagnálásában is.

A kormányzat által korábban várt 2023 évi 1,5 százalékos növekedési célja a második negyedéves adatok alapján már nem teljesülhet és kérdéses, hogy egy esetleges élénkülő második félévvel az éves átlagos növekedés azonos lesz-e az előző évvel, hiszen az első fél évben a gazdasági teljesítmény 1,7 százalékkal elmaradt el az előző év első félévétől. Feltehetően az infláció csökkenésével együtt enyhül a kamatszigor, és a reálkeresetek is újra nőhetnek.

A magyar kormány feltehetően újabb kiigazítási lépéseket hajt majd végre, hogy a 2023-as és főleg a jövő évi költségvetési hiánycélt teljesíteni lehessen. A harmadik negyedévre korábban várt gazdasági növekedés eltolódik.

A GDP termelési oldala

A recessziót okozza, hogy az ipari és szolgáltató ágazatok teljesítmény csökkenését a mezőgazdaság kedvező, jelentősebb növekedése sem képes –hiszen a GDP-ben súlya relatíve

alacsony. Emellett a belső kereslet is visszaesett, és ennek hatása jelentős a szolgáltató ágazatokra. Ugyancsak gyenge a beruházási aktivitás.

A 2022 negyedéveihez viszonyítva a növekedés szerkezetéből egyértelmű, hogy 2023 második negyedévben a nagyon erős (68 százalékos) mezőgazdasági termelés-növekedés sem volt képes a gazdaság egyéb területeinek a vártnál jóval gyengébb teljesítményét ellensúlyozni. Most a második negyedévben a szolgáltató, ipari és építőipari szektorok egyaránt lefelé húzták a GDP-t. A 2,3 százalékpontos GDP csökkenés egy 1,7 százalékpontos mezőgazdasági bővüléssel járt együtt.

A második negyedévben az ipar és az építőipar 6 százalékkal esett vissza, és összességében már a szolgáltatások csökkentek. Ebben kiemelkedően negatívnak ítélnélhető a kereskedelem 11,1 százalékos, illetve a szállítás, raktározás 6,2 százalékos visszaesése is.

Ipar

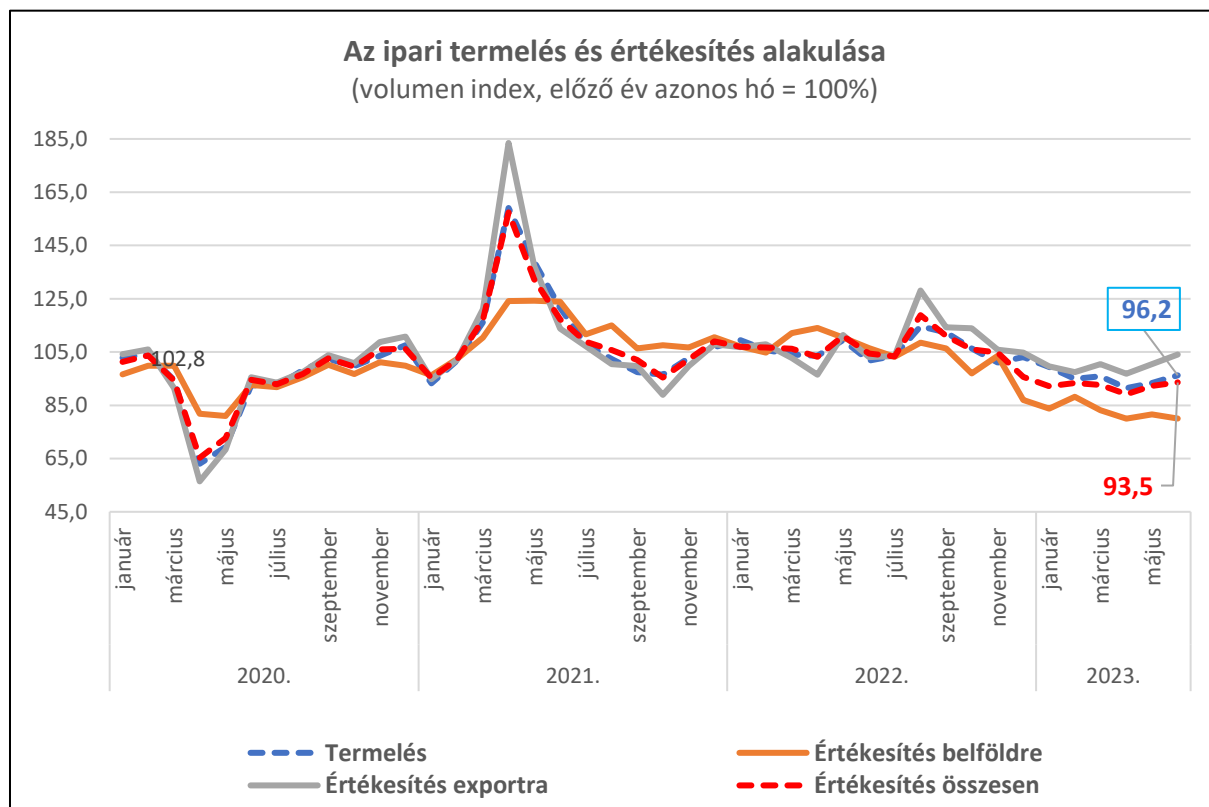
2020-ban 6 százalékkal csökkent az ipari termelés, aztán 2021-ben a kibocsátás bővülése 2,9 százalékkal meghaladta a 2019. évi mértéket. 2022-ben pedig már 5,8 százalékkal nőtt az ipari termelés. **2023 első félévében** azonban az ipar kibocsátása újra elmaradt, mégpedig 4,8 százalékkal az egy évvel korábbtól. A feldolgozóipar kibocsátása 3,4 százalékkal, az energetikai iparé 25,6 százalékkal visszaesett. A feldolgozóipar mintegy harmadát adó járműgyártás 14,5 százalékkal növelte termelését, míg az ágazatban a második legnagyobb súlyú számítógép-, elektronikai- és optikai-termékek gyártása 5,5 százalékkal, és a harmadik helyen lévő élelmiszeripar kibocsátása 14,4 százalékkal csökkent.

A kisebb súlyú alágak közül – az akkumulátorgyártást is magába foglaló – villamos berendezés gyártás kibocsátása 20,7 százalékkal, az ipari berendezések üzembe helyezéséé és javításáé 6,2 százalékkal, a gépgyártásé 3,6 százalékkal bővült, míg a gyógyszergyártásé 1,1 százalékkal, a bőr- és ruházati iparé 5,9 százalékkal, a papír- és nyomdaiparé 10,9 százalékkal, a kohászaté 14,6 százalékkal, a gumi- és műanyagiparé 19,9 százalékkal, a kőolaj-feldolgozásé 23 százalékkal, a vegyiparé 24,1 százalékkal maradt el a 2022 első félévitől.²

---

² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/ipe>

A belföldi értékesítés árai **2023. első félévében a 2022. azonos időszakához képest** 41,9 százalékkal, az exportértékesítéséi 4,9 százalékkal emelkedtek, így az ipari termelői árak összességében 17,0 százalékkal nőttek.

forrás: KSH */saját számítás, előrejelzés

2023. első félévében az előző év első hat hónapjához képest az ipari termelés 4,8 százalékkal csökkent. A **külpiaci eladások** az összes értékesítés 60 százalékát adják és volumenük 0,2 százalékkal, a 40 százalékot képviselő **hazai értékesítéseké** pedig 17,1 százalékkal estek vissza.

A **feldolgozóipar** kilenc alágazatában - a legnagyobb mértékben, 24 százalékkal a vegyi anyag, termék gyártásában - csökkent a termelés. A többi négy alágban viszont 3,6 százalék és 21 százalék közötti mértékben emelkedett a volumen, legjobban a villamos berendezés gyártásában. A járműgyártás kibocsátása 14,5 százalékkal bővült.

2023 első fél évében csak Pest régióban nőtt az ipari kibocsátás, 4,6 százalékkal, A többi régióban 0,5 százalék és 11,6 százalék közötti mértékben esett vissza, a legnagyobb mértékben

Észak-Alföldön, valamint Észak-Magyarországon 11,3 százalékkal és Budapesten 9,3 százalékkal csökkent.

Az ipari termelés volumene **2023 júniusában** 3,8 százalékkal visszaesett **az előző évi azonos hónapjához** mérten, míg munkanaphatástól megtisztítva a termelés 6,1 százalékkal mérséklődött. A feldolgozóipari alágak közül csak a legnagyobb súlyú járműgyártásban, valamint a villamos berendezés gyártásában nőtt a termelés volumene, de csökkent az egyes ágazatok többségében. Az ipari kibocsátás a kiigazított adatok szerint a megelőző hónaphoz, azaz a 2023. májuséhoz képest 0,9 százalékkal kisebb volt.

2023. júniusban az ipari export volumene az egy évvel korábbinál 4,0 százalékkal lett nagyobb. A járműgyártás kivitele 23 százalékkal, míg a 15 százalékos súlyú villamos berendezés gyártásáé 24 százalékkal bővült. Csökkent azonban az ipar **belföldi értékesítése** 20 százalékkal, ezen belül a feldolgozóiparé 8,7 százalékkal. Az iparon belül a **feldolgozóipar termelése** csak 0,8 százalékkal, míg a csekély súlyú **bányászaté** 29 százalékkal, és a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ágazatáé 33 százalékkal esett vissza.

A feldolgozóipari termelés legnagyobb - 28 százalék - súlyát képviselő **járműgyártás** az alágak közül a legnagyobb mértékben, 19,1 százalékkal bővítette termelését **az előző év azonos hónapjához mérten**. A közúti gépjármű gyártása 25 százalékkal, a közúti jármű alkatrészeinek gyártása 14,4 százalékkal nőtt. A **villamos berendezés gyártása** 16,9 százalékkal bővült az egy évvel korábbihoz képest. Az akkumulátor, szárazelem gyártása 28 százalékkal, a villamos motor, -áramfejlesztő, -elosztó, -szabályozó készülékéé pedig 6,5 százalékkal nőtt. Csökkent viszont 5,1 százalékkal a feldolgozóipari termelés egytizedét jelentő **számítógép, elektronikai, optikai termék gyártása**. A két legnagyobb alágazat közül az elektronikai alkatrész, áramkörti kártya gyártása visszaesett 2,6 százalékkal, az elektronikus fogyasztási cikkeké 9,4 százalékkal.

A feldolgozóipari termelés 12 százalékát adó **élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása** a hazai és a külföldi eladások visszaesése következtében 11,1 százalékkal csökkent az előző év azonos hónapjához képest, mégpedig 6,1 százalék és 40 százalék közötti mértékben. Legkevésbé a gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás tevékenységekben esett vissza, míg legnagyobb mértékben az egyébként csekély súlyú halfeldolgozás, -tartósításban.

A húsfeldolgozás, -tartósítás, húskészítmény gyártása 6,7 százalékkal kisebb lett. A többi nyolc alágazatban. Nőtt viszont a kibocsátás 29 százalékkal a kis súlyú dohánytermék gyártásban.

A **gumi-, műanyag és nemfém ásványi termék gyártása** 20 százalékkal, a **fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártása** 13,9 százalékkal csökkent. Kéthavi csökkenés után a **gép-, gépi berendezés gyártása** 7,2 százalékkal nőtt, míg az export érezhetően növekedett, addig a belföldi értékesítés számottevően visszaesett.

A **vegyi anyag, termék gyártása** összességében 27 százalékkal maradt el 2022 júliusi mértéktől, a szakágazatok többségében jelentősen visszaesett.

Az ipari termelésben a legnagyobb 6,3 százalékos volumenbővülés Dél-Alföldön, a legjelentősebb, 12,4 százalékos visszaesés Budapesten történt.

Az összes **új rendelés volumene** a megfigyelt feldolgozóipari ágazatokban 5,1 százalékkal bővült 2022. júniushoz mérten. A belföldi rendelések 9,6 százalékkal visszaestek, az exportrendelések 8,1 százalékkal nőttek. Az összes **rendelésállomány** 10,6 százalékkal lett nagyobb az egy évvel korábbihoz képest.

2023 júliusában az ipari termelői árak átlagosan 1,3 százalékkal magasabbak voltak, mint **egy évvel megelőzően**. A belföldre történő értékesítés árai 19,5 százalékkal nőttek, de az exportértékesítési árak 7,6 százalékkal csökkentek. A nagy eltérés oka, hogy a nagy súlyt képviselő és alapvetően hazai piacra termelő energiaiparban a belföldi értékesítési árak jóval magasabbak az egy évvel korábbiaknál, és egyúttal az exportértékesítés árai júliusban már csökkentek. A 30 százalékos súlyú **energiaiparban** (villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) – egyrészt a hatósági ár szabályozásának módosításai következtében – 52,0 százalékos volt a drágulás. A másik ok az alapanyagok drágulása és az előállítási költségek emelkedése, valamint egyértelműen az árak emelkedését okozta a forint euróval szembeni, egy év alatt történt erősödése is. **Júniushoz** viszonyítva az ipari termelői árak összességükben 0,9 százalékkal lettek magasabbak, a belföldi értékesítési árak 0,4 százalékkal, az exportértékesítés árai pedig 1,1 százalékkal nőttek.

Mezőgazdaság

A **mezőgazdasági termékek felvásárlásának volumene** 2023 első félévében 2,7 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest. A növényi és kertészeti termékek értékesítése 2,5 százalékkal, ezen belül a kukoricáé 48,2 százalékkal csökkent, de a búza értékesítése 60,1 százalékkal nőtt. Az ipari növények értékesítése 14,8 százalékkal, a zöldségféléké 6,6 százalékkal lett nagyobb, de sajnos a gyümölcsöké 24,5 százalékkal esett vissza. Az élőállatok és állati termékek felvásárlása az egy évvel korábbihoz képest 2,8 százalékkal maradt el, ezen belül a vágóállatok értékesítése 1,8 százalékkal. A vágómarháé 2,4 százalékkal, a vágósertésé 3,2 százalékkal visszaesett, de a vágóbaromfié 1,1 százalékkal növekedett. Az állati termékek felvásárlása 4,5 százalékkal csökkent, a tojásé 6,5 százalékkal volt nagyobb mint 2022 első félévében.³

A **mezőgazdaságban** a gazdálkodók csökkentették az építési és az importgép és -jármű fejlesztéseiket, ráfordításait, így ezen ágazatban a beruházási teljesítmény 14 százalékkal esett vissza.

A mezőgazdaságban a termelői árak 2023 első fél évében a termelői árak 6,9 százalékkal haladták meg az előző félév árait. Az első hat hónapban a búza felvásárlási ára 7,1 százalékkal csökkent, a kukoricáé 0,5 százalékkal emelkedett. Az első hat hónapban az élőállatok és állati termékek felvásárlási ára 15,1 százalékkal, ezen belül a vágóállatoké 19,7 százalékkal nőtt, közülük a vágósertésé 39,9 százalékkal, a vágóbaromfié 29,1 százalékkal, a vágómarháé 11,8 százalékkal emelkedett.

2023 júniusában pedig 14,6 százalékkal mérséklődtek az előző év júniusához képest. A hatodik hónapban csökkentek a növénytermesztési és kertészeti termékek árai 26,5 százalékkal, ezen belül a gabonaféléké 39 százalékkal. Júniusban az ipari növények termelői ára 44,1 százalékkal, az olajos növényeké 48,4 százalékkal esett vissza. A burgonyáért 71,7 százalékkal, a zöldségfélékéért 21,3 százalékkal, a gyümölcsökért 35,4 százalékkal kellett többet fizetni, mint előző évben. Az állati termékek felvásárlási ára júniusban 5,5 százalékkal, ezen belül az első hat hónapban a tojásé több mint másfélszeresére, 69,3 százalékkal, a tehéntejé 31,6 százalékkal emelkedett.

---

³ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/mgt22>

A **mezőgazdasági termelés** 2023 első félévi **ráfordítási árait** az egy évvel megelőző időszakhoz képest 15,9 százalékos emelkedés mutatkozik. A folyó termelő felhasználás árszintje 16 százalékkal, a beruházásoké 14,8 százalékkal nőtt. A termeléshez felhasznált energia termelői ára 42,4 százalékkal, a növényvédő szereké 27,9 százalékkal, a vetőmagé 26,4 százalékkal, az állatgyógyászati készítményeké 16,2 százalékkal, a takarmányoké 16,1 százalékkal emelkedett, míg a nélkülözhetetlen műtrágyáé 11,4 százalékkal csökkent. Az **agrárrolló, amely a** mezőgazdasági termelői árak és a ráfordítások árszintjének változását veti össze, az első félévben 7,8 százalékkal záródott, a ráfordításokhoz képest a termelői árak kisebb mértékben emelkedtek.

Építőipar

Az **építőipari termelés** 2020-ban 9,7 százalékkal mérséklődött, majd 2021-ben az ágazat kibocsátása már 1,2 százalékkal haladta meg a 2019 évi szintet. 2022-ben pedig 3 százalékkal nőtt a termelés volumene, míg **2023 első hat hónapjában** az előző év első félévéhez képest 7,0 százalékkal csökkent.⁴

Az építőipar teljesítményét alapvetően befolyásolta, hogy a nemzetgazdaság fejlesztéseinek 19 százalékát megvalósító **ingatlanügyletek** beruházási teljesítménye 21 százalékkal esett vissza az előző év azonos időszakához képest. A volumenváltozást két folyamat határozta meg: a bázisidőszakot jellemző élénk irodaház-építési projektek lezárulása és a tárgyidőszaki lakásépítések és -felújítások csökkenése.

2023 júniusában a termelés volumene 3,8 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbi júniusi mértéktől. Az építményfőcsoportok közül az épületek építésének volumene 7,5 százalékkal emelkedett, míg az egyéb építményeké 20,5 százalékkal visszaesett. Az építőipari **ágazatok** közül az épületek építésében 8,1 százalékkal nagyobb, az egyéb építmények építésében 24,6 százalékkal kisebb volt a termelés. A speciális szaképítés termelése 0,7 százalékkal bővült.

---

⁴ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/epi2306>

A szezonálisan és munkanaphatással kiigazított indexek alapján az építőipar termelése 1,4 százalékkal kisebb volt a májusinál. A **megkötött új szerződések** volumene érezhetően, 16,7 százalékkal nőtt. Ezen belül jelentősen, 40,1 százalékkal emelkedett az épületek építésére kötött szerződéseké, de az egyéb építmények építésére kötött volumen 14,4 százalékkal visszaesett. Mindezek eredményeként a 2022 júniusi állapothoz viszonyítva az építőipari vállalkozások **szerződésállománya** 26,1 százalékkal, ezen belül az épületek építésére vonatkozóké 2,0 százalékkal, az egyéb építményekre vonatkozóké pedig 40,9 százalékkal kisebb volt 2023 június végén.

Új lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések, használatba vett és megszűnt lakások									
Területi egység	Kiadott új lakásépítési engedélyek (bejelentések)				Használatba vett lakások száma			Megszűnt lakások száma	
	száma			2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév	2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév
	2022. I. félév	2023. I. félév	ebből: egyszerű bejelentések						
Budapest	5 107	4 258	292	83,4	3621	2316	64	78	186
Vármegyeszékhely	2 765	1 716	805	62,1	1564	1126	72	161	71
Többi város	5 193	2 743	1 742	52,8	2 493	2 322	93,1	339	345
Községek	4 650	2 163	1 849	46,5	1455	1589	109,2	206	223
Összesen	17 715	10 880	4 688	61,4	9 133	7 353	80,5	784	8

Forrás: KSH

2023 II. negyedében az **építőipar termelői árai** 17,2 százalékkal nőttek 2022 év azonos időszakához viszonyítva. 2023 I. negyedéhez képest pedig az építőipar árai 1,6 százalékkal voltak magasabbak. A termelői árak az építőipar ágazatain belül 2023. II. negyedében a legnagyobb súlyú speciális szaképítésben emelkedtek legjobban, 17,9 százalékkal. Az épületek építésénél 16,6 százalékkal, az egyéb építmények építésénél hasonlóan, 16,8 százalékos volt a növekedés az előző év azonos időszakához viszonyítva. A költségek növekedése, ezen belül elsősorban a munkabérek emelkedése és a legtöbb építőanyag drágulása miatt következett be a jelentős ár növekedés.

A GDP felhasználási oldala

A GDP felhasználási oldalának a 2023 második negyedévi sajátossága, hogy a teljesítmény visszaesését nagyrészt a beruházások jelentős szűkülése okozta. A lakossági fogyasztás ehhez mérten csak kevésbé csökkent. Az előző év azonos negyedévéhez mérten mintegy 1,5 százalékos visszaesést a kiskereskedelmi forgalom csökkenése, az energiafogyasztás változása és a turisztikai teljesítmény szűkülése okozta. A háztartások érezhetően kevesebbet vásároltak a hagyományos kiskereskedelemben, míg többet költöttek a kommunikációs-, pénzügyi szolgáltatásokra, mint egy évvel ezelőtt.

Beruházások

A beruházási tevékenység 2017-től 2020-ig - az Európai Uniótól kapott igen jelentős támogatások következtében is - dinamikusan bővült. Többségében ezen forrásokat felhasználva valósultak meg közösségi beruházások, így a kormányzati presztízsb beruházások, a stadionok és más sportlétesítmények. A nemzetközi konjunktúrával együtt a fejlesztések többségét létrehozó, legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások felhalmozási teljesítménye ebben az időszakban erőteljesen nőtt. Ez a tendencia azonban lassult, majd szinte meg is szűnt 2019 második felében, részben az uniós források csökkenése miatt. A fokozatos lassulást követően 2022 közepétől a nemzetgazdaság beruházási tevékenységében komoly mértékű csökkenés következett be.⁵

Nemzetgazdasági beruházások teljesítménye és volumenváltozása, folyó áron

Ágazatok		2023. II. negyedév		2023. I. félév	
		milliárd Ft	előző év II. né = 100%	milliárd Ft	előző év II. né = 100%
Összesen		3 542	-13,5	6 434	-9,6
Ebből*	feldolgozóipar	1 187	7,7	2 102	11,6
	ingatlanügyletek	675	-21,4	1 348	-15,2
	szállítás, raktározás	399	-29,3	680	-17,1
	kereskedelem	203	-6,4	365	-4,8
	mezőgazdaság	167	-14,4	326	-4,6
	energiaipar	124	-1,5	200	5,9

* Az adott negyedévi beruházási teljesítmény alapján a 6 legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ág adatai.

⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2306>

2023 első félévében a beruházási teljesítmény 9,6 százalékkal csökkent, az építési beruházásoké 20,2 százalékkal mérséklődött, míg a gépberuházásoké 7,9 százalékkal emelkedett. A vízellátásban és hulladékgazdálkodásban a beruházások volumene az első fél évben – az előző időszak alacsony bázishoz viszonyítva – 13,9 százalékkal bővült.

2023 második negyedévében a beruházások volumene 2022 második negyedévéhez képest jelentősen, 13,5 százalékkal csökkent, ezen belül az építési beruházásoké nagy mértékben, 24,2 százalékkal esett vissza, míg a gépberuházásoké 4 százalékkal nőtt. Az 50 főnél nagyobb vállalkozások beruházási teljesítménye 10 százalékkal elmaradt az egy évvel korábitól.

A második negyedévben a beruházási teljesítmény egynegyedét képviselő feldolgozóipari fejlesztések 7,7 százalékkal bővültek az egy évvel azelőttihez viszonyítva, ebben jelentős része volt a korábban elindult fejlesztéseknek az akkumulátorok előállításában és a járműgyártásban. A mezőgazdasági beruházások 14,4 százalékkal, az építőipari beruházások 25,7 százalékkal lettek alacsonyabbak. A kereskedelem és gépjárműjavítás beruházásai 6,4 százalékkal csökkentek, a turizmus beruházásai számottevően, 35,4 százalékkal, míg a szállítás, raktározás fejlesztései 29,3 százalékkal estek vissza. Az erőltetett ütemű stadion- és sportcsarnok építések mérséklődése miatt a művészet, szórakoztatás, szabadidő eltöltés területén 43,1 százalékkal csökkentek a beruházások.

2023 második negyedévében a beruházások volumene 4,1 százalékkal esett vissza az első negyedévhez viszonyítva. Az építési beruházások volumene 7,2 százalékkal, a gépberuházásoké 3,9 százalékkal mérséklődött.

2023 második negyedévi beruházások során **a költségvetési szervek fejlesztései** számottevően, 18 százalékkal maradtak el a 2022 évi teljesítményhez képest. 2022-ben a közigazgatás és a védelmi ágazat beruházásai már 17,8 százalékos visszaesést szenvedtek el, most további 25,7 százalékkal estek vissza. Az egészségügyben és a szociális ellátásban a tavalyi 24,5 százalékos csökkenés után nagyon komoly mértékben, 40,9 százalékkal, az oktatásban pedig a megelőző 2022. évi 2,1 százalékos csökkenést követően 11,1 százalékkal lett alacsonyabb a beruházások volumene.

A beruházások visszaesése a legtöbb nemzetgazdasági ágban általános jellemző volt. A beruházási teljesítményérték mindössze a feldolgozóiparban – itt 7,7 százalékos növekedés mérték - illetve néhány kisebb súlyú területen nőtt. A külföldi érdekeltségű vállalkozások visszafogott beruházási teljesítménye és az állami tulajdonú vállalatok mérsékelték fejlesztései okozták a beruházások csökkenését. Az 50 fő alatti vállalkozások, az egyéni vállalkozások, a nonprofit vállalatok, és a háztartások beruházási volumene az egy évvel ezelőttihez képest 17 százalékkal esett vissza.

Új lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések, használatba vett és megszűnt lakások									
Területi egység	Kiadott új lakásépítési engedélyek (bejelentések)				Használatba vett lakások száma			Megszűnt lakások száma	
	száma			2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév	2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév
	2022. I. félév	2023. I. félév	ebből: egyszerű bejelentések						
Budapest	5 107	4 258	292	83,4	3621	2316	64	78	186
Vármegyeszékhely	2 765	1 716	805	62,1	1564	1126	72	161	71
Többi város	5 193	2 743	1 742	52,8	2 493	2 322	93,1	339	345
Községek	4 650	2 163	1 849	46,5	1455	1589	109,2	206	223
Összesen	17 715	10 880	4 688	61,4	9 133	7 353	80,5	784	8

Forrás: KSH

A beruházási teljesítményérték tizenkilenc nemzetgazdasági ágból tizenötben csökkent. A legnagyobb részarányú villamosberendezés-gyártás beruházási volumenét a korábbi időszakoknál alacsonyabb – bár még kétszámjegyű - növekedés jellemezte, mert a hosszabb ideje megvalósuló nagyszabású projektek fokozatosan befejeződnek. A járműgyártás beruházási volumene azonban változatlanul dinamikusan nőtt, több hazai járműipari, illetve beszállítói gyár kapacitásbővítő fejlesztéseinek eredményeként. Növekedtek a gyógyszergyártás, az egyéb feldolgozóipar, a kocszgyártás, kőolaj-feldolgozás alágak fejlesztései is, míg a többi alágban kisebb-nagyobb mértékű csökkenés következett be.

A **szállítás, raktározás** beruházási volumene míg 2023 I. negyedévében nőtt, addig a második negyedévben jelentősen, 29 százalékkal csökkent, nyilvánvalóan az állami infrastrukturális fejlesztések mérséklődése következtében.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi forgalom hosszú évek óta tartó dinamikus bővülése a covid-járvány miatt kialakult világgazdasági helyzet következtében megszakadt. 2021-től ismét javulás következett, amelyet újra egy hullámvölgy követ. 2023 első félévében az exportunk volumene 6,4 százalékkal, az import forgalmunké 0,5 százalékkal haladta meg a 2022 első félévét. Az Európai Unió tagállamaiba irányuló kivitelünk volumene 6,4 százalékkal nőtt, azonban behozatalunk 2,6 százalékkal csökkent. A harmadik országokba irányuló export volumene 6,3 százalékkal, míg az import 7,9 százalékkal nőtt az előző azonos időszakhoz viszonyítva.

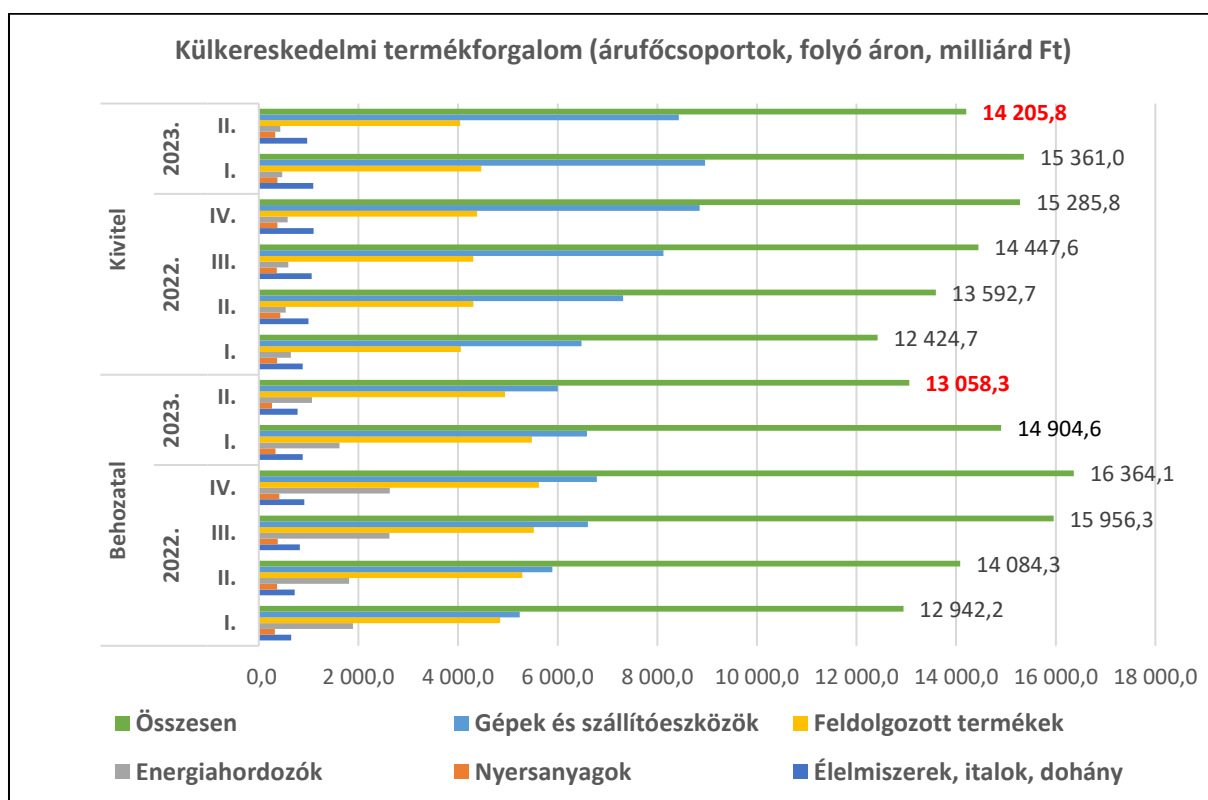
A **külkereskedelmi mérleg** aktívumot mutat az első fél évben, mégpedig 1.604 milliárd forintot, (4.363 millió eurót). Az egyenleg komoly javulásra utal, 2.613 milliárd forinttal, (7.079 millió euróval) lett kedvezőbb az egy évvel ezelőtti időszaknál. A külkereskedelmi forgalmunk árszínvonala forintban mérve: a kivitelben 6,8 százalékos, a behozatalban 3 százalékos növekedést mutat, így a cserearány 3,7 százalékkal javult. Azonban a forint az euróhoz képest 1,6 százalékkal, az amerikai dollárhoz viszonyítva 2,6 százalékkal gyengült.⁶

A termékgazdaság felét a gépek és szállítóeszközök jelentik, euróban számolva ezek kiviteli volumene az első félévben 14,6 százalékkal, míg a behozatalé csupán 4,6 százalékkal emelkedett. Az áruösszetétel meghatározó termékköre, a híradástechnikai készülékek euró értékben számított exportja 4,7 százalékkal, a másik lényeges termékcsoporthoz, az akkumulátorokat is magába foglaló villamos gépeké és készülékeké 29,5 százalékkal, az energiafejlesztő gépeké 11,2 százalékkal, a közúti járműveké 31,7 százalékkal bővült. A feldolgozott termékek kivitele 2,1 százalékkal, a behozatal 4,2 százalékkal csökkent. A gyógyszerek kivitele 24,4 százalékkal, behozataluk 15,8 százalékkal nőtt. A szakmai-tudományos ellenőrző műszerek kivitele 10,3 százalékkal bő, míg behozataluk 2,9 százalékkal mérséklődött. A járműiparhoz kapcsolódó gumigyártmányok importja 10 százalékkal, exportja 4,3 százalékkal emelkedett. A műanyag alapanyagok importja 21,3 százalékkal és kivitele 26,6 százalékkal esett vissza.

---

⁶ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kue2307>

Fontos területe külkereskedelmünknek az energiahordozók forgalma. Ennek az import volumene 2023 első hat hónapjában 1,1 százalékkal nőtt. A kőolaj behozatala 9,7 százalékkal, a földgázé 34,1 százalékkal, a villamos energiáé 42,4 százalékkal csökkent euróban mérve. Az élelmiszerek, italok és dohánytermékek exportjának volumene 7,9 százalékkal esett vissza, míg a behozataluké 2,5 százalékkal nőtt. A gabona és a gabonakészítmények exportja 11 százalékkal, a tejtermékeké és a tojásé 3,1 százalékkal csökkent. A hús-húskészítmények kivitele 16,2 százalékkal, az élőállatoké 25,5 százalékkal emelkedett.

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

2023. II. negyedévben az export értéke 7,8 milliárd euró (2,9 ezer milliárd forint), az importé 5,1 milliárd euró (1,9 ezer milliárd forint) volt. A szolgáltatás-külkereskedelem aktívuma 2,7 milliárd eurót (1,0 ezer milliárd forintot) tett ki.

2023 júniusában a kiviteli volumen 0,8 százalékos csökkenést mutat az előző hónaphoz, de 6,9 százalékos emelkedést 2022 júniusához viszonyítva. A behozatal csökkent 1,5 százalékkal májushoz, és 3,3 százalékkal az előző év képest.

2023 júniusában a kivitel értéke 13,4 milliárd eurót (4.972 milliárd Ft), a behozatalé 11,9 milliárd eurót (4.424 milliárd Ft) tett ki. Így a termék-külkereskedelmi többlet 1,5 milliárd euró (548 milliárd Ft) volt. Az export euróban számított értéke 11 százalékkal nagyobb, míg az importé 4,7 százalékkal kisebb volt az előző év első félévéénél. A termék-külkereskedelmi egyenleg 1,9 milliárd euróval javult. Az előző hónaphoz viszonyítva a külkereskedelmi termékforgalom szintje az exportoldalon 2,9, az importoldalon 0,2 százalékkal nőtt. A kivitel 77 százalékát, a behozatal 71 százalékát az uniós tagállamokkal folytattuk.

A szolgáltatás-külkereskedelmi többlet 2023 II. negyedévében 2,7 milliárd eurót ért el. Az export 6,7 százalékkal, az import 0,8 százalékkal bővült 2022 második negyedévéhez viszonyítva. Az aktívum 2,7 milliárd eurót tett ki, és ez az eddigi legnagyobb mértékű forgalom 451 millió euróval több az előző év azonos időszakánál. Az export értéke 8,4 százalékkal, az importé 5,2 százalékkal bővült, a többlet pedig 354 millió euróval magasabb volt. A szolgáltatás-külkereskedelmi forgalom egyenlege 1,7 milliárd euró lett.

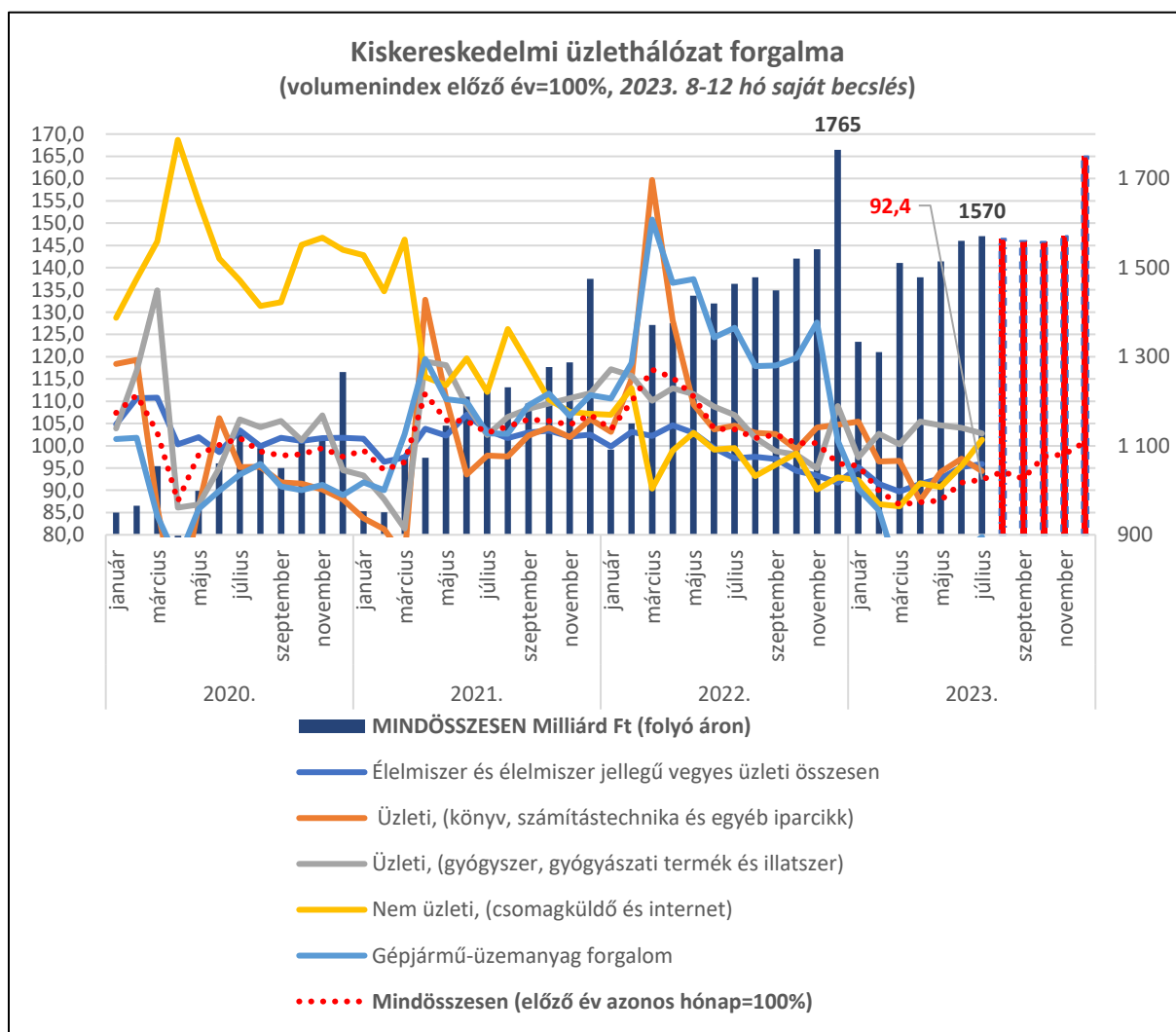
A szolgáltatáscsoportok közül a szállítási szolgáltatások 918 millió euróval, a turizmus 907 millió euróval bővítette az aktívumhoz.

A szolgáltatások exportjának 62 százalékát, -importjának 71 százalékát az uniós tagországokkal bonyolítottuk és 1,3 milliárd eurós többletet értünk el. A forgalomból Németország 20 százalékkal, az USA 9,0 százalékkal, Ausztria 7,5 százalékkal részesedett.

A teljes szolgáltatásexportból az üzleti szolgáltatások aránya 41 százalék (az idetartozó egyéb üzleti szolgáltatásoké 21 százalék) volt, továbbá jelentős a szállítási szolgáltatások 28 és a turizmus 21 százalékos részesedése. Az importban is az üzleti szolgáltatások domináltak, 54 százalékkal (az idetartozó egyéb üzleti szolgáltatások részaránya 30 százalék volt), miközben a szállítási szolgáltatások 25, a turizmus 15 százalékkal részesedett a teljes importforgalomból. Az aktívum növekedését elsősorban a turizmus 137 millió eurós és a bér munka-szolgáltatási díj 110 millió eurós értékű egyenlegének javulása eredményezte. Az európai uniós forgalomban elért aktívumunk 22 százalékkal, azaz 234 millió euróval emelkedett, és ebben a Németországgal bonyolított forgalom volt meghatározó a 226 millió eurós növekedéssel. Az EU-n kívüli országok esetében az aktívum 217 millió euróval, 18 százalékkal nőtt. Több országgal bonyolított forgalmunkban mérsékelt volt a mérlegjavulást, így Ukrajnával egyenlegünk 42, Svájjal 34 millió euróval lett kedvezőbb.

Kiskereskedelem

A **kiskereskedelmi forgalom** már a világjárvány következtében 2020-ban kissé csökkent, azt követően szerény dinamikával emelkedett. 2022 év elején a forgalom alakulásában érzékelhető volt az országgyűlési választások előtti igen pénzkiramlás hatása, majd az év közepe után folyamatosan csökken a forgalom bővülése. 2023 júniusában az eladások volumene már csak 0,7 százalékkal nőtt az előző hónaphoz, de már jelentősen visszaesett, 8,3 százalékkal az egy évvel korábbihoz mérten. 2023 első félévében a kiskereskedelmi forgalom volumene 10,3 százalékkal elmaradt a megelőző évitől.⁷

⁷ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kue2307>

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

Ez év januárjától az élelmiszerforgalom 7,5 százalékkal csökkent. Az élelmiszerláncoké 8,7 százalékkal, a dohányüzleteket is magukba foglaló szaktoltoké pedig 3,7 százalékkal esett vissza. A vegyes iparcikkek forgalma 14,9 százalékkal, a bútoroké és a műszaki cikkeké 16,5 százalékkal, a könyveké és újságoké 4,6 százalékkal, a számítástechnikai és egyéb iparcikkeké 4,2 százalékkal, a ruházati termékeké 5,2 százalékkal csökkent, csupán a gyógyszereké 2,9 százalékkal, az illatszereké 1,5 százalékkal magasabb az előző év első félévi forgalmánál. Az internetes és csomagküldő kereskedelem volumene – a magas bázis miatt – 9,5 százalékkal, az üzemanyagok eladásának volumene 22 százalékkal mérséklődött, de a használtcikkek forgalma is elmaradt, 1,5 százalékkal az egy évvel megelőzőtől.

2023. első félévében a kiskereskedelmi forgalom volumene 10,3 százalékkal kisebb volt a 2022 év azonos időszakánál. 2023. első félévében az előző év első hat hónapjához képest, naptárhatástól megtisztítva a kiskereskedelem forgalmának volumene 10,3 százalékkal lett kisebb. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben 7,5 százalékos, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 8,0-os, az üzemanyag-kiskereskedelemben 22 százalékos visszaesés következett be az értékesítés volumenében.

A forgalom volumene 2023. júniusában 0,7 százalékkal nőtt az előző hónaphoz képest, viszont 8,3 százalékkal csökkent az előző év júniusához mérten. **2023. júniusában az országos kiskereskedelem forgalma folyó áron 1.560 milliárd forint volt.** Az országos kiskereskedelmi forgalom 49 százalékát az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek, 35 százalékát a nem élelmiszer-kiskereskedelem, 16 százalékát pedig az üzemanyagtöltő állomások üzemanyag-forgalma tette ki. A jelentős bázishatás mellett az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben 4,8 százalékkal, a nem élelmiszer-kiskereskedelemben 4,3 százalékkal, az üzemanyag-kiskereskedelemben 24,2 százalékkal kisebb lett az értékesítés naptárhatástól megtisztított volumene. A szezonális és naptárhatással kiigazított adatok szerint a kiskereskedelmi forgalom volumene 0,7 százalékkal nőtt az előző hónaphoz képest.

Az **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben** a forgalom volumene 4,8 százalékkal csökkent. Az élelmiszer-kiskereskedelem 75 százalékát kitevő élelmiszer jellegű vegyes üzletek értékesítésének volumene 5,2 százalékkal, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 4,2 százalékkal mérséklődött.

A **nem élelmiszer-kiskereskedelem** forgalma összességében 4,3 százalékkal esett vissza. Az eladások volumene a gyógyszer-, gyógyászati termék-, illatszerüzletekben 4,0 százalékkal bővült, a textil-, ruházati és lábbeliüzletekben stagnált, a könyv-, számítástechnika-, egyéb iparcikk-üzletekben 2,9 százalékkal, a hasznáلتcikk-üzletekben 5,3 százalékkal, az iparcikk jellegű vegyes üzletekben 11 százalékkal, míg a bútor-, műszakicikk-üzletekben 12 százalékkal csökkent.

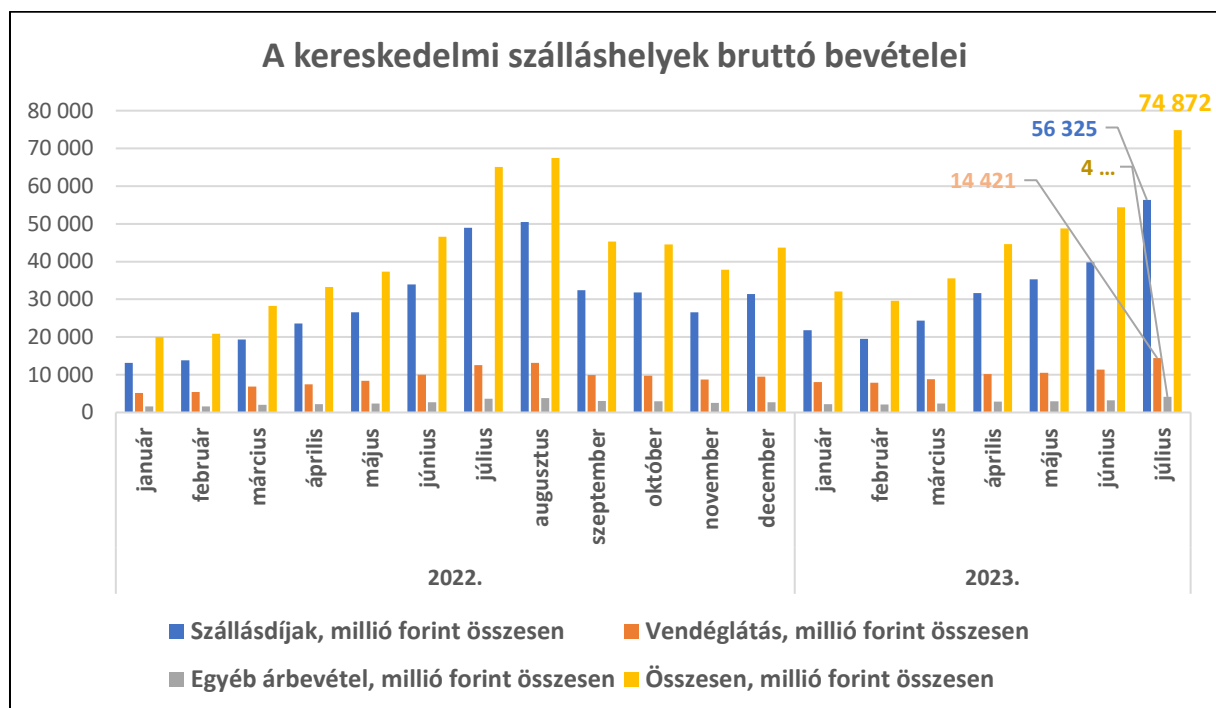
Nem várt jelenség, hogy az árucikkek széles körére kiterjedő, a kiskereskedelmi forgalomból 7,7 százalékkal részesedő **csomagküldő és internetes kiskereskedelem** volumene is visszaesett, 4,5 százalékkal csökkent. Jelentősen elmaradt az előző év júniusi forgalmától az **üzemanyagtöltő állomásoké, itt a forgalom** volumene 24,2 százalékkal lett alacsonyabb. Emellett 6,9 százalékkal kisebb (a kiskereskedelmi adatok között nem figyelembe vett) a **gépjármű- és járműalkatrész-üzletek** eladásainak volumene is.

Különösen figyelemre méltó, hogy immár kilenc hónapja folyamatosan csökken a kiskereskedelmi forgalom. Júliusban is folytatódott a forgalom volumenének visszaesése az előző év azonos időszakához képest. 7,6 százalékkal visszaesett az országos kiskereskedelem forgalmának volumene. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelemben a forgalom volumene 4,1 százalékkal, az élelmiszer-kiskereskedelem 76 százalékát jelentő élelmiszer jellegű vegyes üzletek forgalmi volumene 4,1 százalékkal, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 3,8 százalékkal esett vissza. A nem élelmiszer-kiskereskedelem forgalma összességében 5,5 százalékkal csökkent. A gyógyszer-, gyógyászati termék-, illatszerüzletekben 2,8 százalékkal nőtt, a könyv-, számítástechnika-, egyéb iparcikk-üzletekben 5,7 százalékkal, a hasznáلتcikk-üzletekben 6,1, százalékkal a textil-, ruházati és lábbeliüzletekben 6,2, százalékkal az iparcikk jellegű vegyes üzletekben 11 százalékkal, a bútor-, műszakicikk-üzletekben 16 százalékkal lett kisebb. a július forgalom. Az igen magas bázisú és az árucikkek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelem volumene 1,4 százalékkal nőtt, jelenleg ez kereskedelmi forma a kiskereskedelmi forgalomból 7,0 százalékát adja és várhatóan tovább növekedhet. Az üzemanyagtöltő állomások forgalma 20,5 százalékkal alacsonyabb az előző év júliusától, pedig ez korábban erős nyári forgalmat bonyolított. A kiskereskedelmi adatokba nem tartozó gépjármű- és járműalkatrész-üzletek eladásai is mérséklődtek, 5,4 százalékkal.

Az országos kiskereskedelem folyó áron 2023. júliusában 1.570 milliárd forintot bonyolított. Az országos kiskereskedelmi forgalom 50 százaléka az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletekben, 33 százaléka a nem élelmiszer-kiskereskedelemben, 17 százaléka az üzemanyag-töltő állomások üzemanyag-forgalmában realizálódott.

Turizmus

A magyarországi turistaforgalom 2020 márciusától a koronavírus-járvány miatt komoly mértékben visszaesett. A 2019 évi forgalmat csak nagyon lassan sikerült közelíteni. 2023 első félévében a magyarországi szálláshelyeken 6.399 ezer **vendég** 15.979 ezer éjszakát töltött el. A vendégek száma– 5,1 százalékkal, a **vendégéjszakáké** 1,3 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Ez a növekedés a 2022-es rendkívül alacsony bázishoz képest nem tekinthető jelentősnek.

forrás: KSH */saját számítás, előrejelzés

A **külföldi vendégek** 7.871 ezer éjszakát töltöttek ezeken a szálláshelyeken, amely forgalom 13,2 százalékkal magasabb az egy évvel korábbinál. A **belföldi vendégek** az év első hat

hónapjában 8.108 ezer éjszakát töltöttek a kereskedelmi szálláshelyeken, és ez a forgalom 4,9 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.⁸

Eredménynek tekinthető viszont, hogy a kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele 245 milliárd forintot ért el, és ez folyóáron 31,5 százalékkal magasabb az egy évvel azelőttinél. A bevételek kétharmadát a szállásdíj bevételek tették ki, amelyek 32,1 százalékkal nőttek és elérték a 172 milliárd forintot.

2023. januártól júliusig 22,4 millió vendégéjszakát regisztráltak a turisztikai szálláshelyeken, az előző év első hét hónapjához viszonyítva 0,6 százalékkal többet. A belföldi vendégek 8,1 százalékkal kevesebb vendégéjszakát, a külföldiek 13 százalékkal többet (12,0 millió, illetve 10,4 millió) töltöttek el a szálláshelyeken.

2023. júliusában a vendégek száma összességében 4,3 százalékkal nőtt, a vendégéjszakáké 1,0 százalékkal csökkent a szálláshelyeken. A vendégéjszakák 62 százalékát a kereskedelmi szálláshelyek adták, ezekben a forgalom 2,3 százalékkal esett vissza. A magán- és egyéb szálláshelyeken 1,2 százalékkal több vendégéjszakát regisztráltak, mint 2022 júliusában.

A **belföldi vendégek száma** 3,6 százalékkal, a vendégéjszakáké 8,4 százalékkal csökkent az előző év azonos hónapjához képest. A vendégek száma 1,3 millió, az eltöltött vendégéjszakáké 3,9 millió volt, ezen belül a kereskedelmi szálláshelyeken 837 ezer vendéget fogadtak akik 2,3 millió vendégéjszakát töltöttek el ezeken a helyeken. A szállodákban eltöltött vendégéjszakák száma 9,4 százalékkal alacsonyabb volt, mint egy éve. A magán- és egyéb szálláshelyeken a belföldivendég-éjszakák száma 8,2 százalékkal csökkent 2022 júliusához viszonyítva. A két legnépszerűbb turisztikai térségben, a Balaton és a Mátra–Bükk turisztikai szálláshelyein a belföldivendég-éjszakák 42, illetve 8,2 százalékát regisztrálták, míg Budapest részesedése 4,8 százalék volt. Széchenyi Pihenőkártyával folyó áron 8,9 százalékkal kevesebbet, 5,6 milliárd forintot költöttek a kártyatulajdonosok a kereskedelmi szálláshelyeken.

A **külföldi vendégek száma** 19 százalékkal, a vendégéjszakáké 13 százalékkal emelkedett. A turisztikai szálláshelyekre érkezett 907 ezer vendég 2,6 millió vendégéjszakát töltött el, közülük a kereskedelmi szálláshelyeken 628 ezren 1,6 millió vendégéjszakát töltöttek el. A

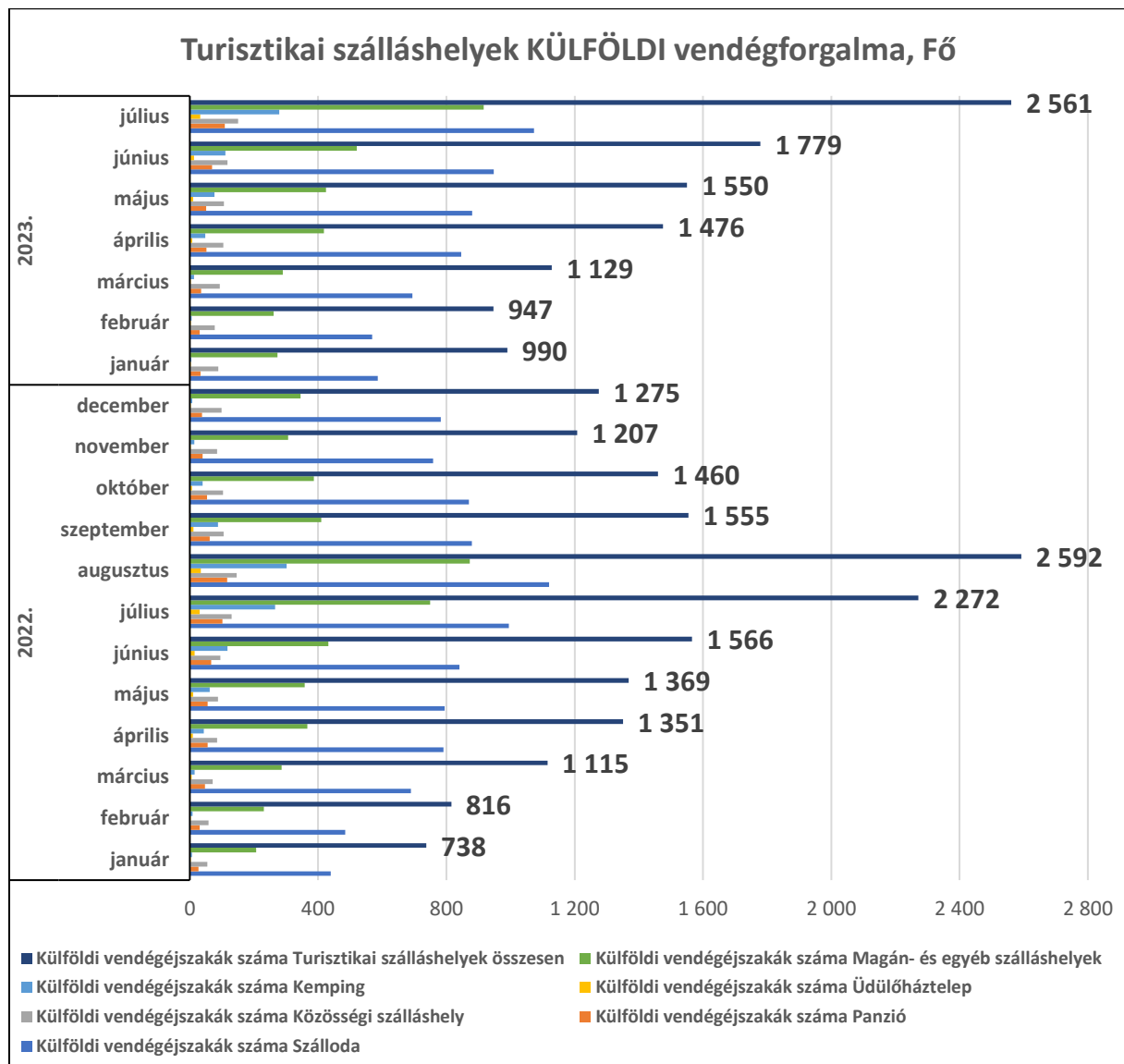
---

⁸ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ks2307>

vendégek 65 százalékát a szállodák fogadták. A külföldvendégek a magán- és egyéb szálláshelyeken eltöltött éjszakáik száma 22 százalékkal nőtt 2022 júliusához mérten. Budapest szálláshelyein eltöltött éjszakák 45 százaléka a külföldi vendégek adták, a legnépszerűbb turisztikai desztináció a Balaton volt, 24 százalékos részesedéssel.

33.803 turisztikai szálláshely - a 3.034 kereskedelmi, illetve 30.769 magán- és egyéb szálláshely - fogadott vendégeket. A kereskedelmi szálláshelyek közül 1.005 szálloda és 1.203 panzió volt nyitva július egy részében vagy egészében. A kereskedelmi szálláshelyeken az összes bruttó árbevétel 75 milliárd forint volt, ez folyó áron 15 százalékkal magasabb az egy évvel korábnál.

II. A gazdasági folyamatokat befolyásoló kockázati tényezők

A világgazdaságban hosszabb ideje zajló kritikus folyamatok alapvetően befolyásolhatják hazánk gazdasági-társadalmi folyamatait is. Kedvező lehet, hogy 2023 első félév eddigi adatai alapján a korábbi kockázatok bekövetkezésének esélye csökkent. A másfél éve tartó és súlyosbodó orosz - ukrán háború mellett egyéb jelentős geopolitikai feszültségek is kialakultak más térségekben is. A globális gazdaság növekedésének esélyei kedvezőtlenebbek az elmúlt évtizedben tapasztaltnál, de a mindenhol általánossá vált lassulás után most a fejlett országokban a recesszió veszélye már alacsony.

Az általános probléma, hogy a fejlett gazdaságokban is a négy évtizede nem tapasztalt magasabb infláció alakult ki. Ezt az energiaellátás bizonytalansága és egyes termékek magas árszintje táplálja, és csak lassan mérséklődik az ezek okozta árnyomás.

Szinte valamennyi ország nehéz feladatát jelenti a kialakult magas államháztartási hiány csökkentése, és az ezzel járó szigorú monetáris és fiskális politika megvalósítása. A recesszió elkerülésére hozott intézkedések jelentősen befolyásolják a keresletet és kihatnak a gazdasági növekedés élénkítésére. Kedvező folyamat, hogy az Európai Unió országai érezhetően csökkentették az orosz energia importtól korábbi függőségüket. Érezhető az a folyamat is, hogy lassul a világkereskedelem, a geopolitikai feszültségek jelzik, hogy átértékelődnek a kereskedelmi kapcsolatok, így pl. Kína szerepe is. Ezzel megkezdődött egy élénkebb folyamat az eddigi függőségek lazítására, alternatív megoldások felkutatására.

Az OECD országokban a bruttó hazai termék 2023 második negyedévében csak 0,4 százalékkal nőtt az első negyedévhez, és 1,5 százalékkal az egy évvel korábbihoz viszonyítva és hasonló adatok jelzik a legfejlettebb országok, a G7 csoport növekedését is (0,5 százalék és 1,7 százalék). Az USA is csak kissé jobb a bruttó hazai termék 0,5 százalékos és 2,5 százalékos bővülésével. Japánban az első negyedévihez képest 1,5 százalékos, az egy évvel korábbi negyedévhez viszonyítva 2,1 százalékos volt a növekedés. Nagy-Britanniában 0,2 százalék és 0,4 százalék, Kanadában 0,3 százalék és 1,6 százalék, Izraelben 0,7 százalék- és 3 százalék, Kínában 0,8 százalék és 6,3 százalék volt a GDP növekedés a jelzett két időszakban. Az előző negyedévhez és az egy évvel korábbihoz viszonyítva a fejlődés a kevésbé fejlett országokban talán jobb, Indonéziában 0,8 százalék és 4,9 százalék, Törökországban 3,5 százalék és 5,1 százalék, Mexikóban 1 százalék és 3,7 százalék volt a GDP bővülése.

Az Európai Unióban is érezhető a recesszió veszélye. A GDP 2023 második negyedévében nem változott az előző negyedévhez, és így csak 0,5 százalékkal nőtt 2022 második negyedévéhez képest. Az eurózónában 0,3 százalékos és 0,6 százalékos, Németországban stagnálás és 0,1 százalékos, Franciaországban 0,5 százalékos és 0,9 százalékos, Olaszországban 0,3 százalékos és 0,6 százalékos a vizsgált két időszak GDP bővülése.

A fejlődés belső és külső korlátja

Az a tény, hogy Magyarország 2023 második negyedéves bruttó hazai terméke az előző évi második negyedévhez viszonyítva 2,3 százalékkal csökkent arra is utal, hogy rosszabbul élünk, azaz kevesebbet termelünk és kevesebbet is fogyasztunk. A GDP alakulása, és azon belül az ipari, építőipari termelés, a kiskereskedelmi adatok egyértelműen recessziós hatásokat mutatnak. Ugyanakkor 2022 második félévétől kialakult és 2023 első félévében már aggasztónak ítélt problémái, így a régen tapasztalt, és magasan beragadt infláció, a sokáig hiányt mutató és csak a fogyasztás visszaesése miatt kedvezővé váló külkereskedelmi folyamatok, az egyre romló költségvetési deficit, a reáljövedelmek szűkülése, azaz a négy negyedéve tartó recesszió enyhülni látszanak.

A 2023 második negyedévében a magyar gazdaság még úgynevezett technikai recesszióban maradt és az év egészében nincs is esély a javulásra. A korábbi kormányzati cél, a 1,5 százalékos „hivatalos” GDP-növekedés nem valósul meg, mértéke 0 százalékos körüli lehet.

A magyar gazdaság jelenlegi csökkenését a gyengülő ipar és építőipar, a rosszabbodó életszínvonal miatt zuhanó kiskereskedelmi forgalom jelzi. Van azonban pozitív eleme is a második negyedévnek, a mezőgazdaság és a magán egészségügy. Ez utóbbi gyarapodása az elmúlt negyedévekben növelte a GDP-t, és az egyébként csak 3,5 százalékos GDP súlyú mezőgazdaság a tavalyi aszály után jelentős termelési eredményeivel segíti a gazdasági növekedés összességét. A növekedés jelenlegi megszakadásának oka részben az is, hogy jelentős jövedelem kiáramlás volt 2022 első negyedévében, ami nagyon magas bázist képzett.

Az ipari termelés, a szolgáltatás szektor és a kiskereskedelmi forgalom a következő néhány negyedévben még mindig visszaesést fog mutatni. A magyar ipari teljesítményt, exportot, külkereskedelmi egyenleget az akkumulátorgyártás felfutása javíthatja. A szolgáltatásokban jelentős fejlődési lehetőség van. Bár a csökkenés a második negyedévben elérte ezt az ágazatot is, de kedvező pl. az, hogy a Covid-járvány alatt megerősödött az infokommunikációs szektor.

Növekedni képes a pénzügy, a biztosítás, a banki szektor is. Lényeges összefüggések is befolyásolták a GDP alakulását. Az alacsonyabb energiaárak és a magyar lakosság életszínvonal-eséséből fakadó kevesebb import segített rendbe tenni a külkereskedelmi egyenlegünket. Más összefüggések is alakítják a jövőbeni folyamatokat, az életszínvonal-csökkenés után feltehetően újra reálbér-emelkedés lesz, ami a nagyobb hazai kereslettel pozitív hatású a GDP növekedésre, de egyúttal veszélyt is jelent az infláció csökkentésében.

Az infláció csökkentése nehéz feladatot jelent. A bázis hatás miatt egyértelmű a jelentősebb csökkenés, novembertől ezért is reális lehet az egy számjegyű infláció. A legutóbbi 17,6 százalékos júliusi adat már csökkenést jelez, de a 3 százalékos az inflációs célkitűzés nagyon messze van.

A nemzetközi inflációs folyamatok azt mutatják, hogy az Európai Unió többi országa más helyzetben van, az átlagos szint már 5,3 százalék. Magyarországon kívül csak Lengyelországban 10 százalék feletti az infláció. További tények nehezíthetik dezinflációs folyamtaunkat, így pl. augusztusban az üzemanyag - amely termékkörnek 8 százalékos súlya van az inflációs kosárban - drágult, és a továbbiakban is ennek komolyabb inflációs hatásai vannak, a drágább üzemanyagok a szállítási költségek révén sokféle árba belekerülnek, pl. rögtön hat az élelmiszerárakra. Az árstop kivezetése az adott termékeknél azonnali áremelést okoz és nem egyértelmű, hogy a 15 százalékos akciózásnak milyen egyenlege lesz. További buktatókra is felhívták az elemzők a figyelmet. Például, hogy egyes szektorok (távközlés) a megelőző év inflációja alapján emel árakat. Az iskolai menzákon is majd csak szeptembertől jelennek meg az új közétkeztetési árak. 2024-től az üzemanyagok jövedéki adója emelkedik. És az is lényeges, hogy az infláció csökkentése során az MNB-nek figyelemmel kell lennie a forintárfolyam is, hiszen a gyenge forint importál inflációt, az erős csökkentheti.

A költségvetés helyzete egyértelmű bizonytalansági tényező volt és lesz a következő hónapok gazdaságpolitikájában. Az elmúlt hónapok költségvetési szigorításai, az állandó különadóztatás arra utal, hogy a kormány célkitűzése a 3,9 százalékos 2023 évi hiányra nem megvalósítható, sőt a jövő évi 2,9 százalék elérése szinte lehetetlen.

A költségvetés év eleji nagy hiánya után javult ugyan a költségvetés helyzete, de minden bizonnyal szükség lesz rendkívüli intézkedésekre. A vállalkozások, a háztartások, sőt az állami intézmények további „szigorításokra” is számíthatnak. Ezek nélkül a tervezett 3,9 százaléknál akár jóval magasabb lehet a hiány, minimum 5 százalék körüli.

Az egyre dráguló államadósság-finanszírozás megoldja a kormányzat finanszírozási gondjait, az Államadósság Kezelő Központ kezelni tudja a folyamatokat. A terv szerinti finanszírozási célok jó, megnyugtató üzenetet jelentenek a piacnak, és nem drágítják a finanszírozást. Ez fontos azért is, mert az állandó adózási változtatások, így pl. az állampapírok felé erőszakosan forrásokat terelő jogszabályok lehetnek olyan „üzenetek”, mintha baj lenne. a költségvetéssel. Az év hátralévő időszakában nagy kiadások is várhatók, így nyugdíj-kiegészítés, és a növekvő kamatkidadások fedezése. Sor kerülhet ezért arra, hogy az állami kiadásokat is tovább csökkentik akár létszámleépítéssel, visszafogott béremelésekkel.

EU támogatások

Több mint 10 milliárd eurót várhatnánk az EU-tól, de – ahogy az EU minősíti a problémát - egyelőre a magyar kormány nem teljesítette maradéktalanul az első részlet kifizetéséhez kötött 27 feltételt, amelyeknek zöme a jogállamisági normák helyreállítását és a korrupció letörését célozza.

A Kormány 2023 augusztus végén a hivatalos határidőben kérelmet nyújtott be az Európai Bizottságnak egy 3,9 milliárd euró összegű hitelre az EU helyreállítási alapjából. Ezzel a kormány módosította a járvány utáni gazdaságélénkítést szolgáló tervét, és kiegészítette azt a zöld átállást és az orosz fosszilis tüzelőanyagokról való leválást célzó REPowerEU nevű energiafejezettel.

A 3,9 milliós hitelből – amely kiegészülne a REPowerE keretében nyújtott 700 millió eurós támogatással – Magyarország olyan reformokat hajtana végre, amelyekkel bővíthetne az energiatárolási kapacitása és növekedne energiarendszerének képessége a megújuló energiaforrások befogadására. Fejleszteni lehetne a villamosenergia-hálózatot és javítani a háztartások, a vállalkozások és a közszféra energiahatékonyságát.

Ezekkel a forrásokkal bővílné az eredeti terv keretében már odaítélt, 5,8 milliárd euró összegű támogatást, így 10,4 milliárd euró lenne végül a magyar helyreállítási terv összes értéke.

Az Európai Bizottságnak novemberig fogja minősíteni a módosított magyar tervezetet és eldönteni, hogy az az értékelési szempontoknak megfelel-e. A remélhetőleg kedvező elbírálás után javasolja majd a döntéshozó EU Tanácsnak a magyar program jóváhagyását. E procedúra után négy hét alatt fog határozni a tagállamok minisztereiből álló testület.

Kedvező lehet azonban az lehetőség, hogy a 4,6 milliárd eurónyi REPowerEU forrás 10 százalékát mindenképpen megkaphatja Magyarország anélkül, hogy bármiféle döntés kellene a helyreállítási támogatások folyósításához szabott feltételeket teljesítéséről. Ezt az előleget 2024 év elején le is hívhatja a magyar kormány.

„Ár-bér spirál” veszélye

Az infláció megugrásával, a reálkeresetek visszaesésével hazánkban is felvetődött az ún. ár-bér spirál⁹ kialakulásának lehetősége. Vajon tapasztalható-e a magyar gazdaságban az ún. áremeléseket követő béremelések gyakorlata, amelyek során azok növekedése folyamatosan egymást erősítik, és így hosszabb távon is jelentősebb inflációt okozhat? Az infláció megugrása óta a nemzetközi sajtóban gyakran felvetődik, hogy a jelenlegi gazdaság helyzet hasonlít a hetvenes évekhez, amikor a magas infláció és bérnövekedés lassú gazdasági növekedéssel járt együtt.

Az MNB 2022 szeptemberi „Inflációs jelentése” az ár-bér spirál kialakulását a magyar gazdaságban nem mutatta ki, de szakértők azóta is analógiákat keresnek. Így említhető pl. az ALDI -nál a dolgozóknak adott inflációkövető béremelés.

A megközelítések attól függően is különböznek, hogy az elemzések pontosan mit tekintenek ilyen spirálnak. Magyarországon az infláció éves alapon 2021 júliusa óta minden hónapban egyre nagyobb volt, miközben a bérek növekedése ugyanilyen viszonyításban kevésbé egyértelmű, de nagyjából szintén gyorsuló tendenciát mutatott.

A terminológia szerint az árak és bérek gyorsuló növekedését egy recesszió során még úgy is lehetne ár-bér spirálnak nevezni, ha az időszakon belül az árak növekedése (az infláció) meghaladja a bérek növekedését. Ez tehát csökkenő reálbéreket jelent, ahogy az a magyar keresetekkel is megtörténő megtörténik az elmúlt negyedévekben. Ekkor ugyanis az infláció meghaladta a béremelések ütemét, amelyek a gyorsuló inflációval nem tudták lépést tartani.

---

⁹ <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2022/11/11/Wage-Price-Spirals-What-is-the-Historical-Evidence-525073>

Vizsgálható ez a helyzet úgy is, hogy a bérek emelése és az infláció között ok-okozati viszony felfedezhető-e? Ezeket az összefüggéseket az MNB elemzése nem találta meg az elmúlt időszakban.

Érdekes következtetéseket fogalmaz meg a Nemzetközi Valutaalap kutatása, amiben a hatvanas évektől sok országra vonatkozóan széles adatbázis alapján vizsgálják a spirálok gyakoriságát és hatását. Az tanulmány szerint az ár-bér-spirál több jelenség egyidejű érvényesülésének a következménye. Szükséges, hogy a munkavállalók el akarják érni, hogy szinten maradjon, vagy még nőjön is a keresetük reálértéke és az is szükséges, hogy a cégek a növekvő bérköltségeik mellett a nyereségrátájuk tartsák fent. Emellett a bérek és árak alkalmazkodása nem azonnal történik, hanem bizonyos időbe telik, mire ezeket emelni kezdik. A béremelések és az áremelések egymás következményei ugyan egy ár-bér spirálban, viszont az infláció hatását a magas inflációval jellemezhető időszak elhúzódása jelzi.

Vizgálták azt a jelenséget, amikor egy országban legalább négy egymás utáni negyedévben három alkalommal volt jellemző a fogyasztói árak és a nominális bérek gyorsuló ütemű növekedése. Ezeknek az eseteknek a többségében a spirál beindulása utáni nyolcadik negyedévben a további gyorsulás már nem volt jellemző. A kutatás által azonosított 79 esetéből a cseh és a szlovák gazdaságban fordult elő ilyen jelenség, de a 70-es évektől folyamatosan ritkultak ezek az időszakok.

A tanulmány következtetése, hogy önmagában a nominális bérnövekedés gyorsulása egy olyan időszakban, amikor magas az infláció, nem feltétlenül az ár-bér spirál kialakulásának a jele és történelmi tanulság, hogy a bérnövekedést hosszabb távon gyakran az infláció mérséklődése követi.

III. Monetáris és fiskális ellentmondások

Az MNB monetáris politikája alapvető fontosságú a forint értékállóságának biztosításában. A kialakult recesszió leküzdésében, az inflációs cél elérésében nélkülözhetetlen a szerepe. Az elmúlt évekbeli tevékenységével biztosította, hogy a 2022-es egyensúlyvesztés után a magyar gazdaság közeledjen a gazdasági egyensúlyhoz és a fenntartható gazdasági növekedéshez. 2022 óta – a koronavírus-járvány után a gazdaság újraindítása, illetve sokféle okból kialakult inflációs nyomás negatív gazdasági hatásainak leküzdésére jelentős mértékű, mint 11.000 milliárd forint finanszírozást nyújtott a gazdaságnak a kritikus időszakban, ami célzottan segítette a súlyos válsághelyzet elhárítását és a gazdaság gyors kilábalását. Mindezen intézkedések 10 százalékponttal növelték a GDP szintjét és elősegítették a gazdaság gyors helyreállítását. Az infláció elleni küzdelem során, az inflációs célkövetés alapján szükségessé vált a jegybanki kamatemelések megindítása.

Fentiek során a jegybankmérleg és az infláció letörése érdekében szükséges magasabb kamatszint együttes hatására a hosszú éveken át nyereséges jegybank veszteséggé vált, a 2022-ben mintegy 400 milliárd forintos veszteségét, a saját tőke részét képező kiegyenlítési tartalékok jelentős szintje még pozitív tartományban tartotta a jegybank saját tőkéjét. **A nettó kamat- és kamatjellegű veszteség a 2021. évi 72,6 milliárdos mínuszt követően tavaly már 1062,3 milliárd forintra rúgott**, ennek 91 százaléka forintrelációban keletkezett. A jegybanki kamatemelések idején a bankok lekötött pénzeire az MNB 962,4 milliárd forintot költött a 2021-es 158 milliárd után. A jelenlegi várakozások és technikai feltételezések valószínűsítik, hogy 2023 végére a jegybank saját tőkéje negatívba fordul. Az idei vesztesége valószínűleg több lesz, mint 2000 milliárd forint. Ez pedig 2024-ben költségvetési térítést tehet szükségessé, oly módon, hogy a különbözetet a központi költségvetésnek öt év alatt, évente egyenlő részletben megtéríti, ez idén 341-425 milliárd forint terhet jelent, és 2024-től is a GDP 0,4-0,5 százalékát teheti ki.

2022-től fokozottan szükségessé vált a stabilizáció, hiszen az infláció markánsan megemelkedett, ikerdeficit-helyzet alakult ki, az ország sérülékenysége nőtt, piacainkon jelentősen megugrott a volatilitás. Az MNB a kamatkondíciók erőteljes szigorításával a negatív piaci hangulatban is sikeresen stabilizálta a pénzpiaci folyamatokat, a forint jelentős mértékben erősödött 2022. október óta. A jegybank a magas kamatszint fenntartásával nyerte meg az ehhez

szükséges időt, egyúttal a pénzügyi stabilitás megőrzésén keresztül támogatta az elsődleges, árstabilitási céljának elérését is. Ennek a stabilizációnak az ára lett a jegybanki veszteség és ennek eredménye, hogy a kormányzati és a magánszféra sem szembesült jóval magasabb költségekkel a gyengébb árfolyam, a magasabb infláció és a megugró kockázati prémium ellenére sem.

Az MNB hiányának fedezésére a Kormány módosítani tervezte a Jegybanktvényt, de egyúttal a megoldáshoz engedély is kértek az Európai Központi Banktól, amely ahhoz hozzá is járult. A megoldás lényege, hogy a jegybank veszteségét – nemzetközi példák alapján – nem az adóbevételekből kell pótolni,

A recesszió következtében jelentősen nehezült a fiskális és monetáris helyzet. A következő időszak fontosabb jellemzőiként említhető

- a GDP visszaesése és a strukturális problémáinak előtérbe kerülése,
- a termelés-szolgáltatás csökkenése, az ágazatok megroppanása nehezíti a kilábalást,
- a költségvetés feszítettsége nem teszi lehetővé az szociális ágazatok elmaradt fejlesztéseit,
- az adósságállomány okozta kamatfizetési teher jelentős növekedése,
- a beruházások további szűkülése,
- a fogyasztói áremelkedés beragadása,
- alkalmazkodás a foglalkoztatás és a munkavégzés korszakos változásaihoz.

A recesszió leküzdése a monetáris politika számára is sok feladatot ad, mindenképpen sürgős az infláció csökkentése és a külső finanszírozás minél kedvezőbb alapjainak megteremtése.

Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság¹⁰

2023 első félévében romlott az államháztartás nettó finanszírozási képessége és egyúttal megnőtt az államadósság. Az államháztartás hiánya az utóbbi négy negyedévben a GDP 8,4 százalékát érte el, azaz 6.032 milliárd forint volt. A bruttó államadósság 2023 június végére 55.727 milliárd forintra nőtt az egy évvel azelőtti 46.258 milliárd forintról, így egy év alatt

---

¹⁰ T/4181. számú törvényjavaslat Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről

9.469 milliárd forinttal emelkedett. A bruttó államadósság 2023 december végén a GDP 73,3 százalékát tette ki, 2023 június végére 75 százalékra bővült, fél év alatt 1,7 százalékponttal nőtt. Az államháztartás – önkormányzatok nélkül számított – pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya 2023 július végén 2.940 milliárd forint, az éves hiánycél 86,5 százaléka lett. A központi alrendszernek 20.643 milliárd forint bevétele keletkezett, ez a törvényi előirányzat 56,7 százalékát érte el. Az alrendszer kiadási pedig elérték a 23.583 milliárd forintot, az éves előirányzat 59,3 százalékát. 2023 július végére a központi költségvetés hiánya 2.983 milliárd forintra, az előirányzott éves deficit 83,7 százalékára emelkedett.¹¹

A **gazdálkodó szervezetek** július végéig 2.217 milliárd forint **adót fizettek**, és ez 53,3 százalékkal több, mint egy évvel megelőzően. A társasági adó képezte a befizetések legnagyobb tételét, a kincstárnak ebből 695 milliárd forintos bevétele volt, ami a jogszabályi változtatások eredményeinek hatására 40,1 százalékkal több, mint egy évvel ezelőtt. Az egyéb központosított bevételek – azaz a környezetvédelmi termékdíjak, az elektronikus és időalapú útdíjak, valamint a bírságbevételek – a gazdálkodó szervezetek befizetései 15,3 százalékát jelentették, 339 milliárd forintot és ez 4 százalékkal lett magasabb, mint tavaly július végén. Az elektronikus útdíjak befizetései 166 milliárd forintot tett ki, 5,7 százalékkal többet, mint előzőleg. Jelentős bevételeknek tekinthető az energia ágazat befizetései, a cégek 298 milliárd forintot adóztak, hétszer annyit, mint a múlt év azonos időszakában.

2023 első hét hónapjában a befizetett adók összege 5.227 milliárd forintot, 4,8 százalékkal többet tett ki, mint egy évvel azelőtt. Áfa-ból az egy évvel korábbi bevételeknél csupán mindössze 1,5 százalékkal, a jövedéki adóból 4,7 százalékkal több, ezen belül a dohánytermékek jövedéki adójából 3,5 százalékkal, a járműüzemanyagokéból 3,8 százalékkal nagyobb lett a bevétel. A pénzügyi tranzakciós illeték bevétele 194 milliárd forint, 26,1 százalékkal volt több, mint korábban. A kiskereskedelmi vállalkozásokat is új adók, kötelezettség terhelték, aminek hatására július végéig 114 milliárd forint különadót fizettek, több mint két és félszeresét, mint 2022 első hét hónapjában. Kérdéses, ez mennyiben járult hozzá az élelmiszerárak emelkedéséhez.

A lakosság az első hét hónapban összességében 954 milliárd forinttal többet fizetett, 2.498 milliárd forint adót. Személyi jövedelemadóból 957 milliárd forinttal nagyobb, míg illetékekből

---

¹¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/krm>

4,3 százalékkal kevesebb, gépjárműadóból 5,1 százalékkal több bevétele lett a költségvetésnek, mint egy éve. A tb alapok bevétele 5.643 milliárd forint lett, ez 17,2 százalékkal nagyobb az egy évvel korábbinál. Ezen belül a nyugdíjbiztosítási alap bevétele 21,9 százalékkal, az egészségbiztosítási alap bevétele 11,1 százalékkal nőtt. Év kezdetétől az elkülönített állami pénzalapok 467 milliárd forint bevétele 11,5 százalékkal maradt el az egy évvel korábitól. A foglalkoztatási alap 220 milliárd forintos bevétele viszont erőteljesebb, 33,9 százalékkal lett alacsonyabb. A nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alap 113 milliárd forintos összege pedig csak 2,8 százalékkal volt magasabb a múlt évinél.

A kiadásokat vizsgálva a költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok az első hét hónapban 7.148 milliárd költöttek, ez 1,8 százalékkal kevesebb, mint megelőzően. A költségvetési szervek kiadásai 3,4 százalékkal emelkedtek, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokéi pedig 7,7 százalékkal csökkentek. A kormány uniós programokra 1.638 milliárd forintot költött, ami 20,1 százalékkal kevesebb volt, mint egy éve. A helyi önkormányzatokat július végéig 669 milliárd forinttal támogatták, ez a költségvetésnek folyóáron csupán 4,1 százalékos többlet kiadást jelentett az egy évvel korábbival összevetve.

Szociális és családtámogatásokra hét hónap alatt 446 milliárd forint jutott a központi költségvetésből, amely összeg folyóáron 5,2 százalékkal volt több, mint egy évvel azelőtt. A családi támogatásokra fordított összeg 3 százalékkal nőtt, míg ezen belül a családi pótlékra 0,6 százalékkal kevesebbet utaltak. A közgyógyellátásra fordított, mindig igen alacsony összegű kiadások 2,1 százalékkal haladták meg a tavalyi összeget. A foglalkoztatási alap kiadásai 202 milliárd forintot értek el, ez 12 százalékkal magasabb összeg az előző évinél. Ebből az alapból a kiadások 33 százaléka közmunkaprogram finanszírozására ment. A nyugdíjbiztosítási alap 3.433 milliárd forint kiadása az első hét hónapban 22,4 százalékkal haladta meg a korábit és a harmadik negyedévben várható nyugdíj korrekció további jelentősebb növekedést jelent majd. Az egészségbiztosítási alap 2.286 milliárd forint összege 7 százalékkal több, mint a megelőző év első hét hónapjában. A gyógyító megelőző ellátások kiadásai 1.309 milliárd forintot tettek ki, de ez folyóáron csupán 4,4 százalékkal volt több, mint egy évvel azelőtt.

A központi költségvetési szervek lejárt határidejű tartozásai július végén 88,7 milliárd forintot tettek ki. Az előző hónapi tartozás állománya így mintegy 20 milliárd forinttal, 18 százalékkal csökkent. Az egészségügyi ágazat adóssága 62,8 milliárd forint volt, ami a teljes

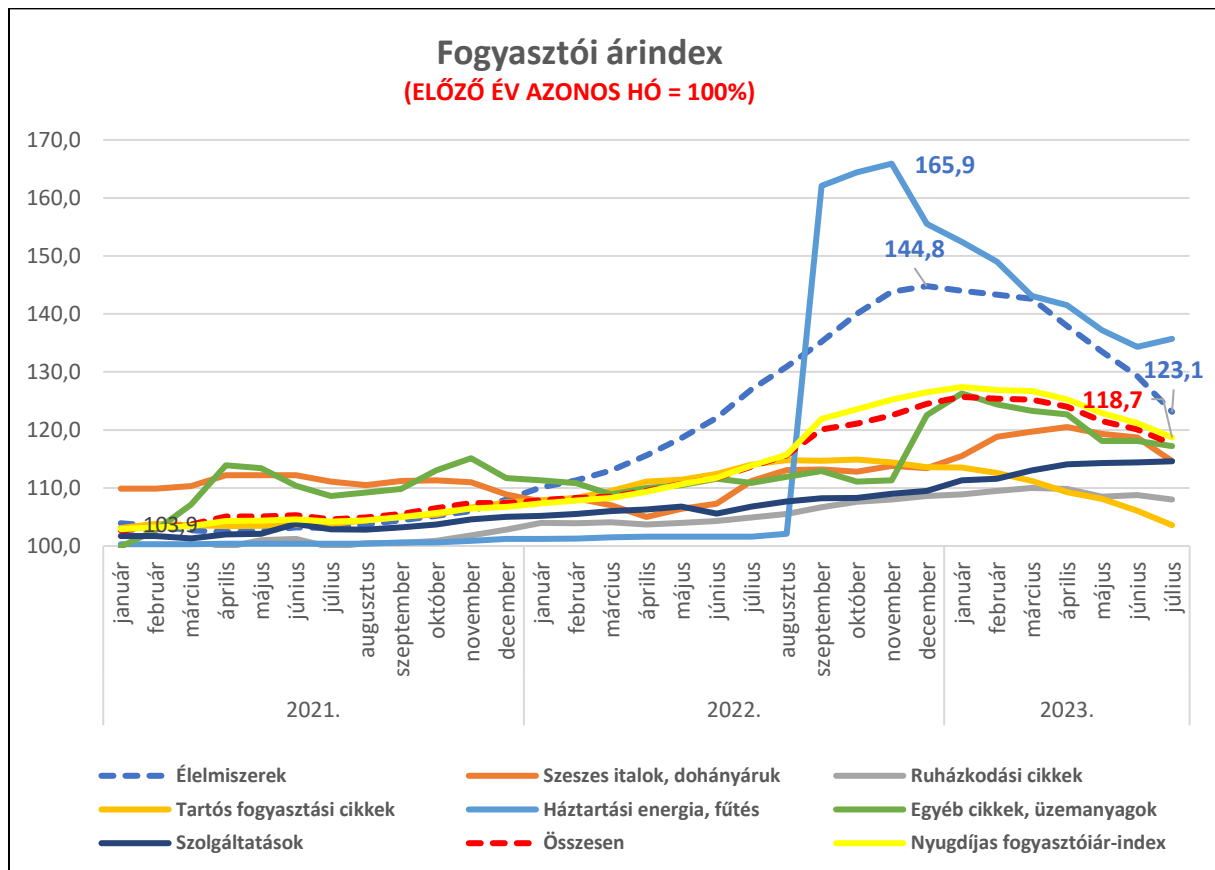
tartozásállomány 70,8 százaléka. A költségvetési intézmények közül minden másodiknak, 55,1 százalékanak volt 2023 július végén lejárt határidejű tartozása. Az intézmények több mint egyharmadának (38,7 százalék) pedig 30 napon túl fennálló adósságállománya van.

Az inflációs folyamat alakulása

A covid-világjárvány és az orosz-ukrán háború hatására kialakult gazdasági válság következtében inflációs nyomás nehezedik a fejlett országokra, ugyanakkor az idei év adatai a trend változását tükrözik. Hazánkban a túlfűtött gazdasági növekedés, valamint a forintgyengülés következtében már évek óta érezzük az árnyomást, amely a fogyasztói árakat a külső hatások nélkül is magasan tartja. Ezt mutatja, hogy az Európai Unióban kiugróan legmagasabb a magyarországi infláció, valamint az élelmiszerek és a szolgáltatások árának tartósan magas szintje. Az Európai Unióban a fogyasztói árak júliusban 6,1 százalékkal, míg az eurózónában 5,3 százalékkal nőttek 2022 júliusához képest. A 17,5 százalékos magyar infláció az EU tagországi között kiemelkedően a legmagasabb, és mintegy háromszorosa az uniós átlagnak. Kétszámjegyű áremelkedést csak Lengyelországban és Szlovákiában 10,3 százalékot, Csehországban pedig 10,2 százalékot mértek. Az EU tagállamaiban a júliusi élelmiszerárak 12,5 százalékkal, az eurózónában 11,6 százalékkal nőttek az egy évvel korábbiakhoz képest, míg a magyarországi fogyasztók számára összehasonlítható szerkezetben 22,1 százalékkal voltak magasabbak a tavaly júliusinál, azaz mintegy kétszeres volt a magyar élelmiszerárak emelkedése. Jellemző, hogy az EU országai között Magyarországon nőtt a legnagyobb mértékben a maginfláció is. Éves összehasonlításban az energiahordozók és a feldolgozatlan élelmiszerek nélkül számított fogyasztói árindex júliusban az EU 27 tagállamának átlagában 7,4 százalék, az eurózónában 6,6 százalék, Magyarországon 16,7 százalék volt. Hazánkon kívül a 10 százalékot csak öt tagállamban haladta meg a maginfláció, Lengyelországban 11,2 százalékot, Szlovákiában 11,1 százalékot, Romániában 10,9 százalékot, Litvániában 10,7 százalékot, Bulgáriában 10,3 százalékot mértek.

Az inflációt, azaz a fogyasztói árak alakulását alapvetően befolyásolják a gazdaság egyes szektoraiban végbemenő árváltozások. Magyarországon 2023 első fél évében 19,6 százalékkal nőttek az **ipari termelői árak**. Júniusban 6,4 százalékkal emelkedtek az egy évvel korábbihoz és 1,3 százalékkal mérséklődtek az előző hónaphoz viszonyítva. Az **ipari export értékesítési árai** júniusban 0,7 százalékkal mérséklődtek az előző hónaphoz, és 5 százalékkal az egy évvel

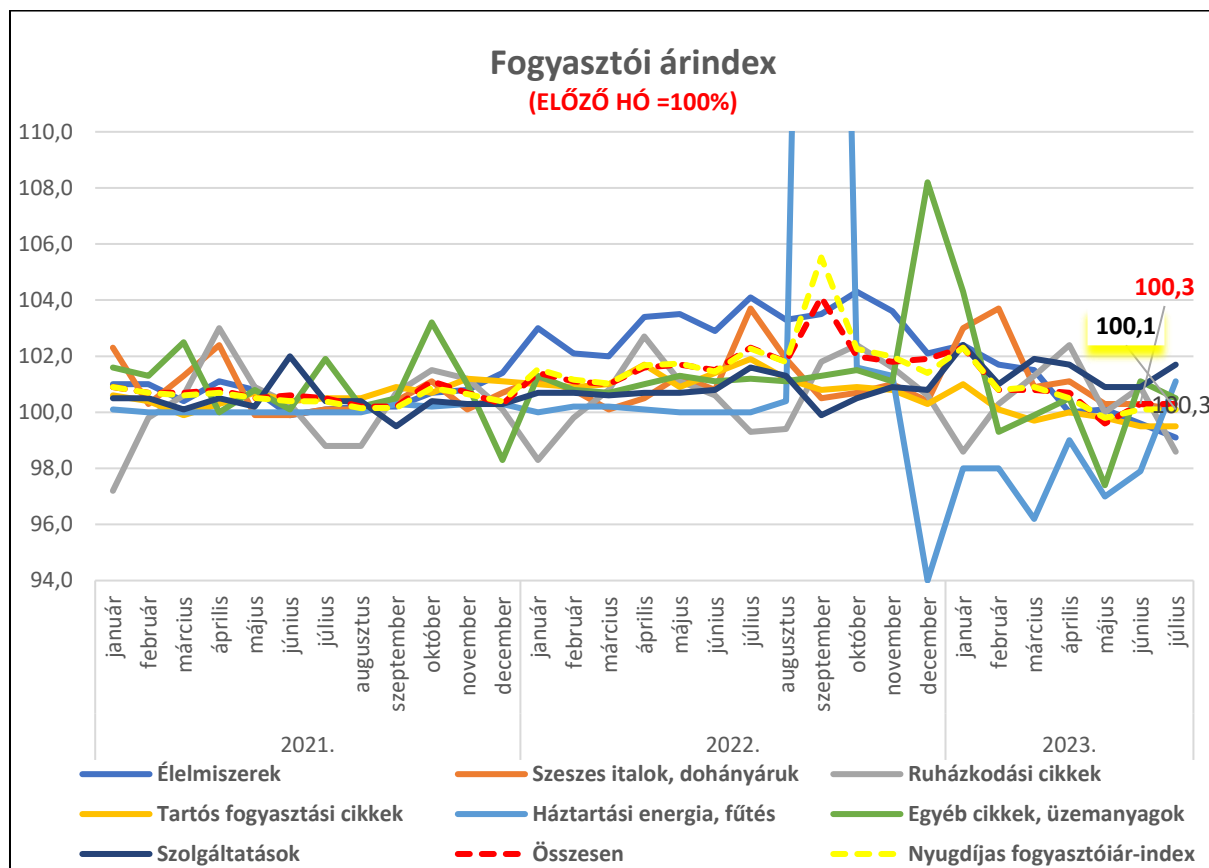
korábbihoz képest. Az első félévben 7 százalékkal emelkedtek a kiviteli árak. Az **ipar belföldi értékesítési árai** júniusban 2,4 százalékkal csökkentek az előző havival, és 29,8 százalékkal emelkedtek a múlt év azonos időszakával összevetve. Az első hat hónapban 45,6 százalékkal nőttek a belföldi értékesítési árak. Az **építőipari termelői árak** az első fél évben 20,7 százalékkal nőttek, a második negyedévben 1,6 százalékkal emelkedtek az előző negyedévhez, és jelentősen, 17,2 százalékkal a múlt év azonos időszakához viszonyítva. A **mezőgazdasági termelői árak** júniusban 14,6 százalékkal mérséklődtek az egy évvel azelőttihez képest. Az első fél évben a termelői árak 6,9 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbit. A mezőgazdasági termelői árak és a ráfordítások árszintjének változását összehasonlító **agrárrolló az első félévben 7,8 százalékkal záródott**, azaz a termelői árak kisebb mértékben emelkedtek a ráfordításokénál.

forrás: KSH */saját számítás, előrejelzés

A **fogyasztói árak** júliusban 0,3 százalékkal emelkedtek az előző hónaphoz, és 17,6 százalékkal az egy évvel korábbihoz képest. Az első hét hónapban 22,8 százalékkal nőttek a fogyasztói árak. Továbbra is jelentős egyes alapvető élelmiszerek árának emelkedése. A hazai élelmiszerárak 0,9 százalékkal csökkentek június óta, ezen belül a gyümölcs- és zöldséglevelek

1,6 százalékkal, a párizsié és a kolbászféléké 1 százalékkal nőtt július folyamán, míg a száraztésztáé 2 százalékkal, a teáé 2,3 százalékkal, a sajtoké 2,5 százalékkal, a baromfiúsé 2,6 százalékkal, a margariné 3 százalékkal, a friss zöldségé 3,4 százalékkal, a vajé 3,8 százalékkal, a kenyéré 3,9 százalékkal, a sertézsiradéké 4,2 százalékkal, a tejé 4,4 százalékkal, a tojásé 5 százalékkal, a burgonyáé 11,3 százalékkal csökkent. A ruházati termékek ára 1,4 százalékkal, a tartós fogyasztási cikkeké 0,5 százalékkal mérséklődött, míg a szolgáltatásoké 1,7 százalékkal nőtt június hónaphoz képest.

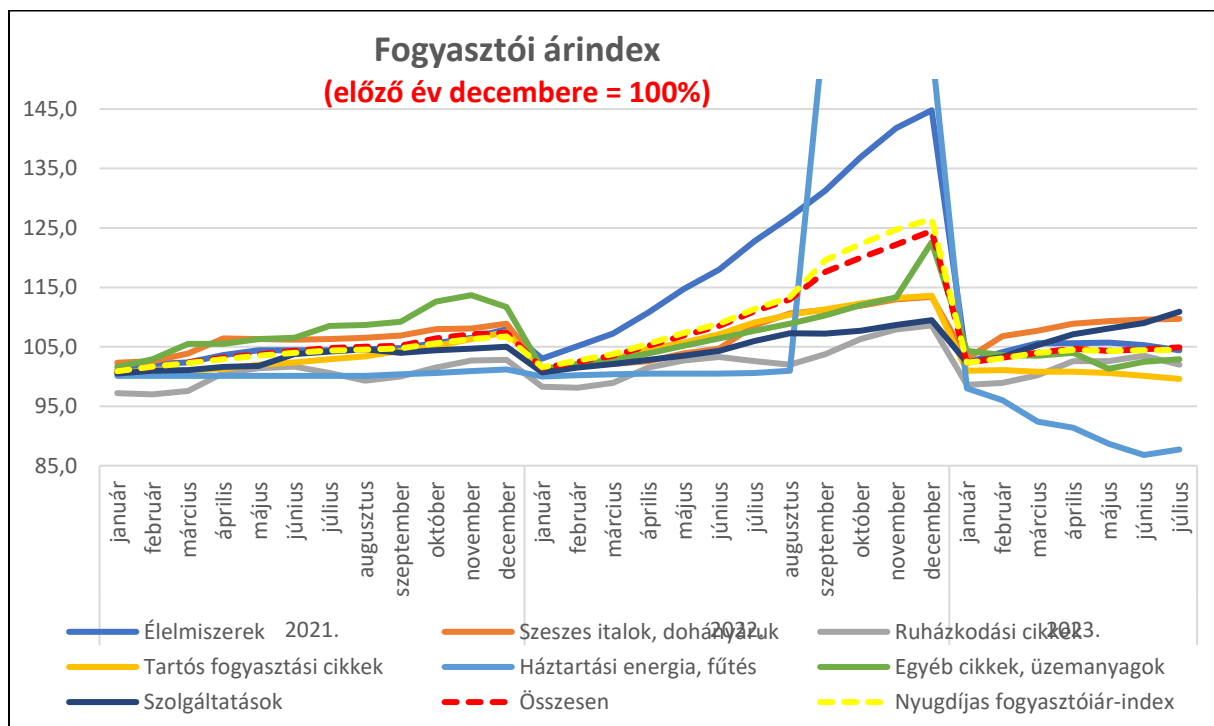
forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés - 2022. szeptemberében a Háztartási energia ára 159%-kal nőtt

2023 júliusában az élelmiszerek fogyasztói ára az általános infláció csaknem másfélszeresével, 23,1 százalékkal emelkedett 2022 júliusához viszonyítva.¹²

Érdeemes részletesen is megnézni, hogy egy év alatt az egyes élelmiszerek árai konkrétan hogyan változnak. A burgonya ára 52 százalékkal, az óvodai, bölcsődei étkezésé 34,5 százalékkal, az iskolai étkezésé 33,6 százalékkal, a csokoládéé és a kakaóé 30,8 százalékkal, a

¹² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/far2308>

tojásé, 30,7 százalékkal, a gyümölcs- és zöldséglevéké 28,8 százalékkal, a fűszereké és ételízesítőké 27,9 százalékkal, a friss zöldségé 26,8 százalékkal, az üdítőitaloké szintén 26,8 százalékkal, kenyéré 26,7 százalékkal, a péksüteményeké 25,4 százalékkal, a munkahelyi étkezése 25 százalékkal, a vajé 24,2 százalékkal, a rizsé 22,4 százalékkal, az éttermi étkezése 22,1 százalékkal, a dióé, a máké és a mogyoróé 22 százalékkal, a teaé ugyancsak 22 százalékkal, az eszpresszókávée 21,9 százalékkal, a halé 21,6 százalékkal, a sertézsiradéké 21,4 százalékkal, a friss hazai és déligyümölcsöké 20 százalékkal, a szalonnáé 18,9 százalékkal, a száraztésztaé 18,6 százalékkal, a párizsié és a kolbászféléké 18 százalékkal, a tejé 17,1 százalékkal, a szalámié és a sonkáé 15,5 százalékkal, a száraz hüvelyeseké 15,2 százalékkal, a sertéshúsé 12,9 százalékkal, a sajtoké 12,5 százalékkal, a marhahúsé 11,4 százalékkal, a baromfihúsé 10,5 százalékkal, a cukoré 9,9 százalékkal, a margariné 3,4 százalékkal, a liszté 2,4 százalékkal, az étolajé 1,5 százalékkal emelkedett. A dohányárak ára júliusban 11,3 százalékkal, az égetett szeszesitaloké 11,6 százalékkal, a sörféléké 28,1 százalékkal, a boroké 13,5 százalékkal, az újságoké és a folyóiratoké 19,9 százalékkal, a virágoké és dísznövényeké 18,6 százalékkal, a gyógyszereké 8,1 százalékkal, a tanszereké és az írószereké 20,4 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban; a ruházkodási cikkeké ez idő alatt 8 százalékkal emelkedett.

forrás: KSH - az előrejelzés 2022. 6-9 hónapokban a Háztartási energia ára 160-163-166-155%-kal nőtt

*/ saját számítás,

A tartós fogyasztási cikkek ára júliusban 3,6 százalékkal nőtt a 2022 július eladási árakhoz viszonyítva. Konkrétabban az egyes cikkek áráiról: a kerékpároké 7,1 százalékkal, az új személygépjárművéké 9,5 százalékkal nőtt, míg a használt személygépjárművéké 6,8 százalékkal, a televíziókészülékeké 2,4 százalékkal csökkent. A háztartási energia csoportba tartozó termékek ára kiugró mértékben, 35,7 százalékkal emelkedett; ezen belül a távfűtés változatlan maradt, a vezetékes gázé közel másfélszeresére, 47,2 százalékkal, az elektromos energiáé 26 százalékkal, a szénéé 32,6 százalékkal, a tűzifáé 47,2 százalékkal nőtt. A járműüzemanyagok ára 21 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A szolgáltatások júliusban éves összehasonlításban számottevően, 14,6 százalékkal drágultak. Azok közül a sportrendezvény és a múzeumi belépő ára 21,7 százalékkal, a járműjavítás 21,2 százalékkal, a háztartási szolgáltatás 20,1 százalékkal, a lakásjavítás és -karbantartás 17,5 százalékkal, az üdülési szolgáltatás 20,2 százalékkal emelkedett, és a postai szolgáltatás is 21,7 százalékkal került többre, mint egy évvel azelőtt. A rezsicsökkentésben lévő termékek és szolgáltatások körébe tartozva a személyszállítás, a víz- és a csatornaszolgáltatás díja bár nem változott, de emiatt nyilvánvalóan romlik az infrastruktúra és a szolgáltató tevékenység minősége, azaz rosszabb szolgáltatást kapunk ugyanazért az árért. (Lényegében ez egy bújtatott áremelés). A színházjegy ára 8 százalékkal, a lakbér 14,2 százalékkal, a telefon- és az internetszolgáltatás díja 11,6 százalékkal emelkedett.

A **nyugdíjas fogyasztói árindex** 2023 júliusában 0,1 százalékkal emelkedett júniushoz mérve, de 18,7 százalékkal 2022 júniusához képest. Jelentős nehézséget okoz a nyugdíjasok számára az infláció jelenlegi mértéke, és nem megnyugtató számukra az un. nyugdíjas kosárral történő index számtás sem.

2023 júliusában a **maginfláció** – azaz a hatósági árak, nyers élelmiszerek és üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával számított index - éves összehasonlításban 17,5 százalék volt, ami némileg csökkenő arányomásra utal, és a következő hónapokban főként a bázishatás miatt várható az árindex érzékelhető mérséklődése.

IV. Társadalmi folyamatok

A gazdasági fejlődés lehetőségei alapjaiban határozzák meg a társadalom tagjainak jólétét. A jelenlegi recesszió beszűkíti a mindennapi élet jobbításának módjait. Az ún. „fejlődési csapda”, amelybe kerültünk, nem csupán romló versenyképességet, hanem egyúttal alacsonyabb életszínvonalat és életminőséget is.

Hatalmasat zuhant, mélyponton van a magyar háztartások fizetőképessége. Sok korábbi támogatás kényszerű korlátozása is jelentős problémákat okoz. Pld a rezsicsökkentés részleges megszüntetése a háztartások közel negyedének költségvetését veszélyezteti, és a jelenlegi magas inflációval együtt a háztartások négy százalékát közvetlenül a bedőlés fenyegeti. De más, szinte megoldhatatlan nehézségek is jelentkeztek az elmúlt években. Egyre jobban eladósodnak a lakásvásárlók, az ingatlanárak és a banki kamatok növekedése miatt egyre nagyobb összegű hiteleket kell felvenniük. Az éves szinten 15 százalék körül alakuló infláció, a magas élelmiszerárak miatt egyre jobban zsugorodik a lakásvásárlásra fordítható jövedelem.

A normális életet jelentő lakhatás mellett a családok nagy részében hiányzik még a társadalmi létminimum fenntartásához szükséges megbízható jövedelem is. Az EU által kialakított szegénységi mérőszámok szerint is a magyar lakosság mintegy harmada-negyede napi megélhetési gondokkal küzd, a hónap végén hitelből kényszerül megélhetését fedezni. Vajon jó-e Magyarországon élni? - vizsgálhatjuk több szempontból is.

Az egyik ilyen általános módszer a „Társadalmi jóléti index (Human Development Index, HDI)” vizsgálata. Ez a mutató az egy főre jutó GDP, az iskolázottság és az egészségügyi ellátással összefüggő születéskor várható élettartam alapján minősít. A részmutatók összesítése után a lista első helyén, a világ élvonalában Svájc áll, ahol a HDI 0,962 százalék. Az **egy főre jutó nemzeti jövedelem** szempontjából a vizsgált országok közül Magyarország 2021-ben a 17. helyre került a 13.654.946 forint egy főre jutó nemzeti jövedelem alapján. Mögöttünk végzett Törökország (12.923.661 forint), Szlovákia (12.780.819 forint), Horvátország (12.548.441 forint), Románia (12.504.714 forint), illetve Szerbia (7.963.754 forint) is. Az első helyen ismét Svájc végzett, ahol az egy főre jutó nemzeti jövedelem 27.862,199 forint, ezt követi Norvégia (26.916.018 forint) és Németország, ahol ez 22.710.629 forint. A magyar fiatalok körében végzett felmérés – bár nyilván nem kellően reprezentatív – szerint 30-40%uk külföldön szeretne élni.

A következő mutató, a **várható, iskolában töltött évek** számának esetében is csak a lista végére sikerült kerülnünk, ugyanis a magyarok várhatóan 15 évet töltenek az oktatásban. Itt Belgium végzett az első helyen, ahol várhatóan 19,6 évet töltenek az iskolában, míg a svédeknel – akik a második helyen vannak – 19,4 évet. Elhagytuk azonban Szlovákiát (14,5 év), Szerbiát (14,4) és Romániát is (14,2 év). A harmadik lényeges mutató szerint sem dicsekedhetünk. Bár a covid-világválság alatt több mint két évvel romlott a mutatónk, **a születéskor várható élettartam** sorrendjében egy helyet mégis javítottunk, de a sorrend közepén vagyunk. A teljes indexet figyelembe véve Magyarország a 46-ik, 0,848 százalékkal.

Lakossági jövedelmek változásai

A nemzetgazdaságban teljes munkaidőben foglalkoztatottak **bruttó átlagkeresete** 2023 első félévben 556.700 forint volt, ez 3,6 százalékkal magasabb, mint 2022 első félévében volt. A bruttó medián kereset 437.900 forintot tett ki, amely összeg 16,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A medián kereset 21,3 százalékkal volt kisebb az átlagkeresetnél. A versenyszférában a közfoglalkoztatottak bérét nem számolva 571.600 forintra emelkedett az átlagos kereset, és ez 17,8 százalékkal haladta meg az egy évvel ezelőttit. A költségvetési intézményekben a közfoglalkoztatottak bére nélkül számolva 549.800 forint volt a keresetek átlaga, amely viszont 1 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.¹³

A **teljes munkaidőben** foglalkoztatottak **nettó átlagkeresete** január június hónapok átlagában 370.200 forint volt, a bruttó keresettel jellemzően azonos mértékben, 13,6 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Miután a fogyasztói árak ebben az időszakban 23,6 százalékkal emelkedtek, **a teljes foglalkoztatotti körre számított reálkereset jelentősen, 8,1 százalékkal csökkent.**

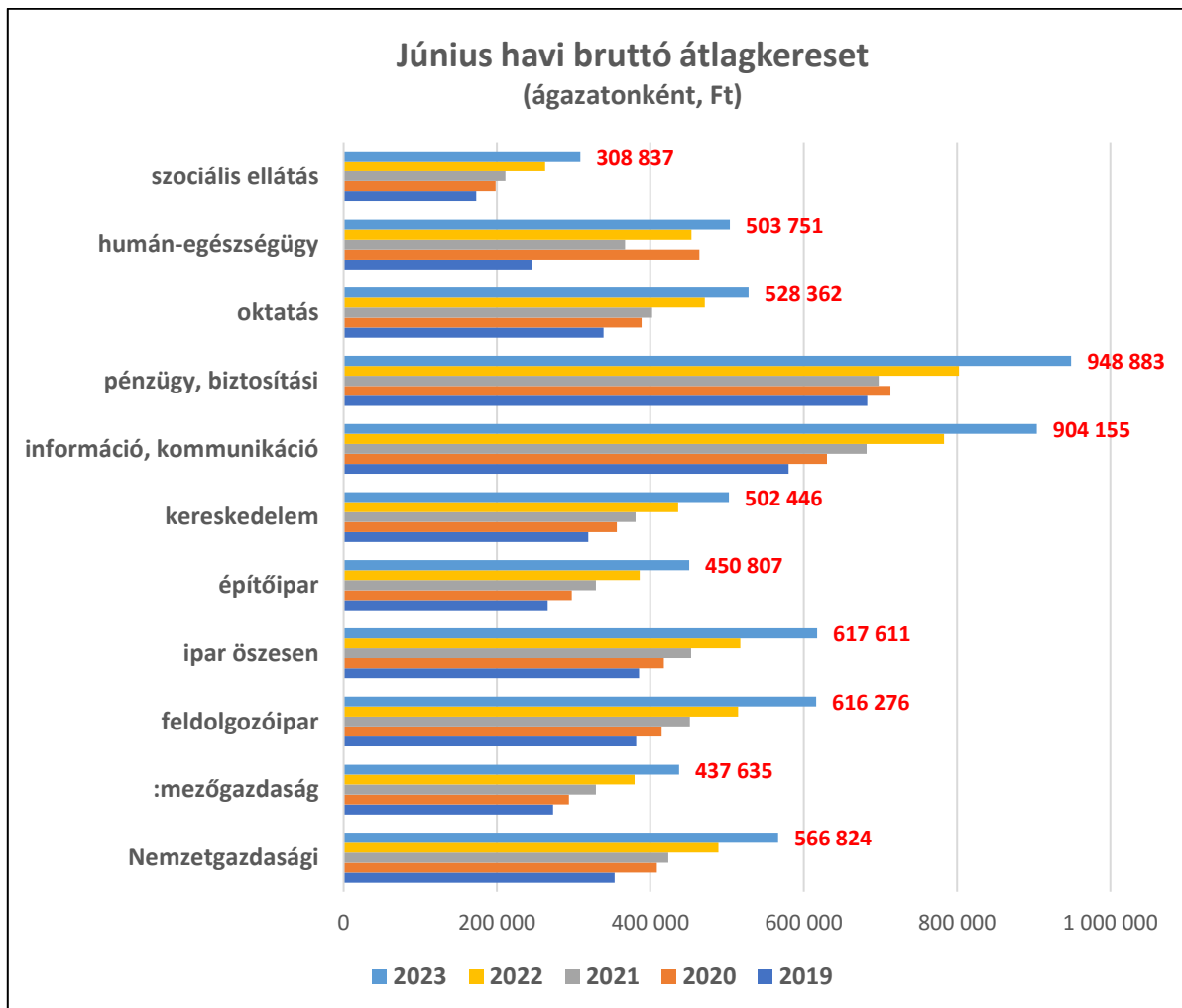
A **versenyszférában** az év első felében a közfoglalkoztatottak nélkül számított 380.100 forintos nettó átlagkereset 17,8 százalékkal volt magasabb az egy évvel korábbinál. A költségvetési intézményekben ezen időszakban a közfoglalkoztatottak bérét nem számítva 365.00 forint volt a nettó átlagkereset, amely a bruttó átlagkereset növekedésének mértékével megegyezően 1 százalékkal maradt el a 2022 első félévétől. **A közszférában a reálkereset számottevően csökkent, mégpedig 19,9 százalékkal.** A nettó átlagkereset kedvezmények

---

¹³ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/ker>

nélkül 370.200, a kedvezményeket figyelembe véve 383.800 forintot ért el. Az átlagkereset változását befolyásolta a 2022 februári, a honvédelmi és a rendvédelmi hivatásos állományok fizetett havi illetmény, az ún. fegyverpénz. Ennek bázis hatását kiszűrve a bruttó átlagkereset és a kedvezmények figyelembevételével számolt nettó átlagkereset növekedése egyaránt 2,7 százalékponttal lenne magasabb.

A legalább **5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 574.400 forint volt. A nettó átlagkereset kedvezmények nélkül 382.000, a kedvezményeket figyelembe véve 395.500 forintot lett.

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

2023 júniusában a bruttó átlagkereset 566.800 forint volt, ez 16,0 százalékkal magasabb volt, mint egy évvel korábban. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 566.000, a kedvezmények figyelembevételével számolt nettó átlagkereset 390.900 forint volt. A bruttó átlagkereset 16,0 százalékkal, a nettó átlagkereset 15,9 százalékkal magasabb az egy évvel korábbinál.

A prémium, jutalom, egyhavi külön juttatás nélküli **rendszeres bruttó átlagkereset** 525.300 forintot ért el, ez 14,9 százalékkal magasabb, mint 2022-ben volt. A rendszeres bruttó átlagkereset a vállalkozásoknál 15,9 százalékkal nőtt és 531.000, -Ft, a költségvetésben 12,8 százalékkal emelkedett és 503.200, -Ft, míg a nonprofit szektorban 10,7 százalékkal lett nagyobb és így 532.100 forintot tett ki, az előző évhez mérten.

A **nettó átlagkereset** kedvezmények nélkül 376.900, -Ft és a kedvezményeket is figyelembe véve 390.900 forintot jelent, azaz 16,0 százalékkal, illetve 15,9 százalékkal lett magasabb volt, a 2022 júniusi keretekhez mérve. A **reálkereset** azonban 3,4 százalékkal csökkent, hiszen a fogyasztói árak előző év januárjától 20,1 százalékkal nőttek.

Fontos mutató a **bruttó mediánkereset, amely** 450.000 forint volt, és ez 15,6 százalékkal haladta meg az előző év júniusi keresetét. Ha a **kedvezményeket is figyelembe vesszük, úgy a számított nettó kereset mediánértéke** 312.000 forintot lett, azaz 15,6 százalékkal nagyobb, mint egy éve volt.

A **lakossági betétállomány** 2023 júniusában 284 milliárd forinttal, a hónap végre 11.846 milliárd forintra csökkent. A forintbetétek volumene 276 milliárddal, a devizabetéteké a tranzakciók eredményeként 2 milliárd forinttal, az árfolyamváltozások következtében pedig 8 milliárd forinttal mérséklődött. A háztartások összes betétállománya a különböző tranzakciók eredményeként 178 milliárd forinttal elmaradt a 2022 nyár közepi mértéktől. Az ÁKK adatai szerint a hatodik hónap végén a lakosság tulajdonában 9.137 milliárd forint értékű állampapír volt, ez pedig 6 százalékkal több, mint az év elején.

A **lakosság hitelállománya** az év közepére 40 milliárd forinttal emelkedett, és június végén 9.957 milliárd forintot ért el. A forinthitelek volumene 41 milliárddal bővült, a devizahiteleké tranzakciók eredményeként 1 milliárd forinttal lett kevesebb. A lakossági devizahitelek aránya 2023 június végén a teljes lakossági hitelvolumennek csupán 0,3 százalékát tette ki. A

háztartások hitelállománya tranzakciók eredményeként 10 milliárd forinttal haladta meg a 2022 június végi adatot.

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

Az Európai Unióban a foglalkoztatottság 2022-ben elérte koronavírus járvány előtti szintet. Az adatok mutatják, hogy érzékelhető csökkenést történt a munkanélküliségi rátákban is. Az EU munkanélküliségi aránya 2023 júliusában 5,9 százalék, ezen belül az eurózónáé 6,4 százalék volt. Csupán két dél-európai tagállamban volt kétszámjegyű a munkanélküliség, Spanyolországban 11,6 százalék, Görögországban 10,8 százalék. Közepes mértékű a munkanélküliség Olaszországban 7,6 százalékos, Franciaországban 7,4 százalékos, Svédországban 7,3 százalékos, Finnországban és Észtországban 7,1 százalékos. A 27 tagállam rangsorában Magyarország 4 százalékos mutatójával a kedvező foglalkoztatottsági viszonyokat mutató 21. helyen van, bár a közfoglalkoztatottakkal együtt számítva a munkanélküliségi arány 4,3 százalék lenne.¹⁴

Hazánkban 2023 május és július közötti átlagban a **foglalkoztatottak száma** 4.728 ezer fő volt, ez pedig 19 ezer fővel, 0,4 százalékkal több, mint egy éve. A közfoglalkoztatottak átlagos száma 69 ezer fő, ez 8,7 százalékkal kevesebb volt az egy évvel előttinél. A külföldön 12 hónapnál rövidebb ideje dolgozókat is hazai foglalkoztatottnak tekinti a statisztika, 104 ezer fős létszámuk 15,3 százalékkal nagyobb az egy évvel korábbi adatnál. A lakossági adatfelvétel szerint – amely a közfoglalkoztatottakat és az egy évnél rövidebb ideje külföldön dolgozókat nem tartalmazza, de a gyed, gyes miatt távol lévő 126 ezer főt beleszámítja – a hazai elsődleges munkaerőpiacon a május és július között átlagosan 4.555 ezer főt foglalkoztattak a munkahelyek, ez 0,5 százalékkal több az egy évvel korábbinál.

2023 júliusában az előző év júliusához mérve 4 millió 745 ezer főre nőtt, azaz 32 ezer fővel, bővült a foglalkoztatottak száma.

---

¹⁴ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/fog>

A 2023. május–júliusi időszak átlagában a foglalkoztatottak létszáma 4 millió 728 ezer fő volt. Míg a hazai elsődleges munkaerőpiacon dolgozók száma 22 ezerrel, a külföldön dolgozóké pedig 14 ezerrel nőtt, addig a közfoglalkoztatottaké 7 ezerrel csökkent.

A 15–64 évesek közül 4 millió 608 ezren minősültek foglalkoztatottnak, és a foglalkoztatási ráta 74,8 százalék volt. A férfiak foglalkoztatottak létszáma 2 millió 441 ezer fő és a foglalkoztatási rátájuk 79,2 százalék volt. A női foglalkoztatottak létszáma 2 millió 168 ezer fő és a foglalkoztatási rátájuk 0,7 százalékponttal, 70,4 százalékra növekedett.

A fiatalok, azaz a 15–24 évesek korcsoportjában a foglalkoztatotti létszám 269 ezer fő, 27,3 százalékos foglalkoztatási rátájuk nem változott. A 25–54 éves korosztály (azaz a legjobb munkavállalási korú) körében a foglalkoztatási ráta 87,8 százalékra, 0,6 százalékponttal csökkent. Az idősebb korosztályban (az 55–64 évesek körében) 4,9 százalékponttal, 69,9 százalékra emelkedett a foglalkoztatottság.

2023. május–júliusi időszak átlagában a teljes foglalkoztatotti korban, azaz a 15–74 évesek körében **a munkanélküliek száma** 198 ezer főre, 38 ezer fővel nőtt. Ez 0,7 százalékpontos emelkedés, ami 4,0 százalékos munkanélküliségi rátát jelent. A férfi munkanélküliek száma 106 ezer fő volt, munkanélküliségi rátájuk 0,6 százalékponttal, 4,0 százalékra emelkedett. A női foglalkoztatottaknál a munkanélküliek száma 92 ezer főre nőtt, így a munkanélküliségi rátájuk szintén 4,0 százalékra növekedett, 0,8 százalékponttal.¹⁵

2023 közepén a 15–24 éves korcsoportban a munkanélküliek átlagos száma 41 ezer fő volt, ez 13,2 százalék munkanélküliségi rátát jelent, ami hosszú idő óta állandósult. A munkanélküliek összes létszámának 20,6 százaléka ezt a korcsoportot terheli. Munkanélküliségi rátájuk a nyári hónapokban 0,7 százalékponttal, 3,5 százalékra nőtt. Ebben a három hónapban az 55–74 éves korosztály átlagos rátája nem változott, 3,0 százalék volt.

A munkaerőpiaci helyzetet hosszabb idő óta jellemezi a munkakeresés átlagos időtartamának relatív hosszú időtartama, ez most 9,5 hó és a munkanélküliek több mint harmada, 36,8 százalékuk legalább egy éve nem talál állást.

A munkanélküliek száma 2023 júliusában 194 ezer fő volt, ez 3,9 százalékos munkanélküliségi rátát jelent. Július végén az egy évvel korábbihoz képest a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

---

¹⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/mun2307>

adminisztratív adatai szerint (<https://nfsz.munka.hu/>) a nyilvántartott álláskeresők létszáma 2 százalékkal, 227 ezer főre csökkent.

Szociális helyzet alakulása

Kedvezőtlenül alakulnak Magyarország demográfiai folyamatai. 2023 év első hét hónapjában 49.700 **gyermek született**, és ez mg az alacsony bázist figyelembe véve is 1,4 százalékkal kevesebb, mint a múlt év első hét hónapjában. A 8,9%-es születési arányszám is 0,1 ezrelékponttal kevesebb mint a megelőző időszakban. 2023 januárjától 26.600 **házasságot kötöttek**, amely számottevően kevesebb, 29,4 százalékkal, mint egy évvel korábban. A 4,8‰ házasságkötési arányszám 1,9 ezrelékponttal alacsonyabb mint 2022 első félévében volt.

2023 január-július hónapokban 74.100 fő **hunyt el, ez 7,9 százalékkal kedvezőbb**, mint egy évvel megelőzően. Így a halálozási arányszám is alacsonyabb, a 13,3‰ mintegy 1 ezrelékponttal jobb mutató, mint a múlt évi. A csecsemőhalálozási arányszám 0,3 ezrelékponttal csökkent, azaz 2,9‰. Magyarország népessége a **természetes fogyás** következtében az első hét hónapban 24.400 fővel csökkent, és ez a 4,4‰ mutató a 2022 évinél 0,9 ezrelékponttal kisebb ütemű, volt.

Családtámogatások

A 2023-as költségvetési tervben több mint 491 milliárd forintot terveztek a lakástámogatásokra, ami mintegy 30 százalékos növekedés a 2022-es büdzséhez képest, ami 382 milliárd forint. A Babaváró támogatásra a 2022 évi 90 milliárd forint helyett, 2023-ra 175 milliárd forint juthat. A családi otthonteremtési kedvezmény (CSOK) keretében megvásárolt lakások illetékmentessége összesen 40 milliárd forintos kedvezményt jelenthet 203-ban. Az emelkedő hitelkamatok főleg a kamattámogatott konstrukciók esetében növelik a költségvetés kiadásait. Korábban a bizonytalanabb gazdasági környezet miatt több lakástámogatás megszüntetése is felvetődött.

„A közkiadások hatékonyságának felülvizsgálatáról” szóló határozat alapján a Pénzügyminisztérium vezetésével és egy, a különböző állami támogatások felülvizsgálatával megbízott munkacsoport foglalkozik a családtámogatási rendszer aktualizálásával. Így a családi

pótlék, az anyasági támogatás, a nagycsaládosok autóvásárlási támogatása, a babaváró támogatás, és különböző lakástámogatások, valamint több szja-kedvezmény is vizsgálat tárgya. Új rendelet alapján a további egészségügyi és családtámogatási kiadásokat 2023. december 31-ig úgy alakítják át, hogy azzal a kormányzati kiadások minimum 10 százalékát megtakarítsák. 2024 folyamán az érintett támogatások összegei változhatnak, valószínűleg kevesebb pénzre lesznek jogosultak az érintettek.

A családi pótlék - a régóta létező, havi rendszerességű támogatás, amire a gyerekeket nevelő szülők jogosultak - összege azonban a tervek szerint növekedhet. Marad az Szja családi adókedvezmény is, amit egyébként a családipótlékhoz vagyis addig vehető igénybe, amíg gyerek után családi pótlék jár.

Nyugdíjasok helyzete

A nyugdíjakra és a nyugdíjszerű ellátásokra fordítható költségvetési forrás összege 6.150, - milliárd forintra 2023-ban, ez egyébként a költségvetés legnagyobb tétele. A 2023 februárban kifizetett 13. havi, 15 százalékkal emelt nyugdíj fedezetére a költségvetés mintegy 420 milliárdot fordított.

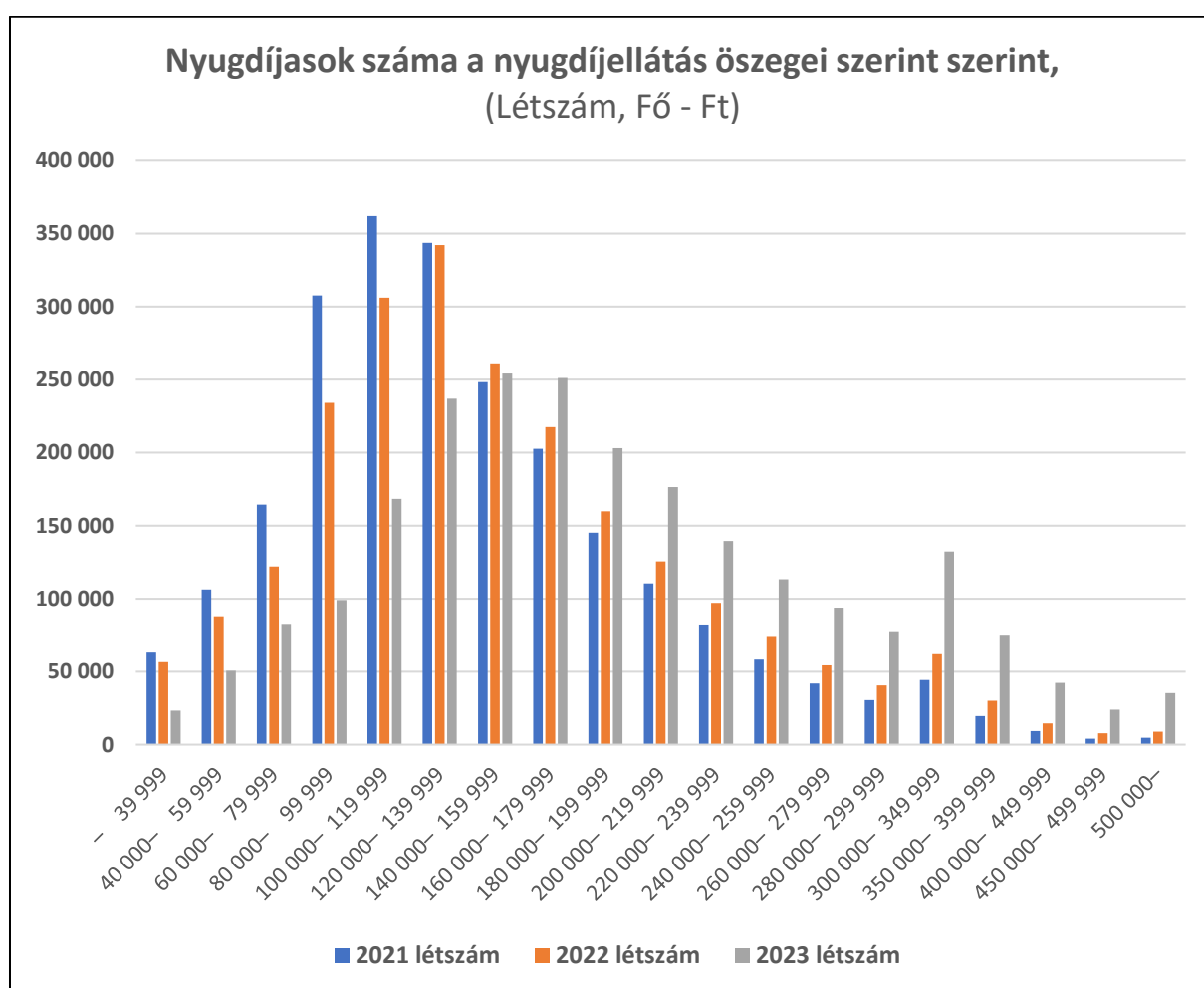
A két és fél millió nyugdíjban és nyugdíjszerű ellátásban részesülő személy számára alapvető fontosságú kérdés – amiről folyamatos az érintett társadalmi szervezetekben a vita - hogy mennyi lenne a méltányos nyugdíj Magyarországon. 2023. januártól az átlagnyugdíj 208 ezer forint lett. Ez a havi összeg magasabb ugyan a minimálbér 153.280, - Ft nettó értékétől, de, az átlagnyugdíj mediánértéke csak 185 ezer forint és ez már érezhetően alacsonyabb az egy főre jutó átlagos havi lakossági fogyasztás összegénél és a társadalmi létminimum összegénél is.

Az elképzelt nyugdíj összegének meghatározása során problémát jelent már az is, hogy mekkora is a szegénységi küszöb. Aztán vita tárgya, hogy a nyugdíjasok fogyasztása markánsan eltér az aktív munkavállalókéétól, jellemzően többet költenek élelmiszerre és gyógyszerre, mint a fiatalabb korosztályokba tartozók. Ez fontos szempont, hiszen a fejlett európai országokra jellemző a népesség demográfiai öregedése, ami az időskorúak arányának növekedését, a fiatalok arányának csökkenését, illetve a népesség átlag életkorának az emelkedését jelenti. Az elmúlt 10 évben a nyugdíjak vásárlóereje alig nőtt, sőt volt 3 év, amikor csökkent. Ezért

feltétlenül szükséges törvény által megszabott, az inflációhoz kötött nyugdíjemelés, valamint a 13 havi nyugdíj, és a nyugdíjprémium, amelyek reálérték javulást eredményeznek.

A nyugdíjak emelése iszonyatosan sokba kerül az államkasszának, csak a 2022 novemberi 4,5 százalékos emelés 217 milliárd forint volt, ehhez jött még a 24,5 milliárdos prémium, tehát egészében majdnem 250 milliárdot kellett kifizetni a költségvetésből egyetlen hónap alatt a nyugdíjakra. 2023-ban további jelentős összegekbe kerül a nyugdíjnak a törvény szerinti reálérték követése. Talán ennek is következménye, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összege 28,500, - Ft marad és lesz ezután is.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

V. A hazai 2023. évi előrejelzések összevetése

A magyar gazdaság már 2022 második felében technikai recesszióba sodródott, ami folytatódott 2023 első két negyedében is, sőt az sem kizárható, hogy a gazdasági teljesítmény tovább csökken az év hátralévő hónapjaiban. A folyamatok alapján 2023 egészében sem kerülhető el a gazdaság zsugorodása. A magyar gazdaság problémája azonban egy súlyosabb gond, mégpedig a szerkezeti, a strukturális válság. Változatlanul hiányzik a magas hozzáadott értéket létrehozni képes gazdasági struktúra. A munkaalapú társadalom túlsúlya, azaz a csekély hozzáadott értéket képviselő, az alacsony képzettségű foglalkoztatottal, az alacsony bérű munkavállalókkal működő és nagy energiaigényű ipari üzemek nem teszik lehetővé a fenntartható fejlődést.

Az államháztartási hiány 2023-ban is jelentősen túllépi a költségvetési törvényben meghatározott 3,9 százalékos mértéket. Nyilvánvalóan szükséges lesz még ebben az évben további megszorító intézkedéseket hozni.

A magyar infláció a jelenlegi folyamatok fennmaradásával még hosszabb ideig a legmagasabb lesz az Európai Unióban. A forint árfolyamának a kiemelkedően magas, most 14 százalékos irányadó kamattal történő fenntartása nagyon sokba kerül. Ezért komoly kihívás a GDP 4 százalékat megközelítő magas adósságszolgálat. E tényezők miatt 2023-ban nehéz lesz elkerülni a reálkeresetek/reáljövedelmek érezhető csökkenését. A közszféra foglalkoztatási gondjainak enyhítése is kérdéssé vált. Nehezíti a helyzetet, hogy kicsi a valószínűsége uniós források idej megérkezésének.

Kockázati tényezők

A 2022-es évi **növekedést a fogyasztás vezérelte**. 2023 első negyedében a bruttó hazai termék 0,4 százalékkal csökkent az előző negyedévhez, és 1,2 százalékkal a múlt év azonos időszakához viszonyítva. A második negyedévben a GDP 0,3 százalékkal mérséklődött az előző negyedévhez, és 2,3 százalékkal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. 2023 első félévében 1,7 százalékkal esett vissza a gazdaság teljesítménye. ez azt is jelenti, hogy a gazdaság a 2008. évi világválságot követő szintre süllyedt.

A 2022. év eleji jelentős költségvetési lazítás okozta hiányokat nehéz pótolni. A 2023-as költségvetési törvényt a 2022 tavaszi ülészak végén elfogadta az országgyűlés, de már a beterjesztéskor sem volt realitása az 5,2 százalékos inflációnak, a 3,5 százalékos államháztartási hiánynak, a 4,1 százalékos gazdasági növekedésnek. Az év végén kormányrendelettel módosult a költségvetési törvény, majd január elején benyújtották az országgyűlésnek a múlt évben elfogadott költségvetési törvény módosítására irányuló javaslatot. Ez jelentős mértékben átírta a törvényileg hatályban lévő költségvetés előirányzatait. Az országgyűlés később el is fogadta a véglegesnek ítélt 2023 évi költségvetést, és a nyári ülészakra már be is terjesztették a 2024 évi költségvetési törvényt.

Egyértelmű nehézséget jelent, hogy a módosított idei költségvetés realitása is megkérdőjelezhető. Aztán az erre a bázisra épülő 2024 évi gazdaságpolitika hogyan tudja elkerülni a fogyasztás csökkenését, az életszínvonal további esését.

A jövő évi költségvetés látható nyertese a honvédelem, és a hadiipari beszállítók. A működőképesség határán lévő egészségügyre kevesebb forrás jut, a családtámogatásokat is szűkítik. Az extraprofit-adónak elnevezett ágazati különadók egy része 2024-ben is fennmarad, így a kiskereskedelemben és a gyógyszergyártásban is. Ez pedig eredményezheti a magas szinten beragadó élelmiszerárakat, valamint az egyre gyakrabban jelentkező gyógyszerhiányt is. Kérdéses lehet, hogy mennyiben tartják fent a gazdasági támogatások az alacsony hatékonyságú ipart, a mennyiben marad meg az intézkedések piactorzító hatása, és tudja-e a gazdaságpolitika elkerülni a konfliktusokat a nemzetközi gazdasági kapcsolatainkban.

A magyar adóbsbesorolást augusztusban az eddigi „Baa2 szinten stabil kilátással” hagyta jóvá a Moody’s hitelminősítő. Továbbra is két fokozattal a befektetésre ajánlott kategória határa felett maradt a magyar hitelminősítés. Kiemelik, hogy Magyarország erőssége a középtávú potenciális gazdasági növekedés, amely a munkaerőpiacon és a termelékenység javulásán alapulhat. Pozitívként jelzik, hogy Magyarországon az egyik legalacsonyabb a társasági adókulcs Európában, emellett a feldolgozóipar aránya jelentős a gazdaságban. Mindezek alapján továbbra is vonzó befektetési célpont marad Magyarország. Előny az erős fiskális tényező is, és a viszonylag alacsony adósságráta. Ezzel szemben az intézményi környezet Magyarország legnagyobb gyengesége, ami egyúttal az országnak az EU-val való kapcsolatát rontja és bizonytalanná teszi az uniós források lehívását.

A stabil kilátással jelzik, hogy a kockázatok kiegyensúlyozottak, a magyar gazdaság növekedése a beruházásoknak köszönhetően erős maradhat, és az adósságráta csökkenő pályán van és marad.

A Moody's szerint Magyarország hozzá fog jutni az uniós forrásokhoz, és a késés csak mérsékelt hatással lesz a gazdasági növekedésre. Kiemelik azonban, hogy a további csúszás a vagy a források jelentős részének elvesztése már a középtávú növekedési kilátásokat ellehetetleníti. Ezzel a költségvetésben finanszírozási lyuk keletkezne, ami magasabb adóssághoz vezetne, amennyiben a tervezett beruházásokat uniós pénzek nélkül valósítják meg. A forintban és devizában kibocsátott adósság besorolása maradt A1. A hitelminősítő a négy fokozatnyi különbség okának az tartja, hogy a kormány beavatkozása a gazdaságba kicsi, de kiszámíthatatlanok a kormányzati lépések és a kulcsfontosságú intézmények megbízhatósága is kérdéses.

A közlemény végén sorba szedték, milyen forgatókönyvek vezethetnek a magyar besorolás változásához. A következő bírálatnál akkor várható pozitív irányú lépés amennyiben

- érdemben javul a kormány és az EU viszonya, mivel mélyreható reformokat hajt végre a kabinet,
- a jogállamiság és a korrupció elleni küzdelem területén előrelépés történik,
- a vártnál gyorsabb növekedést látunk,
- a költségvetés pozíciója gyorsabban javul, mint amire most számítanak.

Negatív irányú módosítás történik azonban, amennyiben

- tovább romlik a kormány és az EU viszonya, ami a források tartós elvesztésével fenyeget,
- az orosz gázszállítások tartósan akadoznak, ami mély recesszióba taszítaná a gazdaságot,
- az orosz-ukrán háború tovább eszkalálódik.

2023 év végén még a Fitch és az S&P hitelminősítők értékelését várhatjuk, remélhetőleg azok is kedvezőek lesznek.

Előrejelzések 2022-2023-ra

A recesszió leküzdése érdekében hozott intézkedések, szigorítások következményei a gazdasági szervezetek és a háztartások szerint is súlyosak, és még hosszabb távon negatív marad a hatásuk. A gazdasági visszaesés leküzdését, az újbóli általános és egyértelmű

növekedést nehezítik a versenyképesség hiányát nem javító folyamatok. Így a korábban elhatározott beruházások leállítása, vagy pl. a haderőfejlesztési programnak a jelentős kiadásai. A következő években feltehetően jelentős gondot okoz majd a rendkívül magas államháztartási hiány és az államadósság kamatkiadásainak megnövekedése.

Az előrejelzéseket megalapozó tényezők széles köre közül néhány várható alakulása különösen fontos. Nehézséget jelent

- ✓ a fiskális és monetáris politika összehangolása,
- ✓ veszélyes kockázat a magas szinten beragadó infláció, és
- ✓ a nem kevés társadalmi feszültség a foglalkoztatás, és a jövedelmek alakulásában.
- ✓ bizonytalan az elmúlt évek volatilis forint árfolyam további alakulása,
- ✓ és az alapkamat szintje a gazdasági folyamatok élénkítésben.

Széles körben ismertek az állami szervezetek előrejelzései, a prognózisokban történő eligazodás kissé bonyolulttá vált. A gyorsan – és kedvezőtlen irányba változó – gazdasági folyamatok nehezítik a tisztánlátást és is egy-egy fontos gazdasági jelzőszám alakulásával kapcsolatos előrejelzések módosulnak. Hetek alatt változhatnak a fontos előre tekintő mutatószámok. Bizonytalan pl. a GDP alakulása, az infláció folyamatának befolyásolhatósága is, amely mutatók megalapozzák a gazdasági és társadalmi változásainkkal kapcsolatos valamennyi kormányzati intézkedést is. A költségvetés bizonytalansága sem különösen szokatlan ebben a helyzetben. A recesszióból való kilábalásunk azonban könnyebbé fogja tenni az előrelátást is.

Érdemes alaposabban megfontolni a Moody's előrejelzését is. 2023-ra a magyar GDP stagnálására számít, majd 2024-ben szerintük visszatérhet a 3 százalék körüli növekedési pályára a gazdaság.

A közép-és hosszútávú növekedési kilátásainkra negatív hatással van a demográfiai helyzet romlása, az Eurostat számításai szerint 2023-30 között 8 százalékkal csökkenhet a munkaképes korú népesség, ami meghaladhatja az EU átlagosan 6,5 százalékos visszaesését. További hosszútávú kilátás az innováció felpörgetése, illetve a termelékenység és a felzárkózás biztosítása. A Moody's hitelminősítő az idén a GDP 4,2 százalékának megfelelő költségvetési hiányt vár, ami csökkenést jelentene, de ezzel elvétené a kormány a 3,9 százalékos célját. Jövőre pedig a tervezett 2,9 százalék helyett szerintük 3,5 százalék lehet a deficit. A költségvetésben a kivetett különadók ellensúlyozhatják a növekvő kiadásokat, elsősorban a védelmi költségeket.

Az inflációs folyamatot értékelve azzal számol, hogy az év végére teljesülhet az egyszámjegyű kormányzati cél, és 2024 végére pedig 3,4 százalékra mérséklődhet az áremelkedés üteme. Kiemelik, hogy az orosz energiahordozókra való ráutaltságunk jelentősen csökkent 2022-höz képest, ami a külkereskedelmi mérlegünk és a folyó fizetési mérlegünk javulásában mérhető. A cég szerint a következő években is fennmarad a függőségünk ezen a területen Oroszországtól, viszont a közeli kapcsolatok és a Török Áramlat vezeték fennmaradása miatt nem számolnak az orosz-magyar gázszállításokban fennakadásokkal.

A legfontosabb gazdasági mutatók várható alakulást valamennyi – gazdasági prognózist készítő - szervezet folyamatosan értékeli. **A legfrissebb előrejelzések arra utalnak, hogy ebben az évben még csak lassan közelítünk ahhoz, hogy megszűnhessen a recesszió és újra növekedési pályára állhasson a magyar gazdaság.**

**A főbb makrogazdasági és államháztartási mutatók 2023 évi alakulása
a különböző előrejelzések alapján (%-ban)**

	<i>KOPINT</i>	<i>GKI</i>	<i>MNB</i>	<i>OECD</i>	<i>PM</i>	<i>EU</i>	<i>IMF</i>	<i>Trading Economics</i>
GDP	0,5	-0,5	0,0 - 1,5	1,5	1,5	0,5	0,5	-2,4
Munkanélküliség	4,1	4,2	3,6 3,7	4,7	3,8	4,2	4,1	4,0
Államháztartás	-6,2	-4,7	-3,9	-5,6	-4,8	-4	-3,9	-6,9
Infláció	18	19	16,5 18,5	12,7	15	16,4	17,7	17,0

Forrás: az elérhető legfrissebb publikációk

A pénzügyminisztérium 2023-ban a gazdasági növekedés lassulására számít, miközben az infláció az év átlagában még nem lassul 2022-höz képest, csak az évtized közepére térhetünk vissza a korábbi kedvező trendekhez. Bár a minisztérium az év közepén még úgy becsülte, hogy a GDP 1,5 százalékkal növekedhet 2023-ban, az infláció pedig éves szinten 15 százalék felett alakulhat, ez most már nyilván nem teljesülhet. A reálbérek 0,7 százalékos növekedése is elmarad, és a háztartási fogyasztás is mínuszba fordul.

Az előrejelzések év utolsó hónapjaiban tehát a tényleges folyamatok alapján változni fognak, ahogy a nyugdíjmelés mértékét is október végén határozzák meg. A kormány az ez évi GDP nagyságára jelzett 75.629 milliárd forint után a jövő évi költségvetésben 85.255 milliárdot vár, remélhetőleg érezhető volumen növekedéssel.

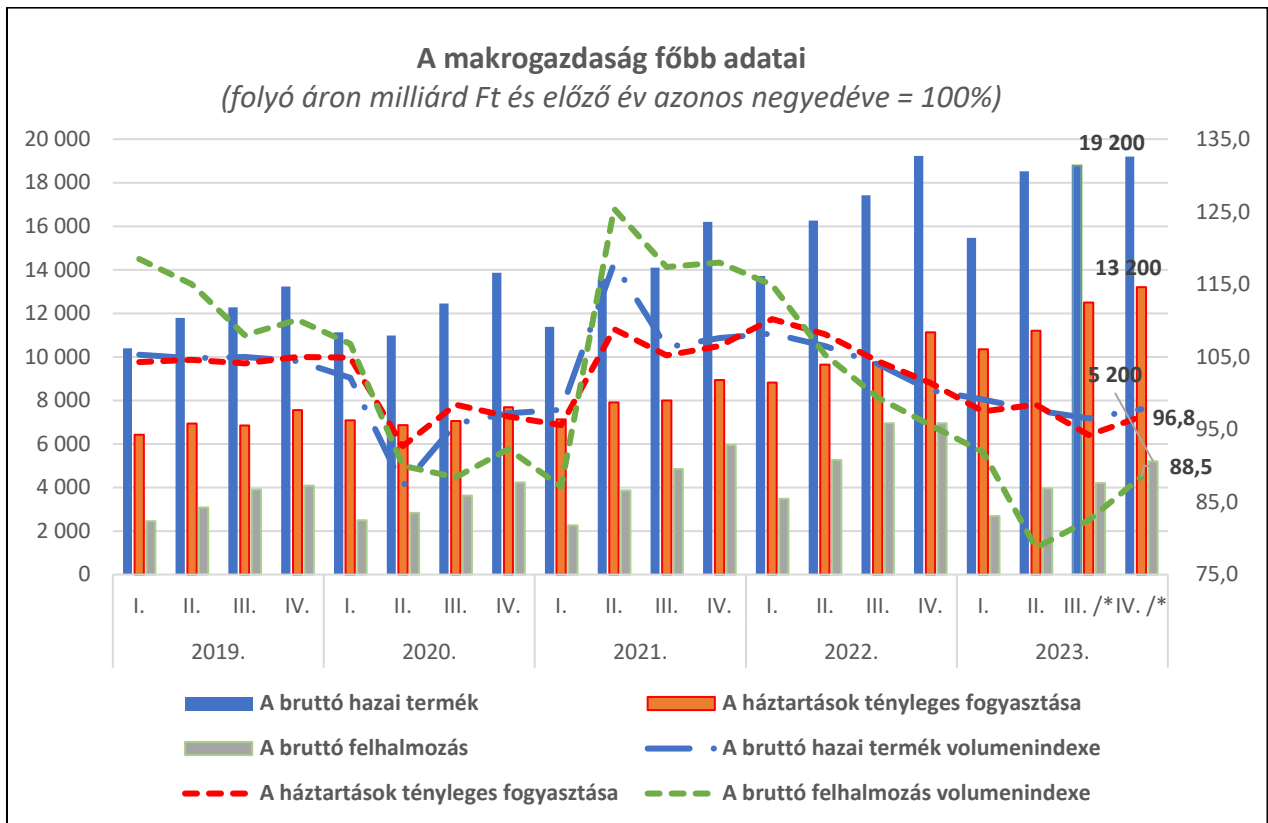
Mellékletek

Grafikonok és táblázatok,

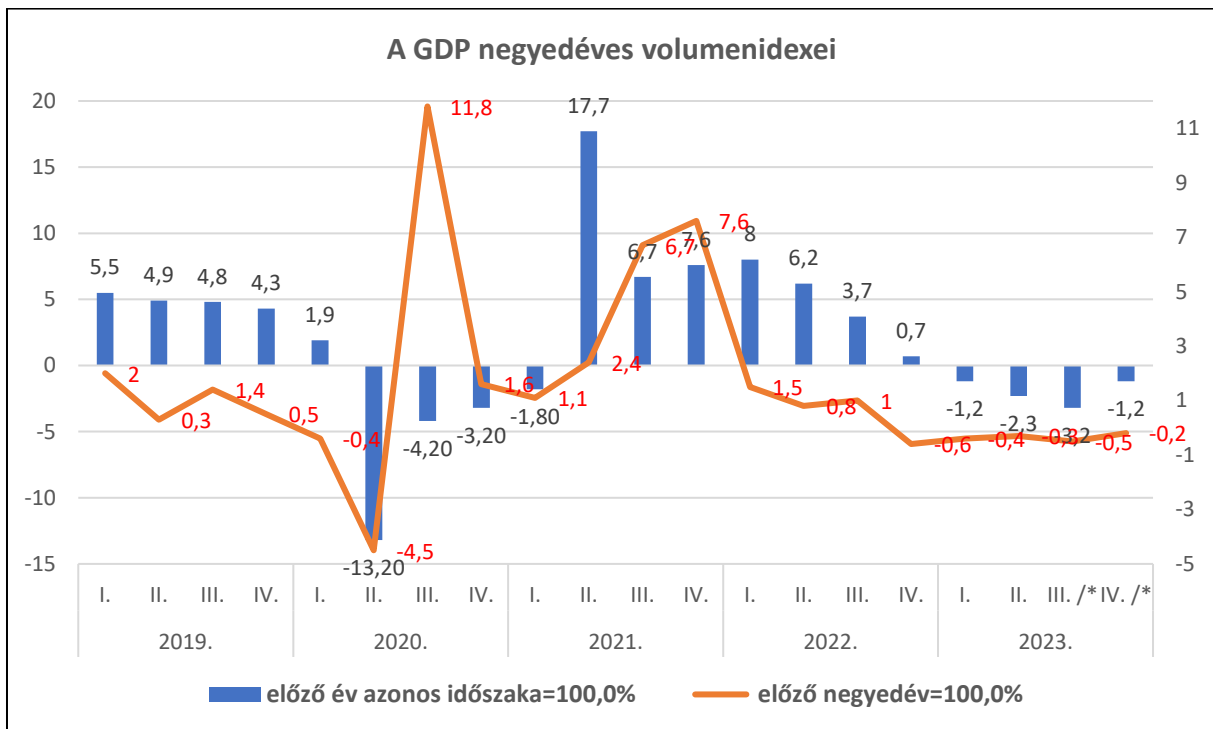
Felhasznált adatbázisok, források

*(IMF, OECD, Eurostat, KSH, MNB, PM, NFSZ, ÁKK, MÁK statisztika
adatbázisai, CD mellékletben csatolva*

GRAFIKONOK

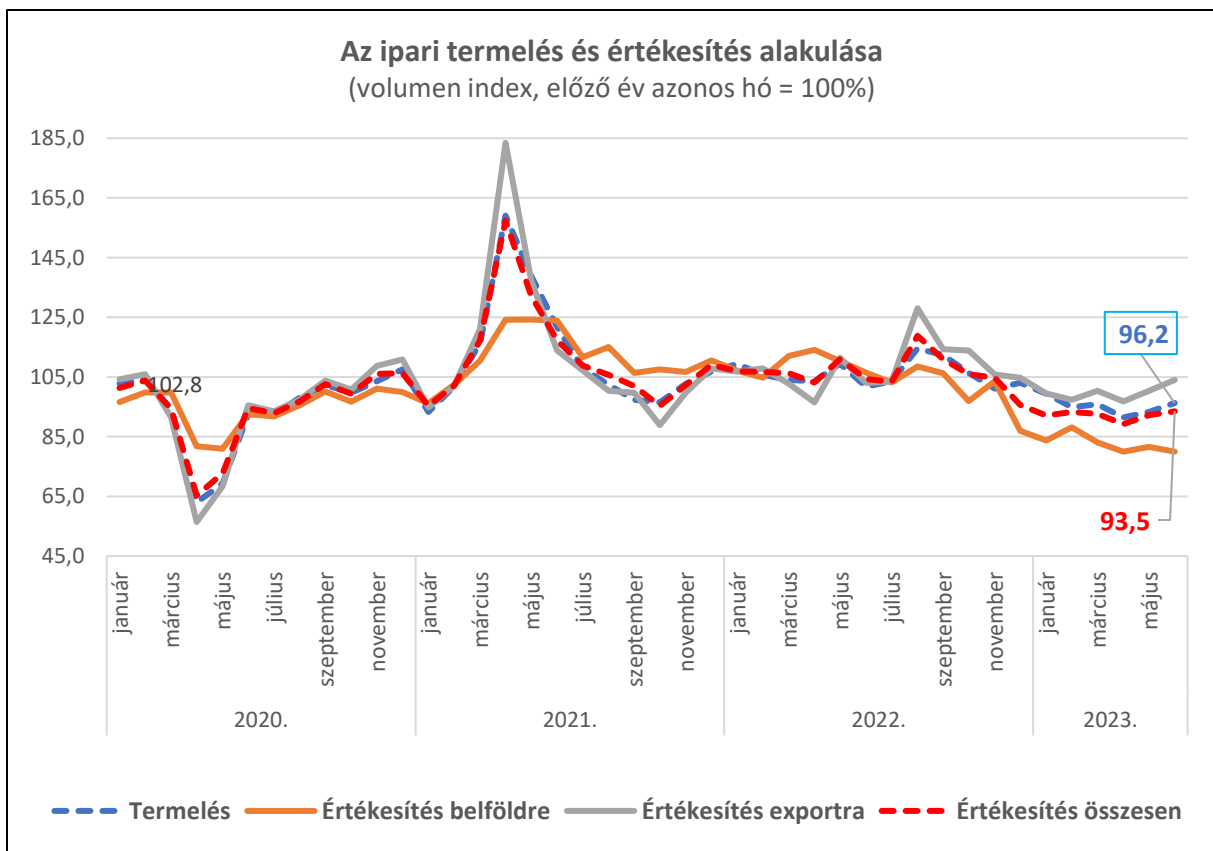
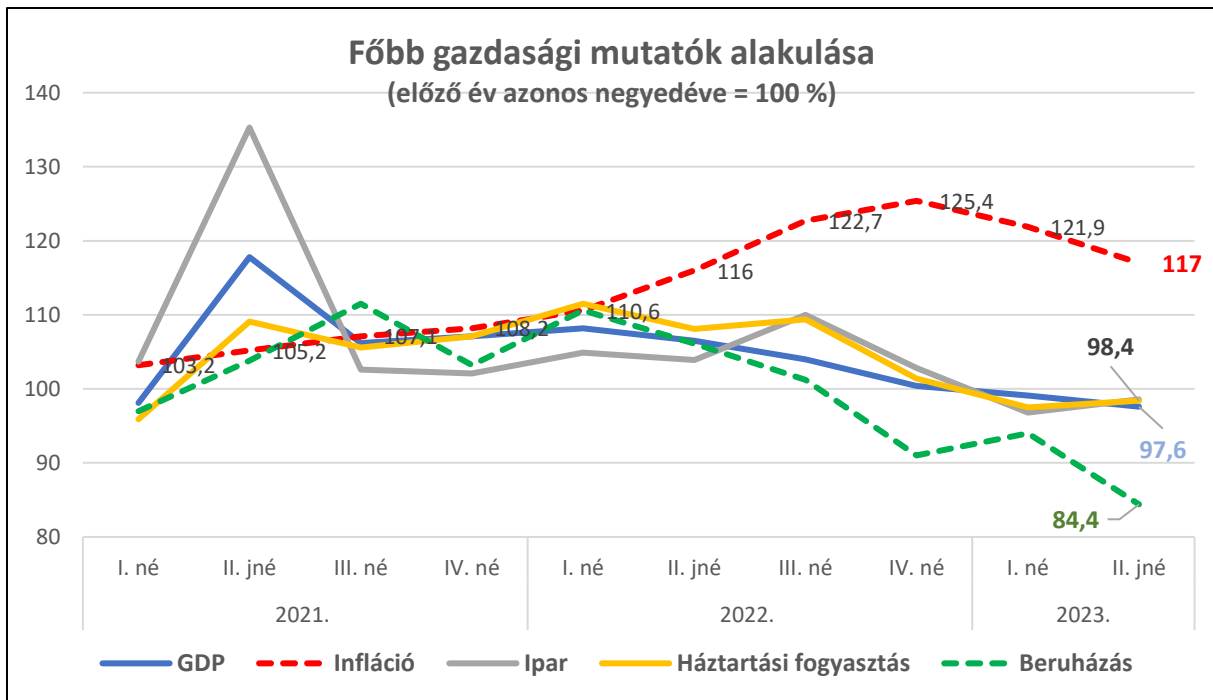

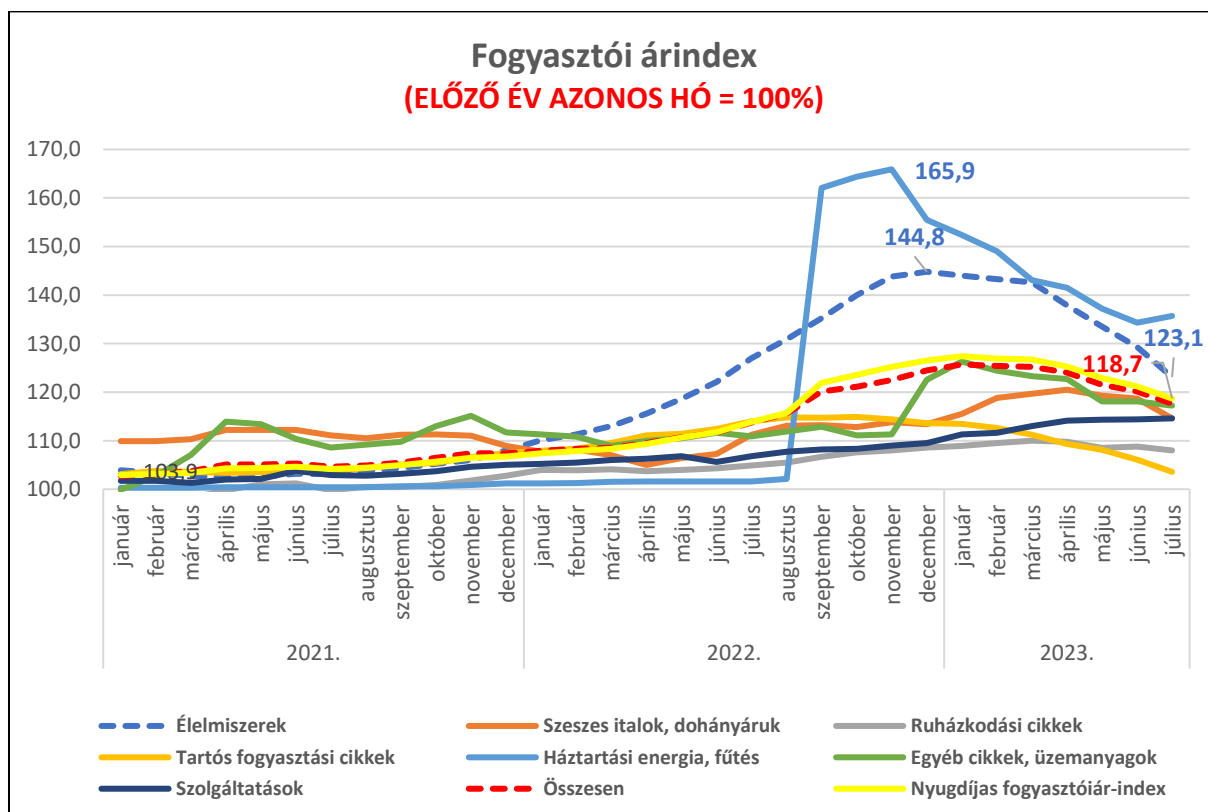
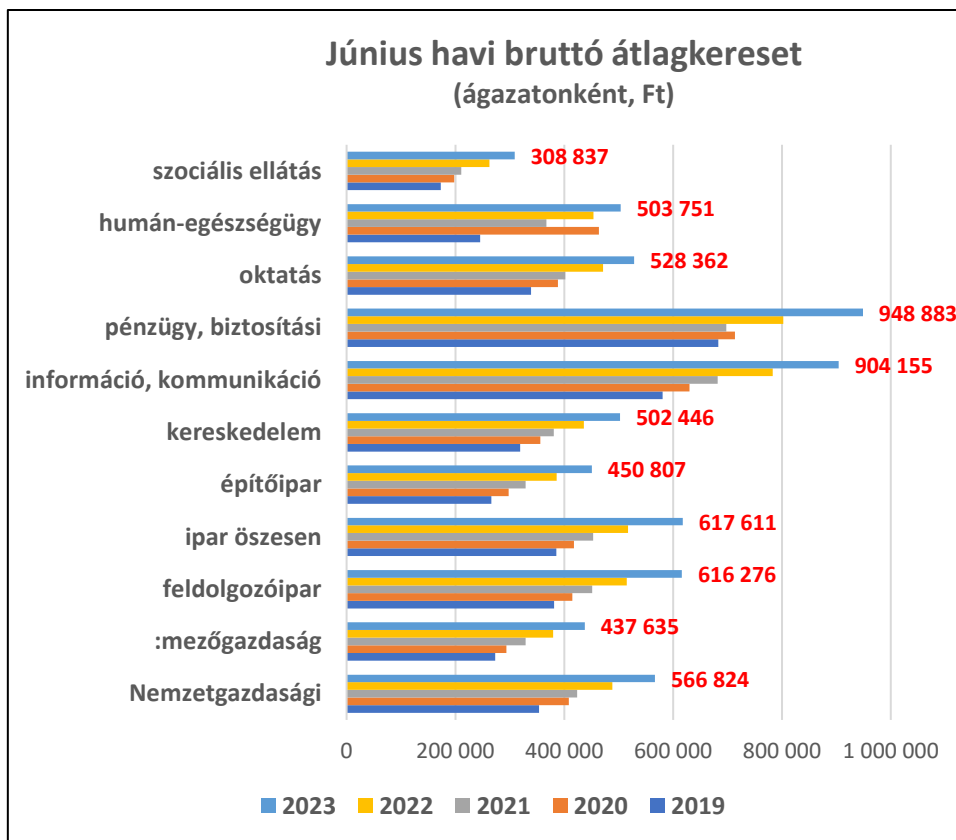
forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

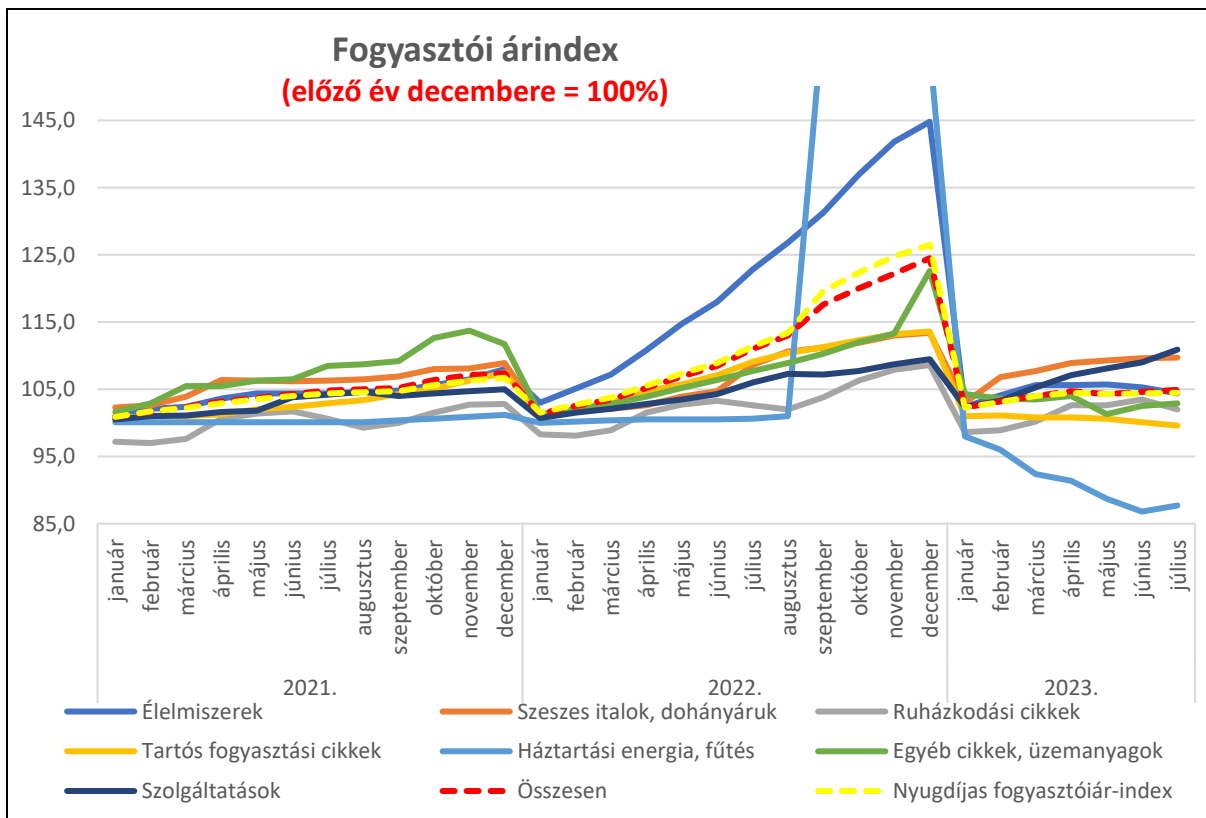
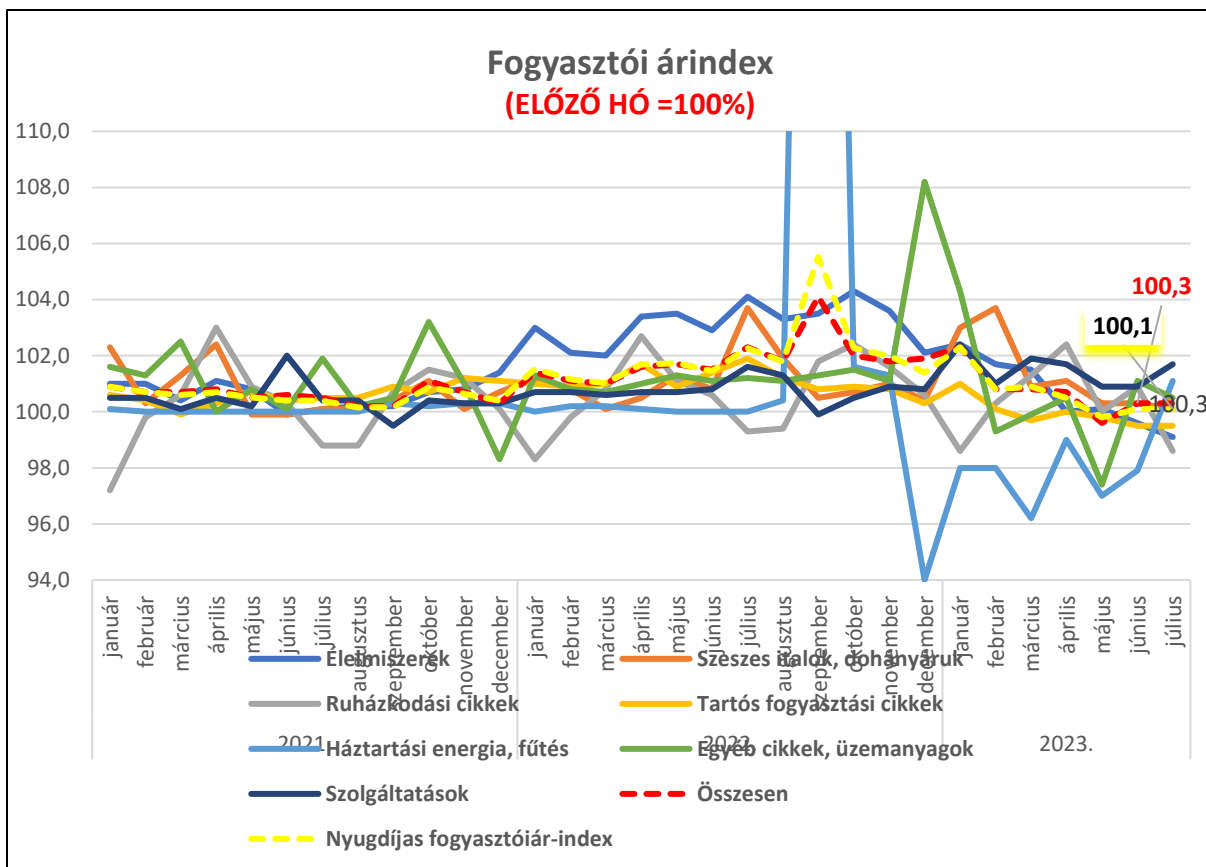

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

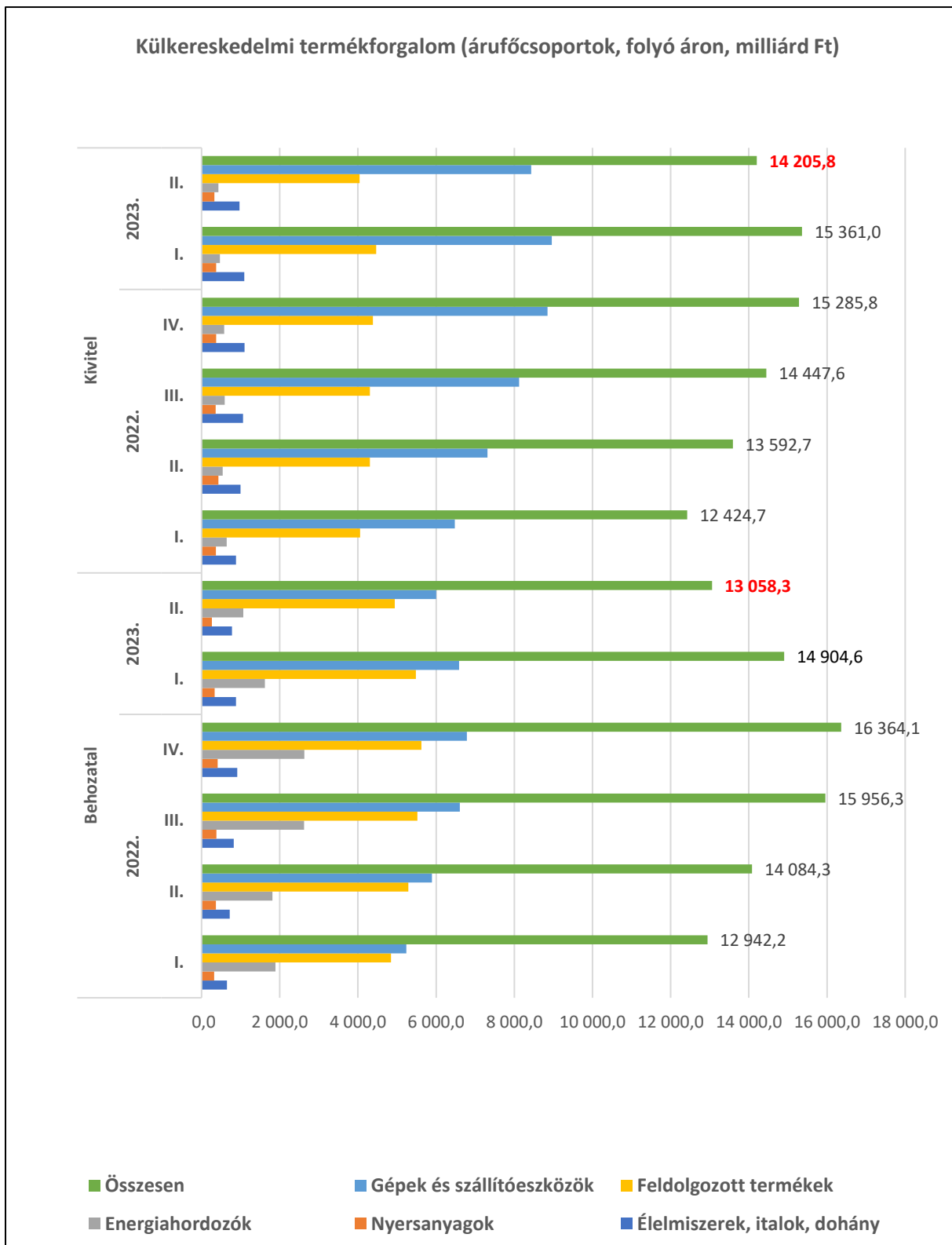

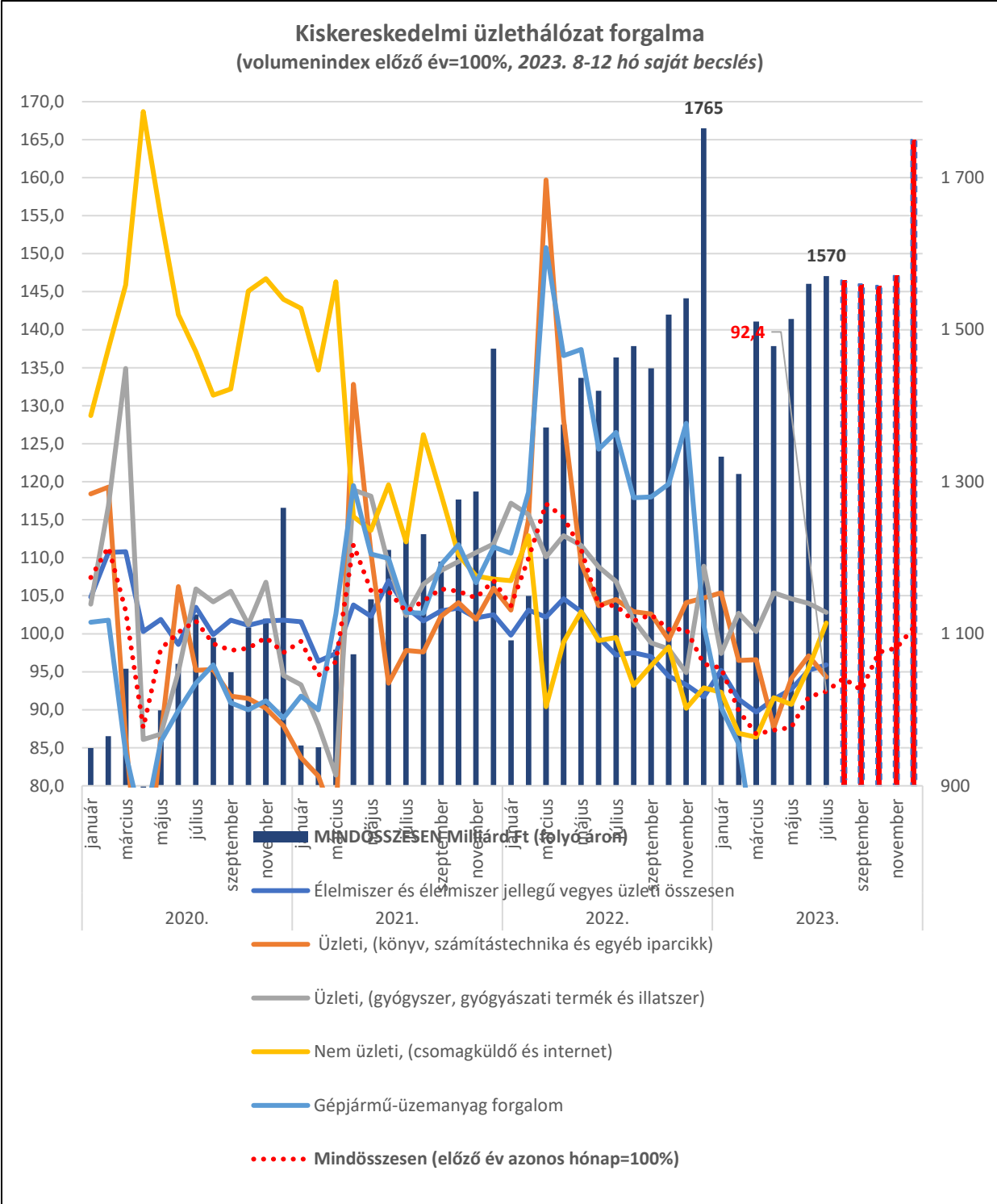

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

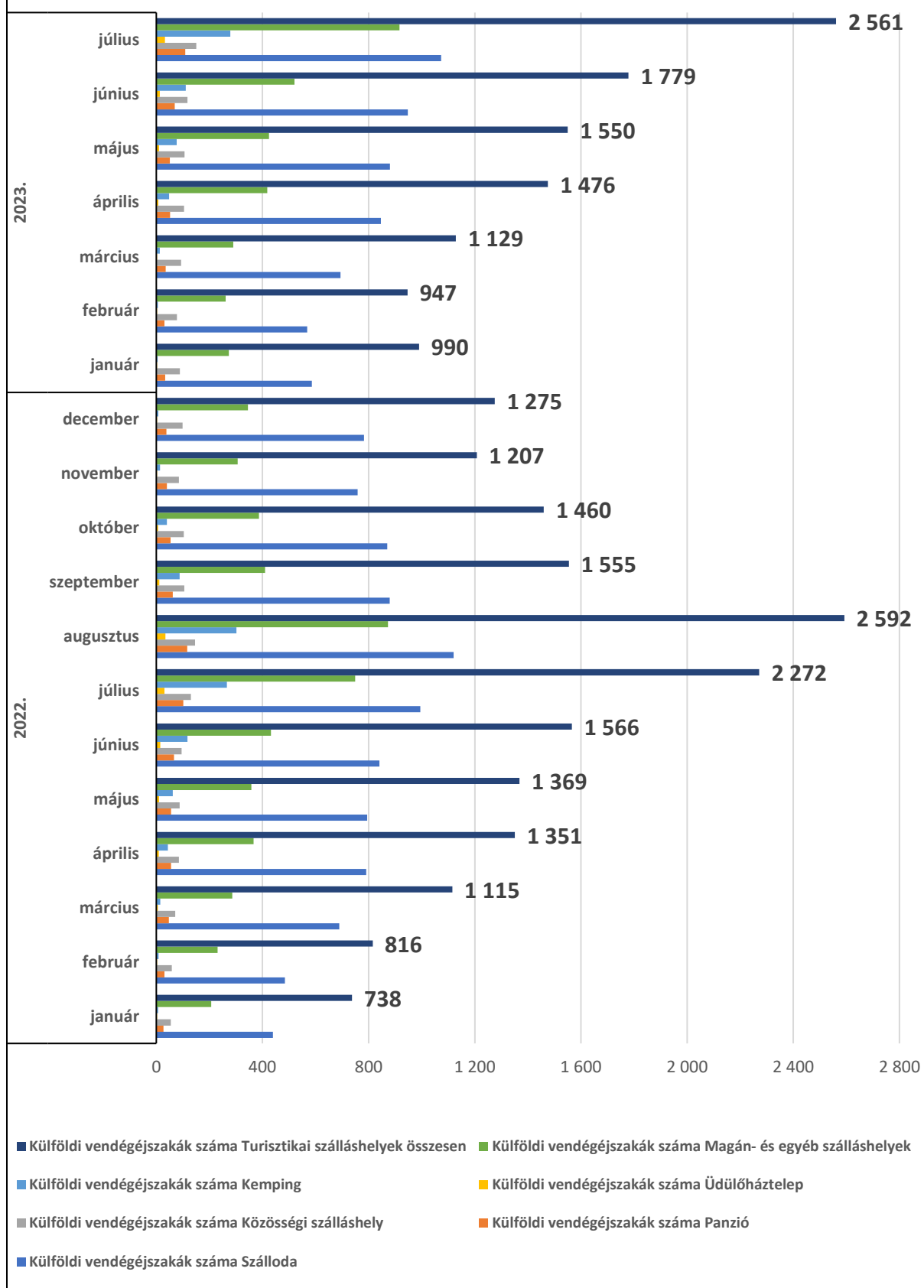
2022. 6-9 hónapokban a Háztartási energia ára 160-163-166-155%-kal nőtt

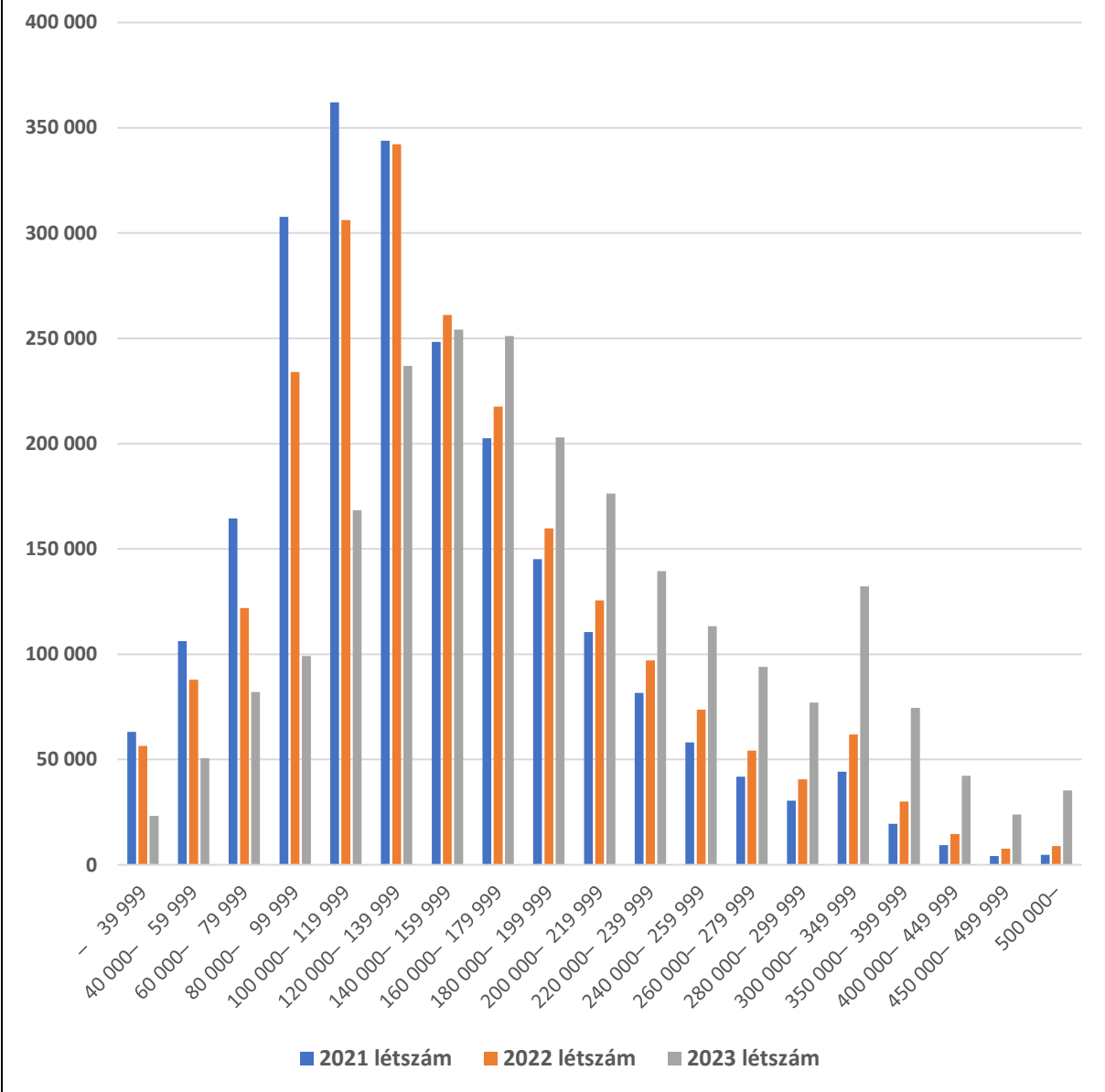

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

Turisztikai szálláshelyek KÜLFÖLDI vendégforgalma, Fő

**Nyugdíjasok száma a nyugdíjellátás összegei szerint szerint,
(Létszám, FŐ - Ft)**

T Á B L Á Z A T O K

A makrogazdaság helyzete (előző év = 100%)

	2020.	2021.	2022.	2023.*	2024.*
GDP volumen alakulás	95,0	107,1	104,6	99,5-100	103-103,5
Mezőgazdasági termelés	92,2	98,1	68,8	140	120
Ipari termelés	92,3	106,2	105,4	100	103
Építőipari termelés	91,4	109,2	103	95	103
Kiskereskedelmi forgalom	101,7	107,0	104,6	97	102
Idegenforgalom	55,5	143,2	127,5	101	104
Információ, kommunikáció	106,5	121,7	107,5	102	106
Háztartások fogyasztása	98,1	104,3	106	97	99
Állóeszköz-felhalmozás	92,9	105,2	102,2	96	100
Folyó fizetési mérleg egyenleg (GDP%)	2,8	-0,6	-2,0	2	2,5
Külkereskedelmi behozatal (import)	96,1	109,1	109,5	99	102
Külkereskedelmi kivitel (export)	93,9	110,3	110,3	102	106
Bruttó átlagkereset	109,7	108,7	106,5	107,5	105,5
Munkanélküliségi ráta	4,3	4,1	3,6	4,0	3,9
Fogyasztó árszínvonal alakulása (előző év=100)	103,3	105,1	114,5	115	108
Költségvetési hiány (a GDP%)	-7,8	-6,8	-6,1	-5,2	-3,6
Államadósság (a GDP%)	80,4	79,9	73,3	72,0	69,0
Forint/euró árfolyam, Ft	351.17	358,52	391,33	395-410	380-395

forrás: KSH */ saját számítás, előrejelzés

Főbb gazdasági mutatók alakulása (előző negyedév = 100%)						
		GDP	Infláció	Ipar	Háztartási fogyasztás	Beruházás
2021.	I. né	98,1	103,2	103,7	95,9	97
	II. jné	117,8	105,2	135,3	109,1	103,8
	III. né	106,2	107,1	102,6	105,6	111,5
	IV. né	107,1	108,2	102,1	107,1	103,2
2022.	I. né	108,2	110,6	104,9	111,5	110,6
	II. jné	106,5	116	103,9	108,1	106,1
	III. né	104	122,7	110	109,4	101,2
	IV. né	100,4	125,4	102,8	101,4	91
2023.	I. né	99,1	121,9	96,8	97,5	94
	II. jné	97,6	117	98,6	98,4	84,4

Forrás: KSH

A főbb makrogazdasági és államháztartási mutatók 2023 évi alakulása a különböző előrejelzések alapján (%-ban)

	KOPINT	GKI	MNB	OECD	PM	EU	IMF	Trading Economics
GDP	0,5	-0,5	0,0 - 1,5	1,5	1,5	0,5	0,5	-2,4
Munkanélküliség	4,1	4,2	3,6 3,7	4,7	3,8	4,2	4,1	4,0
Államháztartás	-6,2	-4,7	-3,9	-5,6	-4,8	-4	-3,9	-6,9
Infláció	18	19	16,5 18,5	12,7	15	16,4	17,7	17,0

Forrás: az elérhető legfrissebb publikációk

Nemzetgazdasági beruházások teljesítménye és volumenváltozása, folyó áron

Ágazatok		2023. II. negyedév		2023. I. félév	
		milliárd Ft	előző év II. né = 100%	milliárd Ft	előző év II. né = 100%
Összesen		3 542	-13,5	6 434	-9,6
Ebből*	feldolgozóipar	1 187	7,7	2 102	11,6
	ingatlanügyletek	675	-21,4	1 348	-15,2
	szállítás, raktározás	399	-29,3	680	-17,1
	kereskedelem	203	-6,4	365	-4,8
	mezőgazdaság	167	-14,4	326	-4,6
	energiaipar	124	-1,5	200	5,9

* Az adott negyedévi beruházási teljesítmény alapján a 6 legnagyobb súlyú nemzetgazdasági ág adatai

Új lakásépítési engedélyek és egyszerű bejelentések, használatba vett és megszünt lakások

Területi egység	Kiadott új lakásépítési engedélyek (bejelentések)				Használatba vett lakások száma			Megszünt lakások száma	
	száma			2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév	2023. I. félév a 2022. I. félév %-ában	2022. I. félév	2023. I. félév
	2022. I. félév	2023. I. félév	ebből: egyszerű bejelentések						
Budapest	5 107	4 258	292	83,4	3621	2316	64	78	186
Vármegyeszékhely	2 765	1 716	805	62,1	1564	1126	72	161	71
Többi város	5 193	2 743	1 742	52,8	2 493	2 322	93,1	339	345
Községek	4 650	2 163	1 849	46,5	1455	1589	109,2	206	223
Összesen	17 715	10 880	4 688	61,4	9 133	7 353	80,5	784	8

Forrás: KSH

1.2.1.2. A fogyasztóiár-index fogyasztási főcsoportok szerint, és a nyugdíjas fogyasztóiár-index, havonta

Év	Időszak	Élelmiszerek	Szeszes italok, dohányárúk	Ruházkodási cikkek	Tartós fogyasztási cikkek	Háztartási energia, fűtés	Egyéb cikkek, üzemanyagok	Szolgáltatások	Összesen	Nyugdíjas fogyasztóiár-index
Az előző év azonos időszaka=100,0%										
2021.	január	103,9	109,9	97,9	103,1	100,3	99,9	101,7	102,7	102,9
	február	103,4	109,9	98,4	103,8	100,3	102,7	101,7	103,1	103,2
	március	102,7	110,3	98,2	103,6	100,3	107,1	101,3	103,7	103,4
	április	102,4	112,2	99,8	103,4	100,4	113,9	102,0	105,1	104,3
	május	102,6	112,2	101,0	103,5	100,4	113,4	102,1	105,1	104,4
	június	103,2	112,2	101,2	103,7	100,4	110,4	103,8	105,3	104,6
	július	103,1	111,1	99,8	103,8	100,4	108,6	102,9	104,6	104,2
	augusztus	103,7	110,5	100,5	104,4	100,4	109,2	102,8	104,9	104,4
	szeptember	104,4	111,2	100,5	105,1	100,6	109,8	103,2	105,5	105,0
	október	105,2	111,3	100,9	105,4	100,6	113,0	103,7	106,5	105,7
	november	106,0	111,0	101,8	106,6	100,9	115,1	104,6	107,4	106,5
	december	108,0	108,9	102,8	107,5	101,2	111,7	105,0	107,4	106,7
2022.	január	110,1	107,7	104,0	107,9	101,2	111,3	105,2	107,9	107,4
	február	111,3	108,2	103,9	108,3	101,3	110,8	105,5	108,3	107,8
	március	113,0	107,0	104,1	109,5	101,5	108,9	106,0	108,5	108,3
	április	115,6	105,0	103,7	111,1	101,6	110,0	106,3	109,5	109,3
	május	118,6	106,4	104,0	111,4	101,6	110,5	106,8	110,7	110,7
	június	122,1	107,3	104,3	112,4	101,6	111,6	105,6	111,7	111,8
	július	127,0	111,2	104,9	114,0	101,6	110,9	106,8	113,7	113,8
	augusztus	130,9	113,1	105,5	114,8	102,1	111,9	107,7	115,6	115,7
	szeptember	135,2	113,2	106,7	114,7	162,1	112,9	108,2	120,1	121,9
	október	140,0	112,8	107,6	114,9	164,4	111,1	108,3	121,1	123,6
	november	143,8	113,8	108,0	114,4	165,9	111,3	109,0	122,5	125,2
	december	144,8	113,4	108,6	113,6	155,5	122,6	109,5	124,5	126,5
2023.	január	144,0	115,5	108,9	113,5	152,4	126,3	111,3	125,7	127,4
	február	143,3	118,8	109,5	112,6	149,0	124,4	111,6	125,4	126,9
	március	142,6	119,7	110,0	111,2	143,1	123,3	113,0	125,2	126,7
	április	137,9	120,5	109,8	109,3	141,5	122,7	114,1	124,0	125,3
	május	133,5	119,3	108,5	108,1	137,2	118,1	114,3	121,5	122,9
	június	129,3	118,7	108,8	106,1	134,3	118,1	114,4	120,1	121,2
	július	123,1	114,6	108,0	103,6	135,7	117,2	114,6	117,6	118,7
	augusztus	119,5	112,7	106,9	102,3	134,7	119,8	113,2	116,4	117,2

Forrás: KSH

T/4181. számú

TÖRVÉNYJAVASLAT
MAGYARORSZÁG
2024. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL

Makrogazdasági mutatók

https://www.parlament.hu/irom42/04181/adatok/2024kv_altindmell.pdf

A gazdasági fejlődés főbb jellemzői			
	2022	2023	2024
	<i>Tény</i>	<i>Előrejelzés</i>	<i>Előrejelzés</i>
1. GDP növekedése,%	4,6	1,5	4,0
2. GDP értéke folyó áron (milliárd forint)	66 616	77 629	85 255
3. GDP deflátor,%	15,3	14,8	5,6
4. Fogyasztói árindex változása (éves átlag)	14,5	15,0	6,0
5. Munkatermelékenység növekedési üteme	3,2	1,5	3,6
6. Bruttó bér-és keresettömeg	19,8	15,5	10,7
7. Beruházási hányad (a GDP %-ában)	28,4	26,9	27,0
A növekedés forrásai: százalékos változás, változatlan áron			
8. Háztartások fogyasztása	5,8	0,2	2,8
8/a. Ebből: háztartások fogyasztási kiadása	6,5	-0,1	3,2
9. Közösségi fogyasztás	-1,3	0,3	1,1
10. Bruttó állóeszköz-felhalmozás	1,2	-4,8	3,7
11. Belföldi felhasználás	3,9	-1,1	2,8
12. Termékek és szolgáltatások exportja	11,8	4,9	5,9
13. Termékek és szolgáltatások importja	11,1	1,8	4,3

Makrogazdasági mutatók

https://www.parlament.hu/irom42/04181/adatok/2024kv_altindmell.pdf

Külső egyensúly			
14. Folyó fizetési mérleg egyenlege (milliárd euró)	-13,9	-5,5	-2,3
15. Folyó fizetési mérleg egyenlege (a GDP %-ában)	-8,3	-2,7	-1,0
Foglalkoztatás és bérek			
16. Foglalkoztatottak számának növekedése, %	1,3	0,0	0,4
16/a. Ebből: versenyszféra	2,5	0,2	0,4
16/b. Ebből: közszféra	-5,2	-1,0	0,0
17. Bruttó átlagkereset növekedése, %	17,5	15,6	10,3
17/a. Ebből: versenyszféra	15,9	16,7	10,7
17/b. Ebből: közszféra	21,1	11,7	8,9
18. Nettó átlagkereset növekedése, %	17,5	15,6	10,3
18/a. Ebből: versenyszféra	15,9	16,7	10,7
18/b. Ebből: közszféra	21,1	11,7	8,9
Technikai feltevések			
19. HUF/EUR árfolyam, éves átlag	391,3	388,5	385,5
20. HUF/USD árfolyam, éves átlag	373,1	361,9	360,0
21. Brent olajár (USD/hordó, éves átlag)	85,9	83,2	79,6
22. Jegybanki alapkamat (Reuters)	13,0	10,5	5,8

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS FŐBB JELLEMZŐI

(pénzforgalmi szemléletben)

https://www.parlament.hu/irom42/04181/adatok/2024kv_altindmell.pdf

milliárd forintban

Megnevezés	2023. évi előirányzat	2024. évi előirányzat
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS		
1 Elsődleges bevételek	24 174,8	26 572,0
2 Elsődleges kiadások	25 663,6	26 566,6
3 Elsődleges egyenleg (1-2)	-1 488,8	5,4
Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	-1,9	0,0
4 Kamatbevételek	424,5	398,1
5 Kamatkiadások	2 498,7	3 103,4
6 Bevételek (1+4)	24 599,3	26 970,1
7 Kiadások (2+5)	28 162,3	29 670,0
8 Egyenleg (6-7)	-3 562,9	-2 699,9
Egyenleg a GDP %-ában	-4,6	-3,2
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP		
1 Elsődleges bevételek	4 033,3	4 424,0
2 Elsődleges kiadások	4 033,3	4 424,0
3 Elsődleges egyenleg (1-2)	0,0	0,0
Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	0,0	0,0
4 Kamatbevételek		
5 Kamatkiadások		
6 Bevételek (1+4)	4 033,3	4 424,0
7 Kiadások (2+5)	4 033,3	4 424,0
8 Egyenleg (6-7)	0,0	0,0
Egyenleg a GDP %-ában	0,0	0,0
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP		
1 Elsődleges bevételek	5 554,6	6 019,9
2 Elsődleges kiadások	5 554,6	6 019,9
3 Elsődleges egyenleg (1-2)	0,0	0,0
Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	0,0	0,0
4 Kamatbevételek		
5 Kamatkiadások		
6 Bevételek (1+4)	5 554,6	6 019,9
7 Kiadások (2+5)	5 554,6	6 019,9
8 Egyenleg (6-7)	0,0	0,0
Egyenleg a GDP %-ában	0,0	0,0

HELYI ÖNKORMÁNYZATOK			
1	Elsődleges bevételek	3 997,6	4 173,0
2	Elsődleges kiadások	4 122,4	4 335,2
3	Elsődleges egyenleg (1-2)	-124,8	-162,2
	Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	-0,2	-0,2
4	Kamatbevételek	15,0	13,0
5	Kamatkiadások	14,3	15,5
6	Bevételek (1+4)	4 012,6	4 186,0
7	Kiadások (2+5)	4 136,6	4 350,6
8	Egyenleg (6-7)	-124,1	-164,6
	Egyenleg a GDP %-ában	-0,2	-0,2
ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK			
1	Elsődleges bevételek	755,8	846,9
2	Elsődleges kiadások	593,1	661,7
3	Elsődleges egyenleg (1-2)	162,7	185,1
	Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	0,2	0,2
4	Kamatbevételek		
5	Kamatkiadások		
6	Bevételek (1+4)	755,8	846,9
7	Kiadások (2+5)	593,1	661,7
8	Egyenleg (6-7)	162,7	185,1
	Egyenleg a GDP %-ában	0,2	0,2
ÁLLAMHÁZTARTÁS ÖSSZESEN			
1	Elsődleges bevételek	38 516,1	42 035,7
2	Elsődleges kiadások	39 967,0	42 007,4
3	Elsődleges egyenleg (1-2)	-1 450,8	28,4
	Elsődleges egyenleg a GDP %-ában	-1,9	0,0
4	Kamatbevételek	439,5	411,1
5	Kamatkiadások	2 512,9	3 118,8
6	Bevételek (1+4)	38 955,6	42 446,8
7	Kiadások (2+5)	42 479,9	45 126,2
8	Egyenleg (6-7)	-3 524,3	-2 679,4
	Egyenleg a GDP %-ában	-4,5	-3,1
	GDP	77 629	85 255

Az államháztartás mérlege (pénzforgalmi szemléletben)
(közgazdasági osztályozás szerint)

https://www.parlament.hu/irom42/04181/adatok/2024kv_altindmell.pdf

millió forintban

	2023. évi előirányzat	2024. évi előirányzat
1 KIADÁSOK	43 912 779,9	45 126 218,2
11 Működési költségvetés	36 838 287,6	38 129 439,6
111 Személyi juttatások	4 556 780,4	5 087 956,5
112 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	634 495,3	688 968,4
113 Dologi kiadások	6 475 333,4	7 252 589,6
114 Ellátottak pénzbeli juttatásai	7 625 588,6	8 232 024,5
115 Egyéb működési célú kiadások	17 546 089,9	16 867 900,6
12 Felhalmozási költségvetés	7 074 492,3	6 996 778,6
126 Beruházások	2 179 577,0	2 199 986,2
127 Felújítások	319 897,6	239 222,9
128 Egyéb felhalmozási célú kiadások	4 575 017,7	4 557 569,5

millió forintban

	2023. évi előirányzat	2024. évi előirányzat
2 BEVÉTELEK	40 388 484,8	42 446 784,8
21 Működési célú támogatások államháztartáson belülről	5 928 320,0	6 018 528,0
22 Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	833 062,4	528 354,1
23 Közhatalmi bevételek	26 028 440,4	28 195 150,3
231 Jövedelemadók	6 526 800,0	6 733 466,0
232 Szociális hozzájárulási adó és járulékok	7 326 953,8	8 075 262,2
233 Bérhez és foglalkoztatáshoz kapcsolódó adók	204 146,2	223 837,8
234 Vagyoni típusú adók	522 438,0	528 520,0
235 Termékek és szolgáltatások adói	11 109 649,6	12 269 500,5
236 Egyéb közhatalmi bevételek	338 452,8	364 563,8
24 Működési bevételek	2 157 831,4	2 137 743,0
25 Felhalmozási bevételek	519 749,0	584 394,7
26 Működési célú átvett pénzeszközök	2 297 158,1	2 208 490,1
27 Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	2 623 923,5	2 774 124,6
EGYENLEG	-3 524 295,1	-2 679 433,4

A REZSIVÉDELEM KÖLTSÉGVETÉSE - 2022. DECEMBER 29.

<https://www.parlament.hu/irom42/00152/00152.pdf>

Az államháztartás központi alrendszerének 2023-as

- kiadási főösszege a korábbi 33 425 828,9 millió forint helyett 39 758 587,5 millió forint,
- bevételi főösszege a korábbi 31 073 683,2 millió forint helyett 36 358 352,7 millió forint,
- hiánya 2 352 145,7 millió forint helyett 3 400 234,8 millió forint lesz.

Ebből a hazai működési költségvetés

- kiadási főösszege 27 017 355 millió forint helyett 32 492 335,6 millió forint,
- bevételi főösszege 27 017 355 millió forint helyett 32 492 335,6 millió forint,
- az egyenlege pedig továbbra is 0 forint.

a hazai felhalmozási költségvetés

- kiadási főösszege 3 000 539,7 millió forint helyett 3 472 726,6 millió forint,
- bevételi főösszege 1 999 269 millió forint helyett 1 621 525,5 millió forint,
- hiánya 1 001 270,7 millió forint helyett 1 851 201,1 millió forint.

az európai uniós fejlesztési költségvetés

- kiadási főösszege 3 407 934,2 millió forint helyett 3 793 525,3 millió forint,
- bevételi főösszege 2 057 059,2 millió forint helyett 2 244 491,6 millió forint,
- hiánya 1 350 875 millió forint helyett 1 549 033,7 millió forint.

a költségvetés új verziójában majdnem négyszeresére emelte a rezsivédelmi alap forrásait: azok összege az eredetileg tervezett 670 milliárd forintról 2610 milliárd forintra emelkedik.

A kedvezőtlen világgazdasági környezet miatt a kormány a központi tartalékot is megemelte: a tervezett 170 milliárd forintról 255 milliárd forintra nő a tartalékok összege.

[https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/jelentes-a-kormanyzati-szektor-egyenlegerol-es-adossagarol-2023-
evi-i-edp-jelentes/index.html](https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/jelentes-a-kormanyzati-szektor-egyenlegerol-es-adossagarol-2023-
evi-i-edp-jelentes/index.html)

1.tábla. A kormányzati hiány/többlet, adósság és a hozzájuk kapcsolódó adatok jelentése

Tagország: Magyarország Adatok milliő forintban Dátum: 2023.03.31.	ESA 2010 kódok	Év				
		2019	2020	2021	2022	2023
		végleges	végleges	előzetes	előzetes	terv
Nettó hitelfelvétel (-)/ nettó hitelnyújtás (+)	B.9					
Kormányzati szektor	S.13	-975 735	-3 642 923	-3 950 281	-4 159 295	-3 062 240
- Központi kormányzat	S.1311	-796 120	-3 230 665	-4 313 261	-4 073 960	-3 078 243
- Állami/tartományi kormányzat (szövetségi államokban)	S.1312	M	M	M	M	M
- Helyi önkormányzat	S.1313	-42 989	43 945	86 041	-169 426	-96 296
- Társadalombiztosítási alapok	S.1314	-136 626	-456 203	276 939	84 091	112 300
		végleges	végleges	előzetes	előzetes	terv
Kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága						
Allomány névértéken, év végén		31 147 085	38 378 738	42 320 502	48 837 129	54 349 853
<i>Instrumentumonként:</i>						
Készpénz és betétek	AF.2	200 826	351 705	353 922	458 594	
Értékpapírok a részvények és a pénzügyi derivatívák kivételével	AF.3	27 146 642	33 228 016	37 449 725	42 099 980	
<i>Rövid lejáratú</i>	AF.31	3 101 859	2 011 263	1 894 459	3 115 048	
<i>Hosszú lejáratú</i>	AF.32	24 044 783	31 216 753	35 555 266	38 984 932	
Hitelek	AF.4	3 799 617	4 799 017	4 516 855	6 278 555	
<i>Rövid lejáratú</i>	AF.41	305 472	796 231	280 253	1 326 983	
<i>Hosszú lejáratú</i>	AF.42	3 494 145	4 002 786	4 236 602	4 951 572	
Kormányzati szektor kiadásai						
Bruttó állóeszközfelhalmozás	P.51g	2 983 072	3 130 419	3 474 026	3 533 194	3 962 700
Kamatok (konszolidált)	D.41 (felhasználás)	1 060 835	1 127 052	1 243 400	1 858 598	2 976 152
Bruttó hazai termék piaci beszerzési áron	B.1*g	47 674 187	48 425 421	55 255 130	66 615 877	77 973 030

(1) Kérjük, jelezze, hogy az adatok végleges vagy előzetes számok!

2A tábla. A központi költségvetés hivatalos egyenlege és a központi kormányzat alszektor hiánya/többlete (EDP B.9) közötti levezetés

Tagország: Magyarország Adatok millió forintban Dátum: 2023.03.31.	2019	2020	Év 2021	2022	2023
A központi költségvetési hivatalos egyenlege	-893 004	-4 669 259	-4 353 943	-4 358 595	-3 400 235
<i>A hivatalos egyenleg alapja</i>	<i>pénzforgalmi</i>	<i>pénzforgalmi</i>	<i>pénzforgalmi</i>	<i>vegyes</i>	<i>terv</i>
A hivatalos egyenlegben elszámolt pénzügyi műveletek	140 395	445 943	187 174	258 693	3 273
Hitelnyújtások (+)	151 626	238 631	251 756	116 597	24 997
Hitelek törlesztése (-)	-25 128	-43 791	-40 804	-61 969	-2 143
Részvények vásárlása (+)	155 077	345 469	48 995	68 320	10 632
Részvények eladása (-)	-19 813	-2 721	-5 820	-2 872	0
Egyéb pénzügyi műveletek (+/-)	-121 367	-91 645	-66 953	138 617	-30 213
Ebből: adósság részét képező kötelezettségekkel kapcsolatos műveletek	L	L	L	L	L
Ebből: swapügyletek kamata	-97 018	-80 359	-56 737	-95 156	-83 823
Memorandum tétel: EU transfereken képződött és egyéb árfolyam különbözet	0	0	0	0	0
Részletező sor 2					
A hivatalos egyenlegben nem szereplő nem pénzügyi műveletek	M	M	M	M	M
Részletező sor 1					
Részletező sor 2					
A kifizetett (+) és felhalmozódott (-) kamatok különbözete (D.41)	-47 276	26 536	200 654	356 205	-471 829
Egyéb követelések (+)	114 682	-82 732	-198 834	1 232 650	433 342
P.11-hez és P.131-hez kapcsolódóan	-2 112	-1 183	1 901	5 521	0
D.2-höz kapcsolódóan	115 882	20 631	166 539	203 746	116 157
D.45-höz kapcsolódóan	-6 460	-97 680	33 000	-119 881	29 491
D.5-höz és D.91-hez kapcsolódóan	150 460	15 553	-633 811	738 360	36 200
D.61-hez kapcsolódóan	2 427	283	2 752	5 278	4 800
D.75-höz kapcsolódóan	0	3 867	0	0	0
EU-transzferekhez kapcsolódóan	-145 873	-23 533	228 212	245 879	224 797
Ebből: EU pénzügyi korrekció	-77 954	-148 847	-116 425	-40 410	-40 000
RRF-hez (Helyreállítási és Ellenállóképeségi Eszközhöz) kapcsolódóan	0	0	2 225	150 960	21 897
Eredménysemlelteti korrekció (konszolidáció)	359	-670	348	2 787	0
Egyéb tartozások (-)	-208 958	-94 287	-308 624	-359 859	-116 014
P.2-höz kapcsolódóan	-34 322	64 599	2 822	-39 974	-4 778
D.1-hez kapcsolódóan	-10 498	-14 638	2 823	-186 860	-21 300
D.211-hez kapcsolódóan	-90 566	28 614	-123 969	-385 126	0
D.3-hoz kapcsolódóan	-3 450	6 146	-3 472	26 207	-39 892
P.51-hez kapcsolódóan	20 281	-12 031	17 678	-8 189	-2 868
D.62-höz, D.63-hoz, D.73-hoz, D.75-höz, D.76-hoz és D.92-höz kapcsolódóan	36 018	46 163	-55 275	218 424	46 980
Az önkormányzat részére előlegként nyújtott EU-támogatásokhoz kapcsolódóan	-49 405	-106 662	-55 670	93 380	-29 985
D.99-hez kapcsolódóan	0	0	0	0	0
NP-hez kapcsolódóan	0	0	0	0	0
Standardzált garanciákhoz kapcsolódóan	-77 016	-106 478	-93 561	-77 721	-64 172
Központi költségvetésben szereplő, de a központi kormányzatba nem tartozó intézményi egységek nettó hitelfelvétele (-) / hitelnyújtása (+)	M	M	M	M	M
Egyéb, a központi kormányzatba tartozó egységek nettó hitelfelvétele (-) / hitelnyújtása (+)	233 998	1 304 908	816 229	-795 253	440 249
A központi kormányzatba sorolt vállalatok és garanciaalapok	180 802	1 107 642	413 588	-952 201	382 071
A központi kormányzatba sorolt nonprofit intézmények	53 196	197 266	402 641	156 948	58 178
Egyéb korrekciók (+/-) (részletesen)	-135 957	-161 774	-655 917	-407 801	32 971
Társadalombiztosítási alapokkal szembeni követelés elengedése	-83 988	-210 923	-642 060	-418 336	0
Gripen-beszerezés: pénzügyi lízing (operatív lízing helyett)	-4 519	-4 970	-5 241	-5 456	-2 118
MAVIR-támogatásokkal kapcsolatos tranzakciók átvezetése	-20 380	-20 041	21 582	-14 786	0
Magánnyugdíjpánztártól átvett vagyon bevételének elszámolása	19 132	22 808	26 686	30 777	35 089
Közvetlenül adósságcsökkentésre fordított osztalék	19 599	51 352	45 115	0	0
EU pénzügyi korrekciók	-62 340	0	0	0	0
Állami vállalatok tőkeemelése (átvezetés a kormányzaton)	-3 461	0	0	0	0
Részvénytranszfer nonprofit szervezetnek	0	0	-102 000	0	0
A központi kormányzat alszektor nettó hitelfelvétele(-)/hitelnyújtása(+) (S.1311)	-796 120	-3 230 665	-4 313 261	-4 073 960	-3 078 243
(ESA2010 számlák)					
(1) Kérjük, jelezze, hogy a hivatalos egyenleg alapja: pénzforgalmi, eredménysemlelteti, vegyes vagy egyéb.					
Megjegyzés: a gyakorlat szerint a tagállamok feladata, hogy saját nemzeti jellegzetességeikhez igazítsák a 2A, B, C és D táblákat.					

3A tábla. Adatszolgáltatás a kormányzati hiány/többlet és egyéb tényezők adósságváltozásra gyakorolt hatásáról

Tagország: Magyarország Adatok millió forintban Dátum: 2023.03.31.	Év			
	2019	2020	2021	2022
Kormányzati szektor (EDP B.9) nettó hitelfelvétele(+)/hitelnyújtása(-) (S.13)*	975 735	3 642 923	3 950 281	4 159 295
Pénzügyi eszközök nettó növekedése (+) ⁽²⁾	150 223	2 829 016	363 537	1 823 542
Készpénz és betétek (F.2)	-272 717	2 280 908	-951 385	249 698
Nem részvény típusú értékpapírok (F.3)	-24 984	1 407	3 384	198 006
Hitelek (F.4)	85 855	288 419	616 558	134 608
Hitelnyújtás (+)	508 272	739 827	956 113	712 905
Törlesztés (-)	-422 417	-451 408	-339 555	-578 297
Rövid lejáratú hitelek (F.41), nettó	40 643	-56 533	3 112	11 071
Hosszú lejáratú hitelek (F.42)	45 212	344 952	613 446	123 537
Hitelnyújtás (+)	508 272	739 827	951 113	701 834
Törlesztés (-)	-463 060	-304 875	-337 607	-578 207
Részvények és egyéb tulajdonosi követelések (F.5)	188 073	220 446	85 413	279 319
Portfóliobefektetések, nettó(2)	56 590	21 364	222 456	98 821
Nem portfóliobefektetésnek minősülő részvények és egyéb tulajdonosi követelések	131 483	199 082	-137 043	180 498
Növekedés (+)	275 257	643 045	80 109	210 479
Csökkenés (-)	-143 774	-443 003	-220 152	-20 081
Pénzügyi derivatívák (F.71)	-182 437	-258 742	-162 857	-173 648
Egyéb követelések (F.8)	354 991	296 500	772 390	1 134 835
Egyéb pénzügyi eszközök (F.1, F.6)	1 442	78	34	724
Korrekciók ⁽²⁾	64 721	768 525	-376 739	533 820
Pénzügyi derivatívák kötelezettségek (-) (F.71)	7 904	10 987	12 591	17 889
Egyéb tartozások (-) (F.8)	-160 740	22 520	-715 588	-756 949
Egyéb pénzügyi kötelezettségek (-) (F.1, F.5, F.6 and F.72)	-77 016	-102 468	-80 034	-35 458
Adósság kibocsátása névérték felett (-)/alatt(+)	-184 595	-9 637	221 834	709 552
A felhalmozódott (-) és fizetett(4)(+) kamat különbözete (D.41)	44 996	-25 007	-39 282	-227 297
Adósságinstrumentum névérték feletti(+)/alatti(-) visszaváltása/visszavásárlása	71 581	38 848	-5 793	-19 149
Devizában fennálló adósság(5) felértékelődése (+)/leértékelődése(-)(3)	280 447	833 281	231 333	845 252
Változások a szektorbesorolásban (K.61) ⁽²⁾ (+/-)	82 144	0	-1 800	0
Adósságinstrumentumok egyéb volumenváltozása (K.3, K.4, K.5)(5)(-)	0	0	0	0
Statistikai eltérések	-14 275	-8 811	4 685	-30
Pénzügyi és tőkeszámla közti eltérés (B.9-B.9f)*	-14 275	-8 811	4 685	-30
Egyéb statisztikai eltérések (+/-)	0	0	0	0
Kormányzati szektor (S.13) konszolidált bruttó adósságának változása ^(1,2)	1 176 404	7 231 653	3 941 764	6 516 627

Felhasznált adatbázisok, források

(IMF, OECD, Eurostat, KSH, MNB, PM, NFSZ, ÁKK, MÁK statisztika adatbázisai)

LINKEK

<https://www.ksh.hu/stadat>

<https://kormany.hu/penzugyminiszterium/allamhaztartas-koltsegvetes>

<https://statisztika.mnb.hu/adatok-idosorok>

https://ngmszakmaiteruletek.kormany.hu/download/2/05/13000/2024_tervezesi_tajekoztato.pdf

https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fngmszakmaiteruletek.kormany.hu%2Fdownload%2F9%2F39%2F13000%2FEDP%2520Jelent%25C3%25A9s%25202023_%25C3%25A1prilis.xlsx&wdOrigin=BROWSELINK

<https://www.ksh.hu/s/kiadvanyok/jelentes-a-kormanyzati-szektor-egyenlegerol-es-adossagarol-2023-evi-i-edp-jelentes/index.html>

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes/2023-06-22-inflacios-jelentes-2023-junius>

https://statisztika.mnb.hu/publikacios-temak/fizetesi-merleg-es-kapcsolodo-statisztikak/fizetesi-merleg_-kulfolddel-szembeni-allomanyok/havi-adatok-_nyitott-negyedev_

<https://www.bing.com/search?q=magyar+%C3%A1llamkincst%C3%A1r+statisztika&qs=n&form=QBRE&sp=->

[1&ghc=1&lq=0&pq=magyar+%C3%A1llamkincst%C3%A1r+statisztika&sc=6-32&sk=&cvid=00DA6C30D4AF4607ABCE12F14F537ECE&ghsh=0&ghacc=0&ghpl=](https://www.bing.com/search?q=magyar+%C3%A1llamkincst%C3%A1r+statisztika&sc=6-32&sk=&cvid=00DA6C30D4AF4607ABCE12F14F537ECE&ghsh=0&ghacc=0&ghpl=)

<https://privatbankar.hu/gazdasagi-homero>

<https://data.oecd.org/hungary.htm#profile-economy>

<https://www.imf.org/external/datamapper/profile/HUN>

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/main/data/database>

<https://www.eurofound.europa.eu/publications>

https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/hungary/economic-forecast/hungary_en#:~:text=Annual%20GDP%20growth%20is%20forecast%20to%20slow%20down,in%202024%2C%20driven%20by%20developments%20in%20real%20income.

<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2023/02/02/Hungary-2022-Article-IV-Consultation-Press-Release-Staff-Report-and-Statement-by-the-529090>

T/4181. számú törvényjavaslat Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről

KSH gyorsjelentések:

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gdp2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ker2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/lak2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kue2307>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/szk2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/far2308>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/mgt22>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ipe2307>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/tar2307>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/epi2306>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kis2307>

<https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ksz2307>